

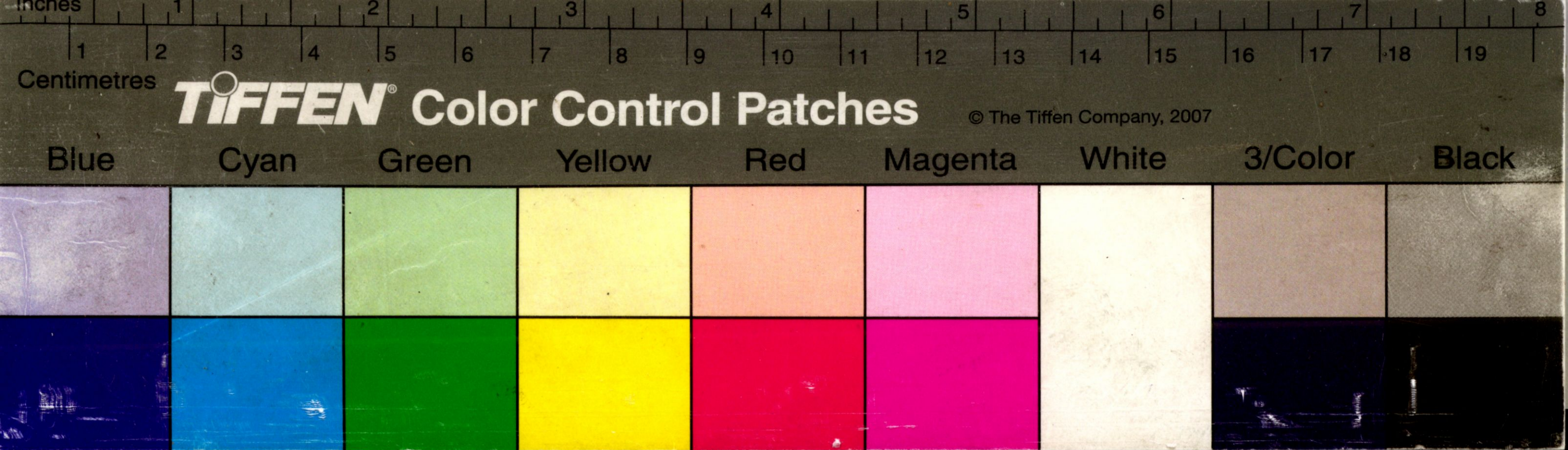
211
NB
Ez a munka minden ~~készlet~~ ^{Készlet} kímél
Kassán nyomtatott, meg
pedig Türesk Dávid által, a
ki köveztett Severinus
Marmosin a Kassai akkori
Tipográfusban. Lásd Cegléd
István, Dégely Palánti János.
na és egyebek által az időkben
Kassán nyomtatott könyvek Min.
Ochek felett a Göttingi Lelkészek
Lelki Szavalmát, melyki jött Cassa.
1859. 82. Ottan az Előjeli Beszéd végén
a Csejizat is ezen egyenlő a Jm.
lyan levél. A Beszéd is kímél az
Előjeli Beszéd, eger ezen könyv
vel. István, a ki is írt Cegléd.
di István, a ki is írt János.
Beszéd végén eger a Beszéd.
A. C. R. T. E. S. L. I. K. mely az en vele.
Kassán, a ki is írt a Kassai.
A Kassai Beszéd Eglen Gyöngyösi János.

S. 633.

RMK I. 1052

S. 633.

9633

*A. J. Pataki & Co.
-Köla. Könyvtára*

Egy

VERES TROMFOS-

D I T

S. 633

Iádtzó Sandal Bará-

tomnak, játék el-vezztése-
ért valo meg-piricskelte-
tése.

Cy. Michelli. Szerkeszt. Long.
pol. 18. 1791. Dic.
13. Junii
XXXX
1791. Dic.
Uheglédi Ist-
ván.

Anno:

VraM Ies Vs Christ Vs
DorgáLd meg ásatánt!

M DC LXXVI
m. DCLXXVI

9633

*A. J. Székelyi A. O.
-Könyvtára*

Egy

VERES TROMFOS-

D I T

S. 633

Iádtzó Sandal Bará-

tomnak, játék el-vezése-
ért való meg-piricskelte-
tése.

*Egy székelyi Székelyi. Székelyi.
p. 13. 13. Székelyi.*

*13. Székelyi. Székelyi. Székelyi.
Székelyi. Székelyi. Székelyi.*

Anno:

VraM Ies Vs Christ Vs
DorgáLd megàsátánt!

*M DC LXXVI
m. DCLXXVI*

A' S. Párh. Legf. Any.
 Ofola Könyve.
 1797 be. Berzseny
 S. J. által.

KESZVŐLET.

IM minden nap kérődzni
 kezdé ezt a *Tojolita* sereg,
 Kerelztyén igaz *Evangelici-*
cusok! hogy a te meg tza fol-
 hatatlan, s- az hit dolgában elle-
 ne mondhatatlan igaz vallástok,
 csak minapi; s ezer öt száz tizen-
 hét esztendő előtt, még csak hire
 sem volt. Melly felől így ír *Co-*
sterus Pápista Doctor: (a) *Constare* ^{(a) Costi}
manifeste, neminem toto orbe mor- ^{Enchirid.}
talium ante Martinum Lutherum, ^{Controv.}
Hoc est ante annum Domini Chri- ^{Eccles.}
sti 1517. extitisse, qui eam fidem
teneret, quam Lutheri, Calvini,
aut aliorum hæresiarcharum disci-
puli profitentur. Itt csak ezt kel-
lene mondani: A' szent irás volt

Calvinus előtt; 1° Calvinisták vallása szentírás. Azért a Calvinisták vallása, volt Calvinus előtt. De mivel ama' Papista mondás szerént: (b) *Contrarius dogmatibus æquè accommodata est scriptura*; alkalmas az írás minden vallás megprobálására. Tetzék nekem, hogy egy néminémű nevetlen lelűtának veres tromfjáért, s-játék elvesztéseért, jeles jó plagákat s-maga biro piricskeleket készítenék. Nem csak az írásból, mellyet űk: (d) *nāsum quendam cereum, in omnem sensum flexibilem*; minden felé hajthatando vialsz orrnak neveznek; hanem még a magok tejét szivot, s-faját kenyereken nőt nevelkedet Pápista Attyok-fiainak írásokból; s-az *Evangelica* igaz religionak ellene mond;

(b) *Lesis in Consul. vat. 11. p. 220.*

(d) *Calvinus libr. 3: cap. 2.*

hatatlan igazsága felől, lelkek ismeretiben meg győzöttet Authoroknak jozan bizonyság tételekből, egyben ízednék; meg nem verendő jeles *ratio*kkal meg erősítenék; egyből: az nem emberi leleményes Keresztyén Magyarságnak, az igaz *Evangelicusok* Vallása régiségérül, ki-adnék. Minden igaz Keresztyén azért, valaki lelket Isten számára, s-amaz menten meg-jelenendő ditsőségre tartod; tégy le minden *præfationot*, és ez rövid írásocskámat, *cum iudicio Spiritus & charitatis* olvasd; s-az finnyas orrú *Author*nak, minden szava felszedését lelked tisztaságában fontollyad.

Nyissa meg Isten elméd szemeit a' látásra, s-hajcsa a-

karatodat, a' régi Vallá-
stul való el nem-íza-
kadásra !

Kész engedelemmel
szolgáló lelki At-
tyádfia.

A' ChRÍSTUS EvanGELIO-
máfiák szolgája.

K. A. J. O. N. A. G. E. L. I.

VY VALLAS.

AZ igaz Ecclesiárul, (melyben
mindenkor világ végetig, i-
gaztanítók lesznek) így szól Ss Pál
Eph. 4. Es ű adot (Christus) ne-
mellyeket ugyan Apostolokat, né-
mellyeket pedig Propbétákat, né-
mellyeket pedig Evangelistákat,
nemeliyeket pedig Pásztorokat és
Doctrokat &c. míg minnyájan
el-jussunk, a hitnek és az Isten Fia
isméretinek egyességére.

REGI IGAZ HIT.

I. Még a Sidokis kérkednek
vala egykor az (a) Urnak Tem-
plomával; maga, (b) el-
badták, (c) Nagynak mondák ré-
gen az Ephesusi Diánát. Az ör-
döngös (d) Simon, Isten ama
nagy erejének kiáltaték; de val-

(a) Ier. 7.

4.

(b) Es. 18.

3. 4. 5.

(c) Es. 19.

28.

(d) Ibid.

cap. 8. 10.

lyons-megfelele é à név à do-
lognak? lemmire nem. Legyen
szabad it bé hoznom Ribera Pá-
pistának im ez mondasat: (e)
Sardicensis Ecclesia, nomen ha-
bebat quod viveret opinione sua,
sed re ipsa mortua erat. Azaz: ú-
is mondotta (hogy már) magát
igaz Ecclesia tagjának, de a'
Tarvarju-ként, mással cserélt
tollat.

2. Hogy mered mind az ál-
tal vállalatod ellen, Szent Pálnak
túled citált helyét világ vége-
zetig ki terjeszteni? olvastadé
ezt? (f) *Non loquitur Paulus de*
tempore iudicii &c. Sensus enim
Apostoli est: Pastores & docto-
res a Christo creatos esse, ut Eccle-
siam extruant, donec Christiani
omnes in eandem perveniant fi-
dem, evadantque viri perfecti,
nec sint parvuli in fide, sed quem-

(e) Fran.
Ribera in
cap. 3.
Apoc.

(f) Barra-
dius tom.
Concor-
Evange-
lib 7 cap.
15 p. 2.
339.

admodum Christi corpus natura-
le perfectum est in viri etate. A'
Kereiztyeneknek, é világon a-
dandó lelki kegyelmek nagjob
grádusárúl érti Barrád Baratod
ezt, mégis Te, partot ütöttel
ellené! maga, é volna à Te re-
gulád: (g) *Concordia fidei inter*
membra Ecclesie Catholice sem-
per fuit, hodieque est plusquam a-
damantina, nulloque erit violabi-
lis ævo. De am legyen! megh
engedem à közöttetek való
egygyeséget, de csak ugj, mint
à (h) *Sámson rokáinak*, kiknek
csak à farkok vala egygyút, de
fejek ides-tova hadaz vala.

3. Ha nem tiltanókis azon-
ban, hogy azok à Pásztorok s-
Doctorok, bár egész itiletig
izolgalnának is; mind az által,
ugyan nem esnének azok, min-

A 5.

den

(g) Förre-
us in Bell.
& hiquist.
pag. 285.

(h) Bir.
14. 4.

(b) Bell.
libr. 3. de
Rom. Pöt.
cap. 7. §. 1.

denkoron látható Izem fény eleiben; mivel, te vallásod ez, ha meg nem tagadod: (b) *Certum est, persecutionem fore gravissimam & notissimam, ita ut cessent omnes publicæ religionis Ceremoniæ & sacrificia.* Iol vagyon! Iélzen hát még oly idő, hogy nem mindenkor ötlenek Izem eleiben, à Pápistaságban lévő lelki Tanitok. Adgya Isten, adgya! Mind az által, jót csapatok eggyet rajtad à Izol-gaval, mert még csak el-kezde-ni sem tudod, *veres tromf* kártyázásodat.

V Y V A L L A S.

De bizony a' Romai-Catholicusoké az az hely! mert: Ezen az erős kú sziklán fundálván mink igaz Catholicusok, kívánjuk az ellenkező Attyafiaktul, Tertullianus mondásához tartván

magunkat. *Libr. de præscrip. cap. 32. Adgyák elől Ecclesiájok eredet, Számlállyák elől lelki Pásztorinak rendit, úgy hogy azt, egymás után szüntelen következés által, vigyék fel valami Apostolra.*

REGI IGAZ HIT.

1. Sok kú sziklát hordasz te, látom én bé, a' fundálásra. Hol Sz. Pétert csinálod szeglet kúnek, így tanítván: (i) *Petrus est ista petra, super quam fundata est Ecclesia;* (noha más Pápisták így verik torokodban: (k) *Super illo articulo Fidei: Tu es Christus Filius Dei vivi, fundata est Ecclesia. Ergo super se ipso fundavit Dominus Ecclesiam*) hol, e' Szent Páli helyhez ragaszkodnál ha lehetne; de à te vallásod, *ibi non est, ot ne keresd.*

(i) Bellar.
libr. 1. de
Rom. Pöt.
cap. 10. 13.

(k) Glosa
sa juris
Canonici ad
Can. Ita
Dominus
dist. 19.

2. Mit *mink* esz? talám
Tóth vagy? *Mi* volna az, le-
gény magyarul!

3. Vgyan igaz *Catholicus*nak
tartod magadat? Vgy de, *Ari-*
anus vagyé vagy Pápista?
Mert: (l) *Et Ariani se vocabant*
Catholicos. úkis gyönyörködtek
abban a nevezetben. De azt
néked ha lehet nem engedem.
Mert: (m) *Propterea est Eccle-*
sia Catholica, quia recte credit in
Deum. Es: (n) *Catholici ab hære-*
ticis, Apostolicâ Evangelicâq; do-
ctrinâ distinguuntur. Mindenik
miénk ez, mert mind igazán
hiszünk Istenben, s-mind pe-
nigh az igaz Apostoli s-Evan-
geliumi tudományt vallyuk;
Te penigh csak kovályogsz ez
aránt, mint a tollatlan nyíl.

4. Bezzegh tudatlan vagy
vallásodban, hogy a *successio-*

búl, igaz *Ecclesiâ*t formálsz!
még sem tanultadé még: (o)
Non colligitur necessario, ibi esse
Ecclesiam, ubi est successio? En
mindenkor ehez tamazko-
dom: (p) *Non habet hæredita-*
tem Petri, qui fidem Petri non ha-
bet. Te penig lássad, ha a Sz.
Péter kincsén kapdossz csak,
azonban Vallásod az óvétül
izamkivetésben bujdosott.

5. Túled emlitet *Tertullia-*
nus, téged csapdoss, minket
oltalmaz. Ezek szavai: (q) *Si*
quæ hæreses, audent interserere
se ætati Apostolicæ, ut ideo vide-
antur ab Apostolis traditæ, quia
sub Apostolis fuerunt; possumus
dicere: Edant ergo origines Ec-
clesiarum suarum: Evolvant or-
dinem Episcoporum suorum, ita
per successiones ab initio decu-
rentem, ut primus ille Episcopus

(o) Bell.
libr. 4. de
Eccl. cap.
8. § dico
secundò
etc.

(p) Amb.
libr. 1. de
Pernit. c.
6.

(q) Tert.
libr. de
prescript.
cap. 32.

(l) Iohann.
Lorinus
in Com-
mēt. Act.
20. 30.

(m) c.
prima igitur
dist.
4. de Con-
sect.

(n) Ioh.
piens.
Mirandul
obscurem
83.

*aliquem ex Apostolis vel Apostolicis viris, qui tamen cum Apostolis perseveraverint, habuerit autorem antecessorem. Ez íza-
vaibul Te, csak a localis successi-
ot csipéd ki, ugyé? s-el-ha-
gyád Sátán modgyára ezeket:
DOCTRINA Hæreticorum,
cum Apostolica Comparata ex di-
versitate sua pronuntiabit, neq̃
Apostoli alicujus authoris esse, ne-
que Apostolici: quia sicut Apo-
stoli non diversa inter se docui-
sent, ita & Apostolici non Con-
traria Apostolis edidissent, nisi il-
li, qui ab Apostolis desciverunt
& aliter prædicaverunt. Ad
hanc itaque formam provocabun-
tur ab illis Ecclesiis, quæ licet
nullum ex Apostolis vel Aposto-
licis Authorem suum proferant:
tamen in eadem FIDE conspi-
rantes, non minus Apostolicæ de-*

*putantur pro CONSANGVI-
NITATE DOCTRINAE. Io
lelki ismerettel irám le ez hel-
lyet, de Te megh bélyegezet
lelkű, vakítani akarván a ke-
resztyén magyarságot, csak
aztadod ebben fel, a mi ízad-
izinek tetzik. Hol vagyon lel-
ked ismereti? látodé, hogy az
Apostoli tudományrul ízol a
Iámbor, s-nem az egy-más u-
tán való következésről? Szé-
gyenledé? De igen! Vgyanis,
megh mondaték régen: (r)
Monachi corruperunt Patrum
scripta; Te sem estél meszise è
fátúl. Mellyért, aligh ha köte-
letis nem érdemlesz, hogy
megh loptad Tertullianust.*

VY VALLAS.

Tagadom azt: mert még a
te felekezeti közzül Illyricus-
is, ezt mondotta régen: (Cat.

(r) Eras.
in Indice
Scholior.
in Hiero.

Test: Verit. præfat: edit: Basil:
1556) Ez argumentummal à
Sátán (mondanád inkább az igaz-
ság) mint egy tűzes nyillal gyak-
ran sertegeti lelkünk ismérteit.
Mert könyű ugyan mondani, hogy
régbi à mi Ecclesiánk, Uya Pá-
pistáké: de azt meg bizonyítani
csak szinesenis igen nehéz,

REGI IGAZ HIT.

Illyricus irásinak hamis al-
legatiojaért, à fejedhez veré
hízzem csak nem régiben à
Veres Kolopot, à Tudos elmé-
jű Posabázi János Vram, va-
karhadà fejed belé ha kőrmód
vagyon! Elég nagy kalafintát
tűnek az orrodra, én à tanács:
taluss! Iol meg olvaid mászor
à dolgot, mert ilyen forrót töl-
tenek alád: (s) Perversi homi-

nes, ad assertionem suorum dog-
matum, sub virorum sanctorum
nomine interseruerunt ea, quæ il-
li nunquam scripserunt. Tromf-
ki à cigányságer!

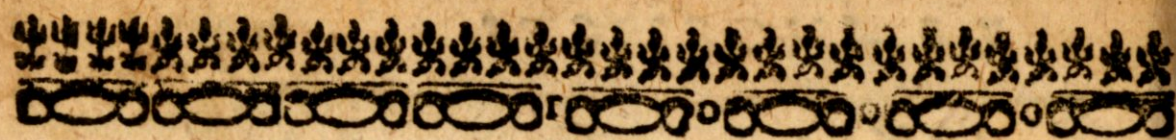
VY VALLAS.

Vgy ugy, de: Soha senki még
eddig meg nem bizonyította,
hogy à Calvinisták mostani val-
lása, volt volna Calvinus Já-
nos előtt valahol; mely dolgon ha-
szontalanul issad Posabázi-is.

REGI IGAZ HIT.

Csak elmondod Te egyfe-
lé, akar melyre essék. Nosza
mutasd meg, mellyik tzikke-
lyét nem vallották az Helveti-
ca Confessionak à Valdensesek?
im én tzátolálodra ki-tzedem
a' derekát, halgathatza:

HELVETICUSOK.

1. *Sacras Scripturas, sufficientem auctoritatem habere ex se ipsis, & non ex hominibus.* Elég méltosága vagyon a Szentírásnak magában, s-nem szükölködik emberi bizó-ság nélkül. *cap: 1.*

2. *Credimus, quod in Sacra scriptura, plenissime sunt exposita, quæcunq; pertinent ad salvificam fidem.* Hiszszük hogy a Sz. Írásban, tel-lyességesen megvadnak azok, mel-

VALDENSEK.

1. *In articulis fidei, summam esse Scripturæ sacræ auctoritatem &c.* Az Hitnek tzikelyi-ben, leg nagyobb méltosága vagyon a b. írásnak. *Magdebur. Histor. Cent. 12. c. 8. col. 1206. 1207.*

2. *Sacras literas integrè continere omnia, quæ ad salutem sunt necessaria.* Eppen megh vad-nak a b. írásban azok, mellyek az idvefségre szüksé-gesek. *Volf. Cent. 12. pag. 380.*

lyek

lyek tartoznak az idvezítő Hitre. *ib.*

3. *Credimus aliquos libros Canonicos, aliquos Apocryphos.* Hiszszük hogy a Biblia Kőnj-vei között, némel-lyek né annyira hi-telre méltók, mint ugyan azon Bibli-ának más-könyve-i. *Ibid.*

4. *Non aspernamur Sanctorum Patrum interpretationes scripturis con-sistentes.* Nem utá-álljuk megh a Iz-Attyák magyará-

3. *Testamenti No-vi textum, & magnam partem (exceptis Apocryphis) Veteris, vulgariter sciunt.* A' Valdensek, az Vj-Testa-mentomot, és az ó-tis nagy részént (kitudván az Apo-chryphákat) kö-zönségesen tud-gyák. *Reiner. cont. Vald. c. 5. pag. 58.*

4. *Patrum & Conciliorum dogmata catenus probanda, quatenus cum verbo Dei conveniunt.* Az Attyáknak s-Conciliumok-
B2
zat-

zattyokat, menyiben à bent irással egyeznek. *Cap. 2.*

5. *In causa fidei, non sustinemus alium iudicem, quam ipsum Deum, per scripturas sacras pronunciantem.* Az Hit dolgában nē benvedünk más Birót, à szent írásban bóló Istennél. *Ibid.*

6. *Omni bus sacras literas, & privatim domi legere, licet.* Mindeneknek szabados még othon is olvasni à szent írást. *Cap. 22.*

nak Tudományokat annyiban kell javallani, menyiben à b. irással egyeznek. *Magdeb. ut supra.*

5. *In articulis fidei, sacra scriptura est norma iudicandi.* Az Hit dolgában, à szent írásnak vagy Birósága. *Magdebur. ut sup.*

6. *Sacrarum scripturarum lectionem omnibus esse necessariam.* A' szent írásnak olvasása mindeneknek bük.

7. Cr

7. *Credimus Deum unum esse essentia, sed personis distinctum.* Hiszszük általatyábā Istent egynek, izemélyében pedig meg különböztetnek. *C. 3.*

8. *Credimus, non posse Deum ullā imagine exprimi.* Hiszszük, hogy Isten, semmi kép által ki nem ábrázoltathatik. *Cap. 4.*

9. *Docemus, solum Deum adorare*

séges. *Magd. ut sup.*

7. *Credimus unum tantum esse Deum, eumque patrem, Filium, & Spiritum Sanctum.* Hiszszük Istent egynek lenni, és hogy az legyen Atya, Fiu, Sz. Lélek. *Carol. Molin. oper. tom. 3. edit. Paris. an. 1612. part. 2 col. 578. 579.*

8. *Dei imagines delendæ sunt.* Elkel törölni, az Istent kiábrázolt képeket. *Aeneas Sylvius hist. Bohem. cap. 35.*

9. *Sanctorum mortuorum invocatio.* B₃

colere, non verò Sanctos Coelites. Tanittyuk, hogy csak egyedül Istennek kel imádkozunk, és nem a mennyei Szenteknek. Cap. 5.

10. Docemus, legem non ideò datam, ut observatione ejus justificemur. Nem azért tanittyuk a' Törvényt adatotnak, hogy annak meg tartása által meg - igazulnánk. Cap. 12.

11. Non est necessarium, ad remissionem peccatorum consequendam, ut quis

nes, esse idolatriam. A' meg holt Szenteknek való esedezés, Bálvány imádás. Magdeb. ut supra.

10. Homines per Christum justificantur in vitam æternam. Christus által igazittatik megh Ember az örök életre. Volf. ut sup.

11. Auricularem confessionem nugacem esse. A' fülben való lugás, csaloka pecca-

peccata sua confiteatur Sacerdoti, susurrando in aures ipsius. A' bűn bocsánatra nem szűkséges, hogy a Papnak fülében sugja valaki vétkét. Cap. 14-

12. Numeramus inter dogmata Satanicæ illorum Doctrinam, qui Matrimonium prohibent. Örögi lelemény azok vallása, kik meg tiltyák az Házasságot. Cap. 29.

13. Credimus fideles, rectè à morte corporea migrare ad Christum. Hisz bűk hogy az Hívek, e-

legény. Aeneas Syl. ut supra.

12. Conjugium Sacerdotum, est licitum & necessarium. Szűkséges, s-fzabados, a Papoknak az házasság. Magdeb. ut sup.

13. Animas è corporibus excedentes, aut in æternas è vestigio poenas mergi, aut perpetua Consequi
B 4 gyenes-

gyenestlen testi Halállok után, à Christushoz vitettetnek. Cap. 26.

14. *Credimus fideles, viventium suffragiis, aut precibus pro defunctis, nihil indigere.* Hiszük, hogy à megholt szentek, nem szükölködnek az élőknek imádságok nélkül. *ibid.*

15. *Extrema Unctio papistica, non est Sacramentum.* A' Papisták utollo kenete, nem Sacra-

gaudia. Mihelt à lélek ki mégyen a' testből, vagy mingyárt pókolra, vag Menyörizá g b a n mégyen. *Aeneas Sylv. ut supra.*

14. *Vanum est orare pro mortuis, nā hoc est avaritiæ Sacerdotalis inventum.* Haszontalan dolg à megholt Szétekért kőnjörgeni; mert azt, csak a' Papok telhetetlen hasa gondolta ki. *Aeneas Sylv. ut supra.*

15. *Extrema Unctio, inter Ecclesiæ Sacramenta minime continetur.* Az utollo kenetnek nin

mentum. Cap. 25.

16. *Festa, hominibus aut divinis instituta, non probamus.* Nem javalljuk à megholt Szentek izámára rendelt Innepeket cap. 24.

17. *Quadragesimale jejunium, non potest imponi fidelibus.* Nem kel az Hiveknek nyakokra vetni à negyven-napi Bőjtöt. *Idem.*

18. *Preces & cultus in sacris coe-*

csen helye à Sacramentumok között.

Aeneas Sylv. ut supra.

16. *Festa Sanctorum in Ecclesia, non debent fieri.* Nem kel az Szentek Innepeit meg tartani az Ecclesiában. *Guiliel. Reginald. Calv. Turcis. libr. 2. cap. 5.*

17. *Valdenses sustulerunt quadragesimam.* Nem javallják à Valdenselek à negyven-napi Bőjtöt. *Idem.*

18. *Novum & Vetus Testamentum,*
B 5 *tibus*

tibus, lingua omni-
bus cognita fieri de-
bent. Megérthető
nyelven kel lenni
az Isteni tisztelet-
nek a Gyülekezet-
ben. *cap. 23.*

19. *Horas Cano-
nicas a Papistis reci-
tatas, nescivit ve-
tustas.* Csak eszébe
sem jutottak a mo-
stani hét szabot o-
rák, az Elődedi
Anyakent egyház-
nak. *cap. 23.*

20. *Improbamus*

vulgariter transtu-
lerunt. & sic docent
& discunt. Mind a
két testamentumot
érthető nyelvre
fordították, s-ábe-
rént tanulnak, s-
tanítanak. *Gretser.
Proleg. in scrip. e-
dit. contra Valdenses.
cap. 4. pag. 52.*

19. *In Canonicis
horis Cantandis di-
cendisque, frustra
Tempus teri.* Csak i-
dő mulatás, az hét
szabot orákkal él-
ni. *Aeneas Sylv. ut
supr.*

20. *Utriusq. speci-
illos*

illos, qui poculum
Domini fidelibus
subtraxerunt. Nem
Baratink azok, kik
a kősségtől elvon-
ták a pohárt. *cap. 21.*

21. *Missam certé
approbare non possu-
mus; nam in ea Sa-
cerdos dicitur con-
ficere ipsum Domi-
num.* Nem kel a
Mile, úgy mint
melyben a Pap, V-
rat csinál. *Ibid.*

22. *Sunt, qui Sa-
cramenta 7. nume-
rent; quos minimè
probare possumus.*
Nem javalhattuk

ei usum, pro Sacer-
dotibus & Laicis a
Christo institutum es-
se. Mind kenyér,
pohár szereztetet
Christustól, Pap-
nak, s kősségnek,
Magdelb. ut supr.

22. *Missas esse im-
pías; ac furorem esse
pro mortuis misfifi-
care.* Csintalanság
a Misézés, s-halot-
tak ellen való nagy
kegyetlenség. *I-
dem ibid. ut supr.*

22. *Tantum duo
Sacramenta, Baptis-
mum & Coenam re-
cipimus.* Csak két
Sacramentumot kat

az hét Sacramen-
tomokat. *Ibid.*

23. *Data est om-
nibus in Ecclesia
Ministris æqualis
potestas.* Az Eccle-
siában való lelki
Tanitoknak egy-
enlő hatalom ada-
tot. *cap. 18.*

24. *Illam doce-
mus esse veram Ec-
clesiam, ubi est legi-
tima verbi Dei Præ-
dic. & Sacram. ad-
ministratio.* Ott
vagyon az igaz Ec-
clesia, hol igazán
hirdettetik az ige,
s szolgálnak a
Sacram. *cap. 17.*

állatunk, a Kerekt-
séget és az Ur Va-
csoráját. *Volf. ut
supr.*

23. *Romanum
Præsulem, reliquis
Episcopis parem esse.*
Egyenlőnek kelle-
ne lenni a Pápá-
nak, a több Papok-
kal. *Aneas Sylv. ut
supr.*

24. *Verbum Dei
recte sentientes, &
Sacramenta legitime
percipientes, sumus
Ecclesia Dei.* A-
zokbul al az Isten
Anyja-szentegyhá-
za, kik az igivel s
az Ur Vacsorájá-
val jól élnek. *Volf.
ut supr.*

25. *Quamvis do-
ceamus, hominem
gratis justificari per
fidem, & non per
opera bona, non ta-
men ideo Condem-
namus opera bona.*
Noha ember! Hit
által igazittatik-
meg; de a jó cse-
lekedeteket még
sem vettyük meg.
cap. 16.

26. *Docemus,
Monachorum ordi-
nes, neque à Christo,
neque ab Apostolis
esse institutos, Sem
Christus, sem az
Apostolok, nem
szerzették a Baráti
rendet. Cap. 18.*

25. *Pios & De-
umtimentes, credi-
mus Deo se prebatur-
os, ut bonis vacent
operibus.* Az Hívek
jó cselekedetek
által kedveltetik
magokat Isten e-
lőt. *Carol. Molin.
ut supr.*

26. *Mendicanti-
um ordines, malos
dæmones invenisse.*
Nem jó helyről jöt
a Baráti rend. *Ae-
neas Sylv. ut supr.*

27. Ad perfecti-
onem Baptismi, non
arbitramur necessa-
rium oleum. Nem
kel olaj, à Kerebt-
ségben. Cap. 20.

28. Non ergo or-
dinata sunt jejunia,
ut per ipsa velit, ho-
mo justitiam demere-
ri. Nem érdemre
való à Bójt. cap. 24

29. Vota præte-
xentes, non doce-
mus in Ecclesia ha-
bendos. A^o fogadá-
lokhoz szokot ren-
deket, nem javal-
lyuk. Cap. 18.

30. Non est dubi-
um, quin religio nul-

27. Nulla inter-
jecta olei mixtura,
recipiendus baptis-
mus. Olaj nélkül
kel venni à kerebt-
séget. Aeneas Sylv.
ut sup.

28. Jejunis ab
Ecclesia Constitutis,
nihil inesse Meriti.
Nincs érdem à
Bójtben. Aeneas
Sylv. ut sup.

29. Vota, sunt ho-
minum figmenta. A^o
szerzeteseknek fo-
gadások, álm s-
esős idő. Aeneas
Sylv. ut sup.

30. A versamur i-
magine Sanctorum

la sit, ubicunque si-
mulacrum est. Ke-
vés jó religio va-
gyon à képeket
tartó embereknel.
cap. 4.

31. Credimus om-
nes articulos in Sym-
bolo Contentos. Az
egész Crédoban
való tikkelyeket
hiszszük. Praxis
Helv.

32. Cum Pane &
vino, non ita Con-
jungimus corpus &
sanguinem Christi,

tanquam manifestam
Idololatriam. V-
tallyuk à Szentek-
nek képeit, mint
megh meg annyi
Bálványokat. Re-
ginald ut sup.

31. Valdenses cre-
dunt omnes articu-
los, qui in Symbolo
Continentur. A^o
Valdenselek mind
hiszik à Crédoban
való tikkelyeket.
Rer. Bohem. scrip.
à M. Frehero edit.
Hanov. an. 1602.
pag. 223. lin. 5.

32. Corpus &
sanguinem Christi,
in figura quadam in-
telligunt; (Valden-

ut panem ipsum dicamus Corpus Christi, nisi ratione Sacramentali. A' Kényert Christus testének mondjuk, de Sacramentomi modon. cap. 21.

33. *Damnamus omnes Magistratus Contemptores.* Kárhoztattyuk a Magistratúlokat Megvetőket. cap. 30.

34. *Damnamus Papæ lucrosas indulgentias.* Kereskedésre fordítottot

tes) sicut dicitur: *Petra erat Christus.* Sacramentumi jelben velzük a Christustestét, Véré. *Rajner. ut supr.*

33. *Nullus ab obedientia Magistratui præstanda, se eximere potest.* Törvény szerént, senki ki nem veheti magát, a Magistratúsnak való engedelem alól. *Carol. Mol. ut supr.*

34. *Valdenses, rejciunt Indulgētiās.* Nem kel a Valdeneseknek a Pápák

bűn

bűn bocsánatadását sajnallyuk a Pápának. cap. 14.

35. *Non arbitramur necessarium esse exorcismum.* Néünk nem kel a Pápistai ördögűzés cap. 20.

36. *Taceant omnes peregrinæ linguæ in Coetibus sacris.* A' gyűlekezetekben némullyának meg az idegen nyelvek. cap. 22.

37. *Nullæ Creaturæ sunt invocandæ.* Csak egy te-

tul szereztetet Bűn bocsánat engedése. *Volfpius ut supr.*

35. *Valdenses Exorcismos in Baptismo respuunt.* A Valdeneseknek sem kel a majmoskodó ördögűzés. *Rajner. ut supr.*

36. *Sacramenta, lingua peregrinā administrari improbant.* Gyűlölségből vagy on nálok, a' meg nem érthető nyelv, a Sacramentumok ki osztogatásában. *Raj. ut supr.*

37. *Valdenses, adorationem Crucis, respuunt.* Vtállyák
C rem-

remtésétis Isten-
nek nem kel segit-
ségre hívni. Ca-
tech. Pal. quæst. 94.

38. Non est Tem-
plis, secreta sancti-
tas affingenda, quasi
Deus ibi orationem
sacratiorē reddat.
Nincs oly szentség
bé-oltatva a Tem-
plomban, hogy ott
az imádság inkább
meg halgattasék.
Cal. Insti. lib. 3. cap.
2. §. 30.

39. Verus Tem-
plorum ornatus, non
constat auro & gem-
mis, sed pietate ver-
santium in Templo.
A' kegyes élettel

a Sz. Kereszt imá-
dasat. Id. ibid.

38. In Ecclesiis,
non invenitur divi-
na benignitas propi-
tior, quam alibi. A'
Templomban, né
hathatósab az I-
sten kegyelme,
mint mált. Idem
Idem.

39. Non sunt Té-
pla tantis sumptibus
exstruenda. Nem il-
lik a Templomot
disztelen költség-
gel építeni. Petr.
Cluni.

meg ékesítetett Té-
plomban járó em-
berbül al a Tem-
plum ékesége,
nem ezüstből vagj
aranyból. Cap. 22.

40. Cantus Gre-
gorianus plurima ha-
bet absurda, unde re-
jectus est à nostris
Ecclesiis. A' jó
Gergely, bár ne
szerzet volna, oly
szikornyátlan éne-
ket. cap. 23.

41. Sicut Aposto-
li, inter se diver-
sa non docuerunt; i-
ta Apostolici, non
contraria Apostolis
ediderunt. Ellenke-
zés nem volt az A-

C2

Cluniacensis in suis
Epist.

40. Canticis illis,
quas Monachi vel
Sacerdotes in Tem-
plis canunt, Deum
irrideri. Nem jól
Kintornálnak a'
Pápista Papok. Idem
ibid.

41. Valdenses fi-
dem suam à majori-
bus (Apostolis)
acceperunt, & per
aliquot annorum
Centurias docue-
runt. Mint vőttek
Az Elő-

postolok tudomá-
nyában; az őket
követőkis (mint a
Reformatusok) a
szerént cseleke-
nek. *cap. 2.*

42. *Deus, ut ip-
si vivamus, promp-
tos & paratos red-
dit.* Minden jó
cselekedetre, Istē
segéli az ővéit.
Catech. Pal. quæst.
I.

43. *Omne pec-
catum est mortale
suâ naturâ, veniale
vero ex Dei miseri-*

az Elődedi Kere-
tyén Anyaszent-
egyházról a Val-
denselek Hiteket,
ugyis tanították.
Ihuanus lib. 6. Hist.

42. *Valdenses,
in moribus & vita
boni sunt, veraces
in sermone, in chari-
tate fraterna una-
nimes.* Io erköl-
tsők vagyón a Val-
denseleknek, s-az
Attyafi szeretet-
bennis egy szive-
tek. *Liekenstarius
Dominicanus.*

43. *Omne pecca-
tum est mortale, nul-
lum veniale.* Min-
den vétek halálos.

(ter-

cordia. Magában
minden vétekben
halál a fején, Isten
az, ki azt meg bo-
csáttya nagy irgal-
mából. *Calv. lic.*
2. *cap. 8. §. 59.*

44. *Servat Ro-
mana Ecclesia Ty-
rannidem suam, &
quantis potest viri-
bus, excindit refor-
mationem.*

An obediendū ei?
Minimè! Kegyet-
len a Romai Ec-
clesia, mi sem en-
gedünk néki.

45. *Improbam⁹
Pastorum ordines.*
Enyi tőményteni
szerzeteket, nem

(természete ize-
rent.) *Frederus ut
supr. pag. 225. 33.*

44. *Papæ & E-
piscopis non obtem-
perandum, quia sunt
lupi Ecclesiæ Christi.*
Farkas Püspökök
lakják Romát, mi
sem viszünk pénzt
nékiek. *Magdelb.*
ut sup.

45. *Tot ordines
esse, characteres
Bestiæ.* Fene. besti-
a bellyegei a Gyű-
leke-

javallunk à Pápi-
staságban. *cap.* 18.

46. *Tam in con-
jugio, quam in vita
Coelibet, castè vi-
vendum.* Mind
nős, s-mind nôte-
len korban, jó à
tisztá élet. *Catech.*
Palat. quæst. 108.

47. *Potest quis
per nomen Dei ju-
rare, cum neces-
sitas id exigit.* Szük-
ség úgy kívánva,
szabad eskünni.
Catech. Pal. 101.

48. *Vox Christi
audienda est, vel*

lekezetben, à lok
csufos ízerzet.
Magad. ut supr.

46. *Casti sunt Le-
onistæ.* (Valden-
ses) Tiszta életet
élnek à Valdense-
sek. *Freherus ut
supra Pag.* 231.
lin. 48.

47. Valdenses,
*licere ajunt quod-
dam juramentum, in
casu necessitatis.*
Szabados à Val-
densefeknekél, né-
mely dologban
való meg-eskü-
dés. *Raj. ut supr.*

48. *Corpus Chri-
sti potest consecra-
ri, tam*

C3

*ex malorum Mini-
strorum ore.* Kel
az ígét halgatni,
még à gonosz lel-
ki Tanító ízaja-
bulis. *Cap.* 18.

49. *Opera Matri-
monialia pura, esse
coram Deo Sancta.*
Az Házalságbéli
tisztá cselekedet,
szent az Isten előtt.
cap. 29.

50. *Sentimus, ex
solis scripturis pe-
tendam esse, omnem
pietatis* (oratio-
nis) *institutionem.*
A' Kegyélséget,
(és így à könyör-

C4

*ri, tam à bono, quam
à malo Sacerdote.*
Még a gonosz Pa-
pis megízentelhe-
ti à Christustestét.
Hoveden. annal.
fol. 319. 6.

49. *Vir & Mu-
lier salvantur, eti-
am si carnaliter mis-
ceantur.* Idvezül-
nek affelől à jó ha-
zasok, ha testi egy-
gyélség lebbis kö-
zöttök. *Id. ibidem.*

50. *Nullas pre-
ces fundimus Deo,
præter eas, quæ in
Sacra Scriptura con-
tinentur, aut cum
eiusdem sensu planè
conveniunt.* A' Sz.
Íras.

géstis) à bent írás-
bul kell meg-ta-
nulnunk. Cap. 1.

51. *Satis firmam
habebimus testimo-
nium, nos in libro
vitæ inscriptos,*
R. J. S. habere,
*si communicaverimus cum Chri-
sto.* Az élet köny-
vében talállyuk
fel nevünket, s ná-
lunk lenni à b. Lel-
ket, ha Christussal
egyesülen d ű n k.
Cap. 10.

52. *Bona opera
efficiuntur per Spi-
ritum Sanctum.* A'
szent Lélek ízer-

Írásbul könyör-
günk csak, vag'an-
nak értelmeberint.
Carol. Mol. ut supr.

51. *Credimus nos
habere Consolatorē
Spiritus Sanctum.*
Hilzűk hogy ná-
lunk vagyon à vi-
gasztalo b. Lélek.
Idem. Ibid.

52. *Spiritus San-
ctus efficit in nobis
omnia bona opera.*
A' sz. Lélek mun-
C S kái

zője, à jó cseleke-
deteknek. Cap. 16.

53. *Electos cre-
dimus esse ex Eccle-
sia sancta.* Az Ec-
clesiából valók a'
választottak. Idem.
ibid.

54. *Ecclesia non
potest ullum aliud
habere caput, quàm
Christum.*
Christuson kívül,
nincs más Feje az
Anyaszentegyház-
nak. Cap. 17.

55. *Ministri ma-
læ vitæ, deponendi
sunt.* Pad alá kell

kái bennünk à jó
cselekedetek. Id.
Ibid.

53. *Hypocritæ
sunt in Ecclesia, San-
cti ex Ecclesia.* Az
Ecclesiában vad-
nak az Hypocri-
ták, de az Hívek,
ugyan belőle vad-
nak. Cap. 17.

54. *Ecclesiæ ca-
put, est Dominus
Jesus Christus.* Chri-
stus az Anyasent-
egyháznak Feje.
Idem. Ibid.

55. *Pseudo do-
ctores abigendi sunt
à grege dominico,*
B 5 ha

hagyítani a roz | *sunt incurabiles.* Az
életű Tanitokat. hamis Tanitokat
Idem ibid. csipkére kel csap-

ni, ha jól nem a-
karnak élni. *cap. 17.*

Mondhatja meg már, mi súl-
kiezekből? a' Iesuitának nagy
Calidum mendaciumja! ne oly
hamar legény! mert, *canis fef-*
tinans, coecos parit catulos. Ol-
lyant mondgy munkád kezde-
tiben, országdra ne térjen. Kel-
lé sőt két izem?

V Y VALLAS.

No én most az irás alkalma-
toságáru tudósítalak, hogy
jött legyen bé e' kérdés: Volté
valaha, valaholot, valakinél,
Calvinus János előtt, a mostani
Calvinisták vallása, minden id-
ve sségre nézendő szükséges tik-
kelyekben; a Méltóságos Pataki
Ház-

Háznak két Udvari szolgája, Pi-
ka és Sombori Uraimék között;
ajánlván magát a Calvinista Ud-
vari Sombori, az affirmatívának
meg bizonyítására, oly Conditio-
val penig, hogy ha meg nem bizo-
nyíthatná, vallását meg-változ-
tatván Pápistává lenne: a Pá-
pista Udvaris fel tévén a Con-
ditiot, hogy ha a Calvinista Ud-
vari társa azt véghez viszi, meg-
bizonyítván a mostani Calvinista
Vallásnak Calvinus János előtt
létét, Calvinistává leszen.

REGI IGAZ HIT.

1. Né! s' itt vagyon Pika
Vramis? hát nem iratot könyv-
ben, mint Pilatus a Credoban?
Semmit sem kel fogadásának
hinni! Mert a mély Szűz egy-
szer élete Virágát el-veszti,
nagyobbatis végben viszen az.
El-lo-

El-lotsogatta igaz Vallását régen Pika Vram!

2. Zombori Péter Vram-hoz többet biznám; mert, *inter malleum & incudem* meg-állani a sárt, jeles jó *Constantia*! Ki volt mind az által, ez Udvariak között való tractának el-igazítója?

V Y VALLÁS.

Párt fogójának keresé Zombori Péter, akkorbéli Pataki Predikátort Szerentsit, kinek irásitis Pater Kyshez vitték mindketten az Udvariak; de azt úgy ki-forgatá s' rázá tudományából Pater Kys Imre, hogy elő nyelvével maga a Calvinista Udvari meg-vallá, s' mostis meg-vallya, ha szavának azon embere akar lenni, hogy Szerencsi arra nem elégséges, hanem tudósabbat akar nálánál keresni. RE-

REGI IGAZ HIT.

1. Rut dőlős, s' kevély Embernek kel néked lenned, ki előtt Felebaráttya neve: Predikátor Szerencsi. De mit mondgyak? Még amaz, ezer Iesuitaknál hasznosab feleketetekis, Tudos Ariás Montanus, így lohajta régen éláturá-tokon: (a) *Jesuitæ, soli sibi sapere, Jesumque proprius comitari videntur, atque me inutilem Jesu Christi discipulum, odio habuerunt!* Vaj vaj Iesuitai undok kevélység!

2. Hát Te, Pap vagy, s' nem Prædicator? Nosza hátà fogoly madarakbul csinály halakat, had jussion pénteken más szegénynekis benne, ne bocsáld csak magad koldus tötokra! Lám némellyitek Pap-sága-

(a) Benedicti Arias Mont. in pref. Biblior. Anverp.

(b) Pog-
gius Flor.
secretar.
Apost in
Facellis.

(c) Stella
Clericor.
Cap. 15.

sagával így kérkedik vala: (b) *An nescis me esse Sacerdotem? quid est majus, ex pane Corpus Christi facere, an ex perdicibus Pisces?* Nosza szűllye ma Christust à te Papi kezedis! mivel régén ily fen hajazal: (c) *ô veneranda Sacerdotum dignitas, intra quorum manus, velut in utero virginis, Filius Dei incarnatur!* Lást csudát! mégà markais szűl à Pápiста Papnak! Tiéd legyen bár afféle Papság! Tromf-ki!

3. De penigà *Prædicatori* nevezetet rajta hagyád Kereiztyén Felebarátomon! Hála Istennek, hogy nem tiéd! Nem illet egy-féle állatot veres nyereg; a' fa képnél hattad azt, mint ez Atyádfia szol: (c) *Præclarissimum prædicandi officium*

(c) Nic.
de Clem.
Doctor
Parisen.

apud

apud Romanenses viluit. Ehez csak így szollok: *As az igaz Jesuita, ki à Jesus követendő cselekedetét teszi: De Te, nem akarván Prædikátornak neveztetni, nem teszed à Jesus követendő cselekedetét.* Azért penig: Mert Iesus, (d) *prædicare coëpit.* (e) *prædicavit Evangelium.* Az ő igaz Tanítványinak ezt-is parancsolta: (f) *Prædicate!* Nem akarsz te ily Prædikátori titulust viselni. Légy tova hát, mert nincsen lemmi közöd az igaz Iesuitasághoz! Tromf-ki!

4. Hogy nem általlod Atyaságod tégérét ki-tenni, *Paternek* nevezvén magadat? A-vagy *testi*, vagy *lelki Atyya* vag'. Nem ez: Mert à *lelki Atyya*, azért szűli Halgatoit (g) à *Jesu*

(d) Matt.
4. 17.

(e) Matt.
9. 35.

(f) Matt.
10. 7.

(g) 1 Cor.
4. 15. 16.

(b) A
pag. 362.
ad 370.

(i) Bellar.
lib. 1. de
Sac. cap.
5. §. Sed
debuit.

(k) Anat.
Societ. le.
fuit p.
75.

ius Christusban, hogy Szent Pál követő legyenek. De te Szent Pált nem követed, mint hallád minap, a (b) Barátsági Dorgálásban. A' testi Attyaság lúl azért rajtad! Melly-is: vagy törvényes, (Istentől parancsolt feleséget tartván magadnak) vagy törvénytelen, ocsmány s' fertelmes élet. Az első nem tiéd, mert ezt, te is vallod: (i) Sacerdotum conjugium est illegitimum, & solo nomine Conjugium, re autem ipsa sacrilega impudicitia. A' másikhoz kel hát relatíodnak lenni! Alig ha nem is: Mert: (k) Jesuitæ volunt casti manere, nec uti medicinâ Conjugij; quod est impossibile; cum illi, qui bis in die ventrem carnibus, præcipuè vinoque onerant, seminarium libidinis in corpore

pore suo habeant &c. Hinc consequitur: Jesuitas non esse puros. Ha itt fundállyá Conscientiád, Pátárségét, te dolgod, magad Páternek nevezned, de bámot adtz amot! A' küszőbön kel lene efféle Páter ellen beretvát tartani! Tromf ki!

5. Ezt-is bizonnyal merem irni: bár Salamon felelne is meg néked, de ha Calvinista volna neve, bámárrá tennéd. Mert ti felőletek vagyon ez meg-irva: (k) Jesuitas, non modò Monachos superare, sed etiam sapientiores esse omnibus Doctoribus, Patribus, Conciliis, Pontificibus, & Evangelistis. Kérkedékeny leány, rántzban nagyot üt, hallottadé? Had járjon jo Szerencsi Vram! miis ellyünk a tudatlanság mellett!

(k) Alpha
de Vargas
Tolet. de
Stratag.
Societ. le-
su. Cap. 20

D

6. Zom-

6. Zombori Péter Vram, jó lelki ismerettel nekem megvallá, hogy a Szerentsi Vram feleletiben meg nem ütközött; hanem, látván az ő kegyelme feles distractioját, s Halottakhoz való készülését, úgy ment Posabási Vramhoz. Rajta értek ám itt Legény! ugyé? Iol vagyon! Mi csak a te rendeden lévő, s-ti felőletek ily egyenes igazságot mondo Atyádfiával tartjuk: (l) Az emberek eredetek után, gonoszabb lelkű emberek nem találtattak Jesuitáknál; nem is kelezeknek HITELT ADNI, mert nem szemremnek, hanem, szemtelenségnek Doctori. Itt azért jobb táplálván a sód fehérek, a veresnél izemet, Tromf-kiveres kolop

(l) Alph
Cap. 40.
p. 88. 89.

VY

VY VALLAS.

De bizony tudatlan volt Szerentsi Péter! Mert: talám Szegegy Predikátort, azért de grádáltak helyéből, kisseb pra ben-dára küldvén Patakrul másuvá.

REGI IGAZ HIT.

1. Szegegyes csak, bunyog modgyára! vaj ki hamar megcsipiz te! (m) Scorpio farkad vagyon neked, s-benne vagyon a fulákja; ugyé?

(m) Titk.
9. 10.

2. Otromba, s tudatlan elméjű Ember vagy, hogy a lelki Tanítóinknak, egygyik helyből, másikban való költözéseket, (melly léfzen, hol az Halgatók halá-adatlanságok miat, hol más egyéb titkosokból) de gradationak nevezed! Nálunk, mind a depositio, s-

D 2

mind

mind a *degradatio*, (ezt megelőzven amaz) a Lelki Tanítóktul vagyon; mely ugy is léfzen, hogy ha ennek feregében találattatik az igen vétke *Minister*; nem bizván azt a *Laicus* feregbe. (hanem ha külső *Magistratus* kéz kezd benne forogni) Még a te *Clerusod* sem *degradálná*, ha tiétek volna *Sacerenci* Vram; hanem így szollana: (n) *Idm divino, quam humano jure, nulla potestas Laicis in Ecclesiasticas personas attributa est.* Itt-is csak mocsok dolgoz, s-vallásunkon valo Lelki-Tanítóinknak gyűlöltetése. *Trom ki Kis Aga!*

(n) *Council. Lateran. sub Leone X. Sess. 9*

(o) *1. Kir. 18. 4.*

3. Eltarrya Isten az ű szolgáját, ha csak (o) *barlangban* Abdiás által, a te *Pataki* siros *prebendád* nélküli, *Tréfát* űzt

rajta;

rajtatok most említet (o) *Alphonfus de Vargás*; hogy csak *Aspicusok* vadtok, s-egyedül a jó lakást szeretitek. Vgy izokot Isten cselekedni: (q) *Ki adgya a Gonoszoknak részeket e világon, s-a magadéi által, így fogattya el, kővér prebendádat: (q) Facit Deus Solem suum oriri super iustos & iniustos, unde facile perspiciamus, hominum prosperos successus, nullum signum esse verioris religionis.* Tudná csak a Méltóságos *Rakoczi Ház* azt, mit cselekedet a leluitak *Sándor Pápája*, még ama túle fokatszenvedet *Friderik Imperátornak* is, a nagy méltóság nyakára hágván, s-azt így gyomrozván: (s) *Scriptum est, ut super te aspidem ambulem*; Nyilván oda veszne *prebendád*, s-

(p) *Cap. 9.*

(q) *Solus 17. 14.*

(r) *Anglo Rhemens. in annot. Matth. 5.*

(s) *Nave. volum. 2. generat. 40. pag. 784.*

D 3

az cse-

az cseber-rud után, ezi dudol-
nak utannad: Nem lün kedves
Patakon, ki lobbanták a fokon;
Nem marada meg Mádon, meg
nyemorod k Ondon. De mongy
dolgot mar, ha emberséget
tudtz!

VY VALLAS.

Örömet! mert így lün a do-
log: Posabási János, magának
akarván vendicálni a gloriát, so-
kat tulajdonitván Angliából so-
sotokossága felől, a mit végbe
nem viheté szegény Szerencsi, fá-
radozni kezdé rajta; s annyira
ment a dolog mind két részről,
hogy már egynehány irás, nap-
fényre is bocsáttatott.

REGI IGAZ HIT.

1. Bási György Izava-ként:
Canis credit, hogy Posabási János
nos

nos Vram, magának kereset
volna azzal gloriát; holot azon
kívülis elég Scholai izzadozála
vagyon; hanem nem akarta a
(f) girát, külön a keskenőben
kötve tartani; s-ezis olvasta:
(u) *Non licet reo veritatem tace-
re, quam confiteri tenetur.* Kel-
let igaz vallását oltalmazni,
mellynek ti nyeltek csak mi-
napi voltát.

2. Angliát pedig, minek e-
lőtte nem láttais, úgy tudom,
ismérte a tromfot micsoda; s-
akkoris veritéket tudott volna
homlokán indítani, ilyen tiz
Iesuitánakis, mint te vagy.

3. Meg lehet a két részről
való irás, az igazságnak nagjob-
ki-tettzéseért, de úgy ám, hogy
olajod legyen: mert ha faru
nélkül mégy az hegyekre, meg

(1) Luk.
19. 10.

(u) Thom.

2. 2. 9.

69. 118.

2.

sérted a lábod. Es így: *sine cortice non potes natare*; Gloriatís vadászván az emberek tül, úgy járís mint à Teve, mely ízarvakat kívánván, fúleítis oda veszté.

VYVALLAS.

No én most ezt mivelem; Hogy azoknak az írásoknak által értésere, könnyebben jutassanak à keresztýének, egy summában veszem; s-az győzhetetlen oszlopot, hogy nem volt soha, sohol, senkinél Calvinus jános elöt à mostani Calvinisták vallása, minden idve sségre nézendő szükségessé tsikkelyekben; mellyet még eddig, noha eléggé ostromlottak, egy Calvinista Doctor sem düjtsetett le, fent állani megmutogatom, s-Posabási hasonlatlan szaporade s-tova tsapongo irásit szeren-

Szerencsiéhez hasonlonak lenni meg bizonyítom: mellyértis talám olyan prebendát fog erdemleni mint amaz.

REGIIGAZHIT.

1. *Ante lentem augez ollam?* lencséd síncs, s-már fazakat készítesz néki. A' vagy talám ugj cselekezzel mint ki à szamar Vrának fel-fogadta, hogy megtanittya szamarát az olvasásra tiz elztendő alat; melynek lehetetlenségét, midőn mindek nevertnek; így ízol à kérkedékeny: Nem tartok à fogadástul semmit, mert az idő alat, vag' à samár Vra hal meg, vag' én, vagy à szamar; és így ment Ember leszek az után. Te is nagyra kötőd magad, de erről meg emlekezzél!

2. Egyet görditek elődben,
D5 ragod

rágodgyál rajta mig töb érke-
zik: *Ha nem volt Calvinus Já-
nos előtt a Calvinisták vallása,
minden idvességre nézendő szük-
séges trikkelyekben; miért hja
mégis Gretserus Jakabod őket,
Calvinisták eleinek, vagy ő-
sők őlinek Attyainak? így ír-
van: (x) Calvinianorum atavi
Valdenses, haud pauci &c. Nyil-
ván, nem a külső vérségre, ha-
nem tudományokra nézve! a-
zért, hol *atavia* vagyona Val-
lásban, *Correspondentia* vagyona
ot legény a tudományban!
ugyé?*

3. De a' bizonyos, ha rajta-
tok állana, szoros prebendara
fognád, nem csak Posabási Já-
nosé, hanem, töb egyéb nyaj-
jok mellett vigyázo jó lelkű
Pasztorokat-is, hogy mohob-
ban

ban szaggathatnátok a' Nyá-
jat. Vgyanis, Profesiortok nek-
tek ez: (y) *Hæretici*, (magad
fejet tápogasd) *capitale suppli-
cio sunt afficiendi*. De: (2) Had-
gyatok békét nekünk, mert ha tu-
dományunk Embertől vagyon,
semmivé lesz. *Ha peuiq Jsten
aut hora, fel nem bontsattyátok,
hogy ne láttassatok Jsten ellen
tújakodni.*

(y) *Rebad.
libr. 1. de
Prim. cap.*

26.

(2) *Csel.
5. 38. 39.*

VYVALLAS.

§ Primus.

i. Pergalok én azonban; s
Posabási utolb, irásátul kezdek a
dologhoz; mely merő gyermeki
játék és tudatlanság; minden o-
kos embertől, annak dicsirete,
lehet pöködék; melyre meg sem
felelnék. ha bölcs Salamonnak ez
aránt való iteletin nem járnek:
hogy

(x) *Grets.
de festo
corporis
Christi
cap. 12.*

*hogy ne láttassék ő magának
bölcsnek lenni. Prov. 26.*

REGIIGAZHIT.

1. Lád kegyes olvasó! *ex ungue leonem*; lesuita pennaja fog
ám ez lenni. Hiszem hamar mu-
tattya foga fejirít! Egykor egy
szamar, ítéletet tót a' Kakuk
és Filemile közör, mellyik vol-
na job madar. A' Kakukkot
dicsírte inkább, mert annak ba-
va, egy tenoron foly, a' File-
mile pedig változtattya bavat.
Micsoda itilletet tüz te tenni,
Pöszázsi írása felől, ki menten
Præjudicium - val nyulsz az hit
dolgához, s-meg esküt ellen-
sége vagy tudodé: *furor iraq,
mentem præcipitant?* láttjátok!
Nem nyughatik a' szeg a' sák-
ban, ki mutattya magát, ha
csak alig-is.

2. Ha

2. Ha Bolondnak tartod Pö-
százit. (Salamont citálván)
te is, meg-felelvén a Bolondnak,
(mint te nem igazán tartod)
hasonló Bolond lesz hozzá;
mert: (a) a ki a Bolondnak meg
felel az ő bolondsága szerént, ha-
sonló bolond lesz hozzá. Ha pe-
nig bolondá löttél; hogy hogy
tüz itilletet tenni a Pöszázsi Já-
nos könyve felől, gyermek-játé-
ké, tudatlanságé, vagy főködék?
Rázzátok meg a' fejét, mert
meg higult.

(a) Péld.
26. 4.

VY VALLAS.

A' Titulusa irásának ez:
Tromf-ki tromf. Bezseg kár-
tyázás az Hit dolga! Ugyan-is,
kártya s-kosztka lehet annak bi-
tirúl való disputatioja, ki magá-
val el-bitette, hogy fsten őtet ö-
rök-

rőktől fogva az örök életre egy
általában el választotta; mert
azt soha el nem vesztheti; ha min-
denkor kártya kotska leszzen is
kezében.

REGI IGAZ HIT.

(b) Kir. 13. 27. 1. A^o majmoskodokat, még
a szent irássis így csufollja: (b)
Jobban kiáltsátok a Bált, mert
talán valakivel beszél, vagy ut-
ban vagyon, vagy alszik. Tudta
Posabási, a tromfoknak nála va-
ló búségét, s azért vetet mé-
reben ki a' te semmi munkádra.
(c) Turr. Jesuista contr. Sa-
dial. pag. 99. Sal-
mer pro-
legon. in
Ep. Pauli
lib. 1 par.
diff. 6. 2. Nagjobb tréfa az, mikor te (c)
Varga festéknek hívod a' Szent
Írást! mellyik vallyon tisztel-
ségeslebb, a' tromfé, vagy a' Var-
ga festék? holot amazzal nagy-
tű Emberek is játszanak, ezzel
penig a' szegény Vargák csá-
vázna.

3. (d)

3. (d) Fene Bestia káromkodó
kölykének mutatod magad,
ollyant fogván P. I. vallása-
ra, melyben sem hire, sem ta-
nácsa. Ez a' mi álhatatos hi-
tünk: (e) *fusti, summâ fiduciâ*
æternam salutem sibi donandam
confidunt; & de Dei benignita-
te nihil diffidentes; FACIUNT
QUOD IN SE EST, Ne teme-
rariâ securitate fallantur. Enis
így hiszek s-vallok. Vgyanis,
micsoda lator Ember volna az,
ki latrúl élne, s mégis a' Biro-
grátiájával biztatná magát?
Soha el nem hiszem, hogy hu-
nyort nem öttél prebendá-
ban, hogy így grobiánusko-
dol! Hiszem elég szentelt vi-
zed volna, s nem kellene illy
ízánt-ízándékkal, vallás ellen
mocskolodni, káromkodni, s-
min-

(d) Tink.
13. 6.

(e) Cens.
Colon.
Dial. 4.
pag. 106.

(f) 2. Tim
2. 19.

mindent reánk fogni! *Finis in-*
cludit media. (t) Tudgya Isten
az őveit, de úgy, ha el-távo-
satták az hamisságot.

(g) Pefan
in Thom.
part. 1. f.
137. de
Ambros.
Catharin

4. Mind az által, igaz:
Hogy az örök életre el vála-
tatott Ember, soha el nem veszhet.
Ezt velünk együtt, még egy
vallálunknak ellenségeis, így
bizonyította: (g) *Insigniter e-*
lectos, habere tantam Certitudi-
nem de gloria futura, ut quilibet
possit dicere cum Apostolo: Cer-
tus sum, quod neque mors &c.
Hiában vetteretté hát még
is ki a Tromf?

VY VALLAS.

Hiában! mert: legyen az
tromja tők; talám tudgya, mely
nagy elmének jele: legyen mak-
kás; asztis tudgya, mely kővéritő;
legyen

legyen ám Zöldis: így ha Bu-
dából vissza jössz, Antal lesz: az
én Tromfom peng Veres legyen.
En mind az által nem fogok játz-
ani; mert az hit nem szenved já-
tékot, hanem csak tromfos Clari-
tásodnak levitátságát retundálom.

REGI IGAZ HIT.

1. Pofaházi lános Vram, lá-
tom, csak *in genere* emlekezik
a Tromfrúl; de ha te, hármat
engedtél néki; tágas mezőt
adtál a tsatára, magad egy ro-
veres kabolán igervén.

2. Legyen úgy bár: hogy a
tők, sok hasontalan nedvelsé-
geket szerezzen - is Em-
berben; de a jó Doctorok mu-
rárral elegyítik, s a gyomrot i-
gen meg melegítik véle. Még
vallalodon lévő kis, nem üres

E elmé-

(b) Maa
biol. in
Diocor p.
292.

(i) Matt.
13. 31.

elmével látták s-hallták lenni Posabázi János^t; hát ha még az (1) Isten országában nőt Mustár magot, melléje teszi? bizony szalad az ördög a temjén előtt!

3. Vgy látom, az üres elméjélél adtad a' *tök trom-fot* neki. En bizony nem hiszem hogjtudatlan volna; mert azt is tudgya, hogy: a' *Nyoltzadik János Pápa*, *Gyermeket szült*; feles Pápista, hiteles Izavú embereknek tudván effelől tanúvallálokat. (vallyon s-hol volt akkor a' Romaj Ecclesia Feje?) Nem tudatlan hát, ki ugy vilgallya még a' ti viselt dolgotokot is!

(k) Gal.
libr. 6.
Simplic.
Medic.

4. A' *maknak*, csak az hajasugy használ, hogy mind, (k) *orrod vérét, vér-basadat, sőt még*

még az Aszonyok természeti betegségét-is, meg-orvosollja. Oly írának sajditomá Posabázi Iános Vram könyvét, használni fog azoknak, kik (1) *lelki véres betegségben* fekszenek, mind férfiak, s-mind Aszonyi állatok között.

(1) Ezech.
16. 6.

5. *Posabásit*, nem hadtad mindaz által *Zöld tromf* nélkül. Iol vagyon! Ki tekerteti Isten belőled ez arántis az igazságot, vagy akarod, vagy nem! *Zöld tromfot* visel, mert laureatus, s-végreis az Egben, (m) *diadalmaskodó pálma fa* ágat fog kezében tartani.

(m) Tulk.
7. 9.

6. A' *Budából* jöttet, nem szokták laureálni, hanem, *szko-fumozni*; tiéd ez most, nyuly csak jol a' kebeledben!

7. Ha tiszta szeretettből,
E z (de,

(de, ebet ot à Pap rétén) *Antalnak* mondod, jó érteléme, igen köszönnyük, ha az *Antos* Görög szótul nevezed; mivel az, annyit tészen, mint *Virág*; de néked, *Antal* legyen à Fejed, s-csac *Simplex T*-vel irassék!

(n) *Andreas Fabricius in Epist. de dict. Harm. ad impet.*

8. *A' Verestromfot*, miért válastottad legjen magadnak, tudom vért hoznál abbul ki; mert, azt gajdolod: (n) *Accingatur gladio imperator potentissimus, & hæreticos, Christiani nominis hostes, contruccidet &c. Utiles enim est Lutherani sanguinis profusio. Vgyan nem szánnád szegényeket? Vaj vaj; (n) szentek vérekkal megrészegetet lelki parázna! Tudodé, kiket te Hæreticusoknak tartasz, azok felől ilyen irás vagyon: (p) *Ca-*
*piendi**

(o) *Tük. 17. 6.*

piendi sunt hæretici, non armis sed argumentis? Iob it az ars, hogy sem à márs!

(p) *Bernhardus serm. 64. in Cant.*

9. Ha az *Hit játékok* nem szenved, töröld ki hát (q) *Pázmán-bul*, az *Hitrúli*rt, fok vakokat vezető könyvébül, bár tsak ama tzigány játékos kép-irót; de: *uno anser e bibente, bibi alter*; ű sem szégyenlette, te sem általlod.

(q) *Kalauz pag. 102.*

VY VALLAS.

2. Hagy békét, had jád-tzam így: *Tromf ki! est veté ki Posabási: örülök ű kegyelme abbéli (Sarcasmus) liberalitásának, hogy derekas ellene való dolgokat, melljekre mind feleletek kívántattak volna, szép csendes halgatással javall: ezzel as en irásom, mind meg igazittatik, mind à maga sarkában meg áll. Kettőnél többet, mellyel à feleletet,*

vagy fűdométomából ki-dűjtet-
né, vagy csak szem-fény vesztő
fűstöttsinálhatnais ellene, másfél
solnapi gődolkodása után sem ta-
lála. Ez Tőké, vagy makk, vagy
söld? mindenik jó néked. Tanul-
tad-e azt: *ex ungue leone*? ha egy
vagy két alnokságotat meg mu-
tattam, azon kicsi és előtti irá-
somban, minden okos ember itle-
tet tudot a többiről is tenni.

REGI IGAZ HIT.

1. Tiétek a *Sarcasmus*, s-em-
bertelenség! meg mutattya, a
minap túletek koholt *Isphitaly*;
melyre való eddig nem fele-
lést, köszönnyetek két Méltó-
sagos nagy izemélyeknek, kik
ebben a kezet s-elmet meg fo-
gák; de bizony, *quod dilatum,*
non ablatum. Minden *Materiája*
kélz a *Sion Várának*, hog' abbul
örökké való kudartzotokra

már egyízer rontassatok meg,
csak az edgy fel-rakás hiya.

2. Talám más-fél solnap alatt,
írásod késleltetésével, annak
a műkának rzáfolhatatlóságát
berzeted? (mivel, a tudos mun-
ka, későre megy é végbé; mint
Virgiliusé, ki az ú verseit med-
ve módó nyalogatta.) *Scilicet!*

3. Mégis tők-ürelséget ob-
rogatz? itt is tuddgya, el-hisz-
em ezt: (r) *Sacerdos, gravius*
peccat, si matrimonium contrahit,
quam si plurimas domi meretrices
alit. Nincs hát elme nélkül!

4. *Cauda de vulpe testatur.*
Bizony dolog, izokáztok nek-
tek az; hogy akar mi tellyes s-
fontos íráisrais, csak gázolva
feleltek; példa a' *Barátság*
Dorgálás; kinek század részét
sem illetétek. A' kövér pre-
ben-

(r) Cam-
pegius.
Cardi-
nalis re-
fer. Schle-
idano
libr. 4.
Com-
ment.

bendát el-veszitek, de a bű-
rastul iszonyodtok. A' czi-
gányként meg elzitek, mind
az ebédet, vacsorát egy-ízer s-
mind, s-az után csak azt mon-
dgyátok: S-ki látta, hogy Va-
csora után dolgozzanak?

VY VALLAS.

Azért nem feleltem minden
szavára Polaházinak; Mert:
*eleget egy hazugságban érni vala-
kit arra, hogy másszor ne higgye-
nek neki könnyen.*

REGI IGAZ HIT.

Legyen úgy bátor! Csak
hogy: *Faber Compedes, quas
fecit, ipse gestet.* Ez után sem-
mi szavakat nem hiszszük,
mert ezt verték fejetekhez:

(s) *Nulla hodie Europæ Christi-
anæ natio est, quæ non de Jesuita-*

rum

rum perfidia conqueratur. Nagy-
ám ez egynék! Tromf-ki!

VY VALLAS.

Mások is vagyon, akkori
rövid feleletemnek; *unalmot
sem ízerzenék örömeit az olva-
soknak irásommal.*

REGI IGAZ HIT.

Be jó Mestere vagy minden-
nek, mint a Palágjiak a rigó fo-
gásnak! *Adest Ursus, & tu ve-
stigia quæris!* Annak a könyv-
nek a derekát kellett volna il-
letned, nem a könyűjében, ket-
tőt hármát ki csipned. Ieles jó
Katona vagy azért te, ki bé-
szalván gazdájához, el-beszél-
teti vele Attyának halálát,
mint holt légyen az meg, hogy
a Katona többet s szabados-
ban ehetsék. Végre, kevés lé-

E s

vén

tif: An-
nymi de
Compesc.
Iesuitar.
Conat.
An. 609.
li. 6.

(s) Deli-
ber scrip-
tis non-

vén a táltban, kérdi a Gazdais
túle: hát a te Apád hogy holt
meg? amaz rövideden így
szól: Csak fel dült s meg-holt.
Miért kellett nékedis csalogat-
nod a fontos irást, kákum-bák
izetlen felelettel, el-hagyván a
derék dolgot; s-mikor P. I. se-
rénnyen munkálkodot, te ak-
kor csak hopistáltál; s-à mit
nem kitsiny munkával meg rá-
zogatot, te azt, mint Vdvari Kis-
Katona, hirtelén által gázoltad.

V Y V A L L A S.

Azért, mert: tudom én a
dolgotokat, hogy csak Szapora mar-
git beszède, sok hiában való egy-
mással ellenkező firkalások, ki-
altások; mint mikor Ember a
vizben esik, mindenhez minden fe-
le kap: de ne felely te, a tők fel-
lyúl uszkál, az a te Tromfod; mon-

gyad azért frissen: Nos Cucurbi-
ta natamus.

REGI IGAZ HIT.

1. Csak azt kellene te veled
it cselekedni, a mit egy Pápista
Pappal, Halgatoi; ki *Brevia-*
rium jában ezt olvasván: (t)
Salta per tria; (három levelet
fordicson egyszer s mind) ű,
három grádicsot ugrik az ol-
tárrul, hátra. Parazt Halgatoi
Bolondnak alitván, mind ke-
zét lábát meg kötözik, s-a
Templumbul ki lobbantják.

Szapora Margit beszède lé-
vén te előttedis a tudos mun-
ka; olyant ugrottál rajta, mint
egy Balha, s-olyant estél,
mint egy Tehén. Közözzétek
meg, ne vergődgyék! De,
meg tetzik a tilztan itilő elmék
előt: a' béka szava-é szebb, hogy
ez a melegben brekekél; vagy

(t) *Facce.*
Friseh, p.
21.

(u) Tisk
9.2 8.

az Pacsirtaé, hogy ez, az hidegbennis szól.

(x) Amos.
Societat.
Ies. Pag.
82.

2. Kicsoda legyen irásában à *Sapora Margit*; az: Ki a' (u) mely *kutbul* ki-jött sáskák között mulatoz, s-saja olyan mint az *Ásnyai állatoknak*; azonban Iesuita szép Apjától így commendáltatik: (x) *Jesuitarum calamus est sine luce, nam carent scientiâ à Deo hausta.* De penig Isten, barátodból ültettefelelenségedet, helytelé írástok miatt! Itt-is a kecskének saját maga Izarvából csinálank kezijjat, mellyel által veretéli; mint a madarak tollából-is vagyó, az őket által begezet s-sebesitet nyilnak tolla! Noha duld ezt nagy pityeregve: *Uideo pēnas meas in vulnerib' meis!*

3. Lelketek idvelségére kinizertelek! állastatok elől egy

tűdos Iesuitát, ki igazítsa el, bár csak a *Malach Doctorban* notált, közöttetek lévő sok tizellenkezéseket; bizony nem eszem sem iszom edgy hétigh. Még-is mi közöttünk vadnak az ellenkező írálok!

4. A' Sereged Fejét tapogald a kiáltásról, ne illefs barminket. Hiszem ugyan rajtékot tur némelyitek, mikor praedikál; menyét modgyára elpökdölvén az ötet Halgato Méltóságos Nagy rendeket. Mint csak nem régibennis a' *Bagoly-Biro* cselekedék edgy bomoru Halottas Háznál Caisán; hol è textust vévé fel: (y) *A' Baglyot meg ne egyétek!* Keresztyén Magyarsag! è volna am a *Jesuita Prædikátor!* Bizony helyessen mondatot effélék

(y) Levit.
II.

(2) Anat.
Soc. Ies.
pag. 82.

felék felől: (3) Prædicatio Jesuitarum est sine revelatione divina.

5. Itilyle-meg Isten, s-az elmés keresztyénség, ha ti tülletek való féltünkben, kapunké ezer felé, s-vagyunké ollyanok, mint a vizben halni akaró Emberek! Csak a Bégény Valdensek, miképpen bujtattak titeket sákban, hallyuk-meg:

(6) Werner. Fasc.
temp. a-
nat. 6. ma-
gnum Cb:
Belgium
a Pistor.
edie pag.
200.

(6) Tempore Valdensium, nullo in Pretio erant Episcopi & Sacerdotes; nam: omnium rerum ignari erant, (nóba most Iesuita habokoly a vizben!) facile ergo Valdensibus, eruditione & doctrinâ præcellentissimis, fuit primas in populo sibi partes vendicare. Cum ergo Valdenses præ cæteris de religione disputarent, admittebantur sæpe à Sacerdotibus

bus publicè docendi causa; non quod eorum sententiæ sibi probarentur; (azért hihető, mert torkokra tötték volt a Papoknak a fők-tromfot, s-mak-kotisadtak a tudatlanságért néki-ek.) sed quod Valdensibus ingenio pares non essent. Nyilván akkor fogotlenni a Papoknak ama jeles jo tudatlanságok: In principio, creavit Deus Coelum & terram, terra autem erat iohannes & vacca. Pro: In principio creavit Deus coelum & terram, terra autem erat, inanis & vacua. Szegény Fráterek! fuidoktak ám ollyankor a vizben, a Valdenseleknek nagy elméjek miat! Tromf ki!

6. De veressét agy ki! mert addigh csiszollja a fők azt, végre le - dörgöli ezzel:

(c)

Sorbona
Parisiens
in Cens.
de diplo
matib. à
Paulo 3.
et Julio 3.
Pontific.
Iesuit. Or
dini Con
cessis
Ann.

1554.

(c) Jesuitarum Societas; insolitam nominis Jesu appellationem sibi vendicans &c. occasionem dat liberè apostatandi ab aliis religionibus; perturbationem in utraque politica inducit. &c. Itaque his omnibus perpensis, hæc societas videtur in negotio fidei periculosa, pacis Ecclesia perturbativa, magis ad destructionem quam ædificationem &c. Azért: tőkönns izappant vehetni. Immár itt veres tromfija. Mellyet mikor ki-vetsz, mondgyad: lajbizony el-borítá à tőkà veresset! Akkor a veres nem usz, hanem tsak vizben suppadoz.

VY VALLAS.

Ezis nehéz énnékem: (azt mondgya P. I.) hogy à két tsikkelyen

tsikkelyen más fél holnapig fáradtamén. Ládde hogy csak Tök à tromfod! volna csak kezemben à Typus, mint tiédben à Fejedelmek Typussa; (de el-válik miként emésztetted est meg) meg-lát-nád, ha à veres tromfal akkorra reá nem érkezném, mikorra te à Tökkel.

REGI IGAZ HIT.

1. A' Tripartitumban olva. Itam: (d) Frivolis exceptionibus, non licet excipere. Nincsené Patakon kívül más Callographia, hol mű-szeredet kitehetnéd? Hiszem à Veres Tromfot-is Cassa izulé!

(d) Pare
2. tit. 85

2. Cainlod ugy latom a' Pataki Typographiát! Nem csudálom, mert ez à ti koszorotok: (e) Societas Jesu, omnes Bibliopolas & Typographos sub

(e) Anas
Societat.
1st Page
30.

ditionem suam vult redigere.
Vallyon s-leheté? Nem jo a
meg-fazott sül-disznot, lyuka-
ban bortsátani a Rokának; mert
meg-melegedik, s fertéjet ki-
szélesítven, meg-szurja ötet,
s-csak ezt mondgya: *Si tibi
sum molestus, exi!*

3. Elő bizonsagh vagyok
még; (s-többennistudgyák)
mely izórnyú átok alatt hadta
légyen, Boldogh emlékezetű
Nagy Fejedelem Afzony, az
hires Pataki Scholának légalt
Typographiaját; melly Szent
dispositioja, (f) *Salalával*
tétetek erőssé; s-mérnélé, még
csak motztzanni-is az Apostol
ellen? s-ez Országunk törvé-
nyét-is: (g) *De quocunq, modo ac-
quisitis, quilibet disponere potest*
&c. rontani aka-rodé? nem rá-
bizták azt Barátó!

(f) Sid.
9 17.

(g) Part.
1. tit 57.

4. Annál inkább, miért eled
Barátodtul áfott veremben:

(g) *Iesuitæ multum olei infun-
dunt cordibus magnatum, adver-
sus Reformatæ religioni addictos?*
Nem fogadgyák nem a Nagy
Méltóságok! Bizony jo-is
volna é végezéfen meg-állani:

(h) *Non debet Principibus vel
Dominis assignari aliquis ex no-
stris Religiosis, (Iesuitis) qui
aulas eorum sequatur, & in eis
habitet, ut Confessarius vel The-
ologus.* Tudták hihető ezt:
Triste lupus stabulis!

5. A' fenyegetőzést, ugy
tudom, mindenkor meg-te-
szitek! de, *Salallalé?* lassad!
csak hogy: (i) *qui morte mina-
tur, capitaliter sententiatur.* V-
gyé? De ugy látom én most:
*Tollitur é medio sapientia, vi ge-
ritur,*

(g) Nicol.
Wassenaar
Hist. Re-
lat. Part.
10.

(h) Anat.
Soc. Ies.
Canon.
2da Con-
greg. Gen.

(i) Trip.
part. 3.
tit. 23.

ritur res. Legyen úgy bár, de ez, csak ideig lesz! *dabit Deus his quoque finem!* Tromf-ki!

VY VALLAS.

De néked inkább a Veres tromf! Mert: Lássuk meg csak azt a kéttzítkelet, melyet ez előtt irasomban elől hoztam, miként ütöd tromfal? Az első ez: Hogy a Valdensesek csak azt tagadják, hogy senki az Istennek törvényei cselekedettel bé nem tölti; az Helveticus Calvinisták pedig tagadják, & potentiam & actum impletionis legis; mind azt, hogy senki bé nem tölti, mind azt, hogy senki bé nem töltethet. Ezigyléven, a mint, hogy úgy lenni mind Valdensesek, s mind Calvinisták Confessiojokból büségesen declaráltam; nyilván következik, hogy a Valdensesek

és Calv.

és Calvinisták nem edgy Vallásuk, mert állat szerént való különbség vagyon a kettő között: nem töltöm bé most a parancsolatot, és lehetetlen be-töltenem.

REGI IGAZ HIT.

I. Hány szád vagyon vallyon, mert nyilván vagyon gondgya, hogy nem ilyeneflen beszél? Többet olvas mászizor, s- úgy iátzál a' Prædicátorokkal! E' vala a' Valdensesek vallása: (k) *Regulam fidei nostræ, vetus & novum Testamentum retinemus.* Azt kérdem mártúled: hol vagy ő az ő Testamentumban, a törvény be-töltésének, mind potentiajának s- mind actusának tagadása! I hol! (l) *Szeressed a te Uradat Istenedet, teljes szived-*

E 3

616.

(k) Carol. Molin. oper tom. 1. edit.

Paris an: 1612. par. 2. col. 578 579. 616. 617.

(l) Törv. 6. 5.

60, tellyes lelkedből, s. tellyes-
erődből. It volna ám jó
fertát, az Isten törvényének,
mind *potentia* s. *mind actus* sze-
rént való bé-töltése kívánása,
mely lehetetlenis! Vallyon
ugyé? im meg tanitlak *Staple-*
tonus Bácsadból: (m) *Diligend*
est Deus, per omnes potentias
motivas & executivas. Bé tölt-
hetedé immár azt ugy? lássuk:
(n) *Hoc praeceptum non penitus*
impletur in hac mortali vita, sed
ex parte, non ex toto, in futuro
autem, implebitur ex toto. En el-
hittem, ez volt a' Valdensek
elméje, ezt tartom én is meg.

2. Nincs nagyobb csudám
itt, hogy egyedül szakadtál a'
több Papistáktul, mint tábor ki-
vul rekeztett Bél-poklos! Kik
a' bé hozot helybeñ, (hol vala
a' po-

a' *potentia* s. *actus*) nem állat-
nak állat szerint való külömb-
séget; úk *Pater noster* mon-
danak, s. te barany labbal ál-
modol. lássuk: (o) *Illud ex to-*
to corde, significat omnes gradus
charitatis. Vallyon s. a' *gra-*
*dus*okban, állat szerint való kü-
lömbség vagyone? találád a'
ízarva közöt a' tölgyét! Ísmét:
(p) *Intentio dilectionis signifi-*
catur sic. Másis: (q) *Intentio*
dilectionis, quae sic praescribitur,
in hanc vitam non cadit. Hol
ezekben az állat szerint való
külömbség? Lad azért, A-
ctorra tötted magadat, hogy
1517. esztendő előtt, Vallasunk-
nak nem lételet, próbáld! De:
(r) *Actor deficiens in proba, reus*
absolvitur. Ez utannis nya-
kadban fordittya Isten!

(o) *Bella:*
libr de
Monach.
cap. 13.
resp. ad
1. Argum.
S. Patres.

(p) *Tolet*
Cardin.
libr. 4.
Inst. Sac.
cap. 2.
(q) *Geor.*
Vicelinus
in Dom.
18. post
Trinit.

(r) *Tripa-*
part. 2.
tit. 32.

VY VALLAS.

Nem itilem! mert, noha Posabázi tromfia ez: Légyen ug' bátor, hogy a' mostani Calvinisták, tagadgyák & potentiam & actum; mi jü ebbül ki? Azé? azért a' Calvinisták a' Valdensesekkel ebben a' tsitkelyben meg nem egyeznek? Bizony ez, állat szerént való külömbséget (ezt kel vala penig demonstrálni) amasok között és ezek között ebben a' tsitkelyben sem tésszen, hanem csak gradualis distinctiót. Amasok szorosabbban, ezek tágabban tagadgyák ugyan azon dolgot. Tudgyuk penig a' Philosophiából, hogy magis & minus nunquam variat speciem; sőt, hogy Comparata secundum magis & minus, sunt ejusdem spe-

speciei & naturæ. Posabázié e' tromf; de csak olyan, hogy minden okosnak meg-főkését érdemli. Bezeg Budában mentél volt Posabázi ezért a' feleletért, de föld ágat hozál, a' tromfodis föld; a' Tokis ot volt, fáit igen a' fejed; a' Maknak isetlen segís agyad velejét el-fogta.

REGI IGAZ HIT.

1. Igazán tagadgyák Posabázi Vram-ként a' mostani Calvinisták, a' törvény töltésnek mind lehetőségét, s- mind annak cselekedettel való végben vitelét. Mert: (s) ha nincsen

(s) 1. Kir.
8. 45.

oly ember, ki ne vétkeznék; hat hol talaltatik olyan, ki törvényt ne roncsos, holot a' (t)

(t) 1. 1. am.
3. 4.

vétek, törvényen való erőszak-
tetel? Sandal izemeid, hogy

F 5

nem

(u) Bernh.
Sermos.
50. in
Cantic.
col. 642.

nem fordítottad erre: (u) *Est
charitas in actu, est & in affectu.
De utroq. puto hominibus datam
esse legem, quæ in hac vita non
potest impleri.* Igazan hiszik
ezeket a Calvinistákis, de
te az igaz utbul ki tántorod-
tál.

2. Mindaz által, ha szabad
kérdené, azt tudakozó tőled:
Honnan tudod te azt, hogy a'
Valdensesek, csak az egy tör-
vénytőltesnek, cselekedet, de
nem arra való hailandóságot,
s- *tehetséget* tagadták? En fe-
lölök régen így olvasgattam:

(x) Alph.
de Castro
libr. 6.
advers.
hæres. iii.
de Eucha:
hæres. 3.

(x) *Aeneas Sylvius, qui & Pius
secundus Pontifex maximus, qui
diligentior circa inquisitionem er-
rorum Valdensium, errores eorū
ad unum usq. recensens, nihil tale
comminiscitur.* Enis *Alphonso*

sal

sal tartom ez hasonló dologbā,
s ezis mondom: Ha Pápátok
tudot volna valamit, nyilván
fejekre rakta volna aztis a'
*Valdensesek*nek. Nemis leheter
külömben, hogy *potentia*ok
törvéntőlteslen, mert: (1)

*fertelmes lelki ismeretű emberek-
nek* mondgya őket, (y) *Coecilio*.
Ió lelki ismeret nélkül való
Eretnekekne kakogja (z) *A-*
lanus; (ezék mind Pápisták)
Mely mondasok ezeknek, val-
lyon s- te szié fel a törvény-
tőltesre való igyekezetbeli
erőt? Itilye meg a jó lélek!

(2) Azonban: Vallyon a sze-
gény *Valdensesek*, mondottáké
valaha el a' *Mi-Attyánkat*?
Igenis! mert: (a) *Valdenses*,
multum tribuunt Dominicæ ora-
tionis. Ismét: (b) *Apud Val-*

denses, § 227. 28.

(y) *In
Mimtis
Felicis
Octav.
(z) Lib 2.
contra
Valdens.
cap. 1.*

(a) *Alph.
ut supra.
(b) Pars
de trib.
Anglia
Conver-
sionib.
part. 2.
cap. 10.
§ 227. 28.*

denses, unum Pater noster plus prodest, quam sonitus decem Campanarum. Ha az Vrtul adatot imádsággal áhitoztak, hiszem én, hogy ezris el-mondották: *Bocsásd meg a' mi bűneinket!* Mely, micsoda vallyon? Ez: *(c) Rectè, à Patribus, ex orationis Dominicæ verbis: dimitte nobis debita nostra, colligitur: Neminem in hac vita sine peccato esse.* De talam csak a' cselekedet bűnről vallyon ez? Ne gonolzkodgyál! sőt megh tarsad ezt: *(d) Nullus, propter affectum peccati, potest in hac vita purgari.* It volna am Domine suppantine a' *potentia*, melynek bé-tölthetését Jesuitai módon fogod az igaz Vallasú *Valdensesekre!* Vaj Vaj minden Hazugságnak mestere!

3. Po-

(c) Bell.
libr. 1. de
bonis O-
perib. in
Partie.
cap. 6.

(d) Elig.
in 1. Job.
1. 8.

3. Poplinerius Papista, irás-ban hadta ezris: *(e) Vidisse se Valdensium articulos fidei, doctrinæ protestantium VSQVE QVAQVE Conformes.* Iól vallyon! mert ha megegygyezet azú Tudományok a' miénkel, nem mondot ellene *potentia*okis, *actus*oknak, a' törvény töltésben.

4. A' *Peripatetica Philosophiában*, ugy tudom: ot vagyó, *állat szerént való külömbség*, hol *præter operationem intellectus, sunt essentia diversæ.* Immár, vallyon az egy *subjectum*nak *potentia*a s-*actusa*, két *állat*e? E' vólna ám a' *Kis Pater* jeles, de nem éles *Philosophia*a!

5. Veszem elzemben mit akariz; mert a' *Kivánság*, s-*vétek közöttis*, *állat szerént való kü-*

(e) Poplin.
Histor.
Franc.
com. 2. lib.
38. edit.
ann. 1581
fol. 245b

ló külömbséget tudtzt csinálni, ez otromba edictumoddal:

(f) Conc.
Trid. sess.
5.

(f) *Concupiscētia non est peccatū, sed est ex peccato, & inclināt ad peccatum.* Az az: a nem peccatum, nagyon külömbös attul, a mi peccatum, &c. Maga: Valami mászt bűnre kistet, bűn az. Ollyan a (g) Kivánság. Azért &c. Vgyé hogy, mind ketten vétkelek ezek, mind a potentia s-mind az actus?

(g) Iak.
1. 14.

6. Ez mind igaz, mégis Te az okosokkal pökdözteted! Piha néked! mert: Valaki a cselekedetre való hajlandóságból, s a cselekedetből, (Philosophia ellen) két külömbös állatot csinál, annak dolga gezemitze s pökedek. De Kis Pater, realis distinctiot tanítván az actus s-potentia kösöt, azokból két külömb-

löm-

kömbös állatot csinál. Azért az u dolga pökedek.

7. Nem Posabási János jár Budában, hanem Te, s-hozzad hasonló Hűsők. Tudodé egykor, (h) Sereggel mentek a Jesuiták Szultán Torók Császáros, reménkedvén nékie, engedné meg öletni a Görög Keresztényeket. Mely Lamena felől, mikor rejtek helyekben végeznének, szörnyű szél-vész támadván, meny küesetköziben, úgy hogy, megülő-párnajókis megégne. Fgy veszté fsten eszt gonosz végezeseknek. Szultán Császár penig eszében vevén, hogy nem tetsik fstennek az a Conspiratio, meg-változtatá elméjét, s-kiket meg fogattatbata, fegyvereli által, fejekkel való játszásra kényszerite. Lád Bará-

(h) Bernh
Lampe,
in Continu-
atione
relationis
Hist. Was-
senar. p.
19. mense
Septemb.

tom,

tom, még Budánnis túl voltál Te!

8. De mit hoztál? nosza ragd elől! Tudom hogy a te Rendeket, (i) Guidicio Cardinál, nem javallotta. Olvastam: Hogy a (k) Páris-béli Parlamentum, ordotokat meg nem erősítette. Lattam, ugyan azon Város béli Sorbonának ilyen Conclulumát: (l) *Hæc Societas videtur in negotio fidei periculosa, pacis Ecclesie perturbativa; & magis ad destructionem, quam ad ædificationem.* Bezzeg it nem vólt am a Laureáltöld ág! hanem tőknélis tőkeb, maknális makjab tromfod! Vess ujiabbar ki!

9. Méltán néked fáisat azért a fejed, s. agyadveleieis langalhat. Mert, tudod hiltzem, mikép:

miképpen utált legyen tireket (m) ötödik Sixtus Papa, hogy nem Ignatiusrul, hanem a Jesusrul nevezitek magatokat; (solot) ötöd Rendek, ki Benedekrul, ki Ferētsrul &c. Néis keltek fel a tsakai könyörgésre, mint egyéb Barátok. Parálliké vallyon a Fejed it? holot: Vajki nagy dolog, Papa haragjában esni! Tromf ki erre!

(m) Mea-
teranus
libr: 16

VY VALLAS.

Bátor, azt sem bánom! Mivel: midőn valami dolognak állat szerént való külömböző tulajdonsági vadnak, állat szerént külömböznek egymás kösöt; de úgy vagyon inter actum & potentiam. Ergo &c.

REGI IG AZ HIT.

G

Vgyed

(i) Thoma-
nus lib.
35.

(k) Mate-
ranus.
libr. 17.

(l) Inle-
uitico Co-
techijsmo
pag. 18.

1. Vgyé? No hát à Ti Val-
lástok, állat szerént külömböz-
nek egymástul! Hallyad: Ta-
lamely dolognak állat szerént va-
lo tulajdonsági vadnak, állat se-
rént külömböznek azok egymás-
tul; (meg ne tagad ezt, mert
te szülemenyed) de, így irván
egy nagy roppant Seregetek:
(n) Si quis dixerit: Homini fu-
stificato, præcepta Dei ad obser-
vandum impossibilia, anathema
esto! Mástok megént így jó-
zankodván: (o) Nullus potest
legem servare in hoc modo, quo
lex præcepit; ezeknek (mon-
dom) állat szerént valo tulaj-
donsági vadnak; külömböznek
azért egymástul. Látodé már
à szép egyenefséget közöttre-
tek? Bizonyára én, (ha efféle
val-

(n) Conci:
Trid. Sess.
6. Cani
18.

(o) Thom:
in expla:
cap. 3 Gal
lat. Lect.
4.

vallásában tétovázó Ember
találtatnék közöttünk) méltó-
nak itilném à Seregből való ki-
lobbantásra, s tudom más jo-
zankodo elme-is.

2. Nosza hát mond-meg,
micsoda à te potentiádnak, a-
tusodtul külömböző tulaj-
donsága? Talam ez: Lakat
az ajtón! Kőnyű ott boros kü-
lömböztetést tenni ezek kö-
zött, hol nem adatik licentia à
cselekedetre.

3. Hatenéked Fiad volna,
(noha azt, családul így má-
zolod: (p) Actus Coniugalis
hominem reddit totum carnalem
& ineptum ad divina) s. annak
Scholában való járásra hajlan-
dosága volna, potentiát kelle-
ne ott keresned, quoad esse do-
ctrinæ; azonban, tudos Em-

(p) BeBas
libr. de
Clericis
cap. 18 §.
probatum
Primo.

ber lévén, *potentiáját* vinné végben, s. azt *actificálná*; mit mondanál felőle? talám itt-is *külömböző tulajdonságok* volnának? *Scilicet!*

4. Ha a rósa bimbózásnak erejét lajditanád télben a^o rósa bokorban, s. kikeletkor ugyan illatoznád; talám ott-is két terméltetű, s. *külömböző tulajdonságu* rosát éreznél? Vgy az elzteleennek!

5. Ha embert látnál, (de nem minden *Ember, Ember*) így elmélkednél: (ha tosz eb-szel nem birnál) Ez Emberek, vagyontetősége, a nevetésre; ha pedig nevetne, így szollanál: *effectuálta* azt, a^o mellyre hajlandosága volt. Vallyon s. ollyankor, két *külömböző természetű* Embert szem-

fzemlélnél? Vaj nagy ókóritai!

6. Tagadom azért, hogy *potentia & actus*, állat szerént *külömbözzenek egymástul*. Azért pedig, mert a *Philosophia* szerént: 1. Sem, egy *species*-nek nem *suppositomi*, holot bokat *realis distinctio* lenni. (Mint Sámbar más, s. te meg más. 2. Sem két *species*-nek nem Atyafiai. (Mint Te, hogy Imre vagy, s. *külömbösz a lovadtul*) 3. Sem ollyan dolgok, *quæ & si non sint separata de facto, separari tamen possunt*. (mint a Tűz a^o melegtúl) Meg-állaszízá ezeken? Mondgyad ittis: Eb nyugodgyék meg a Pofaházi *Philosophiáján!*

G3

VY

VY VALLAS.

Hiszi talám à Bal-könyököm: Holott: Valamelly részét ennek tagadgya Posaházi, tőle menten azt kérdelem: Vagyone állatszerént való külömb-ség ezekben: Most à Fejedelmek nem adnak néked prebendát a Pataki Várbul, és lehetetlen hogy joba adgyanak? Írásod szerént azt kell felelned, hogy nincsen állatszerént való külömb-ség ez kösöt. Már ezt hozom ki belőle: tehát ha most nem adnak prebendát, lehetetlen hogy joba adgyanak; azért ad impossibile cum nemo teneatur, joba nem isható, s-jaj ki kár! Mert te tanításod szerint, mind edgy actus & potentia.

R E.

REGI IGAZ HIT.

1. Miért kell vallyon ilyen similével élned? bizonyára, csak az igaz Keresztyén Evangelicusok boszizuságokra, s-irritatiojokra miveled ezt! nem találhattál volnaé más példát? De tudom, hogy Te-is à Keresztyének őszve-vesztésének Fia vagy, mivel felőletek mondaték ez: (q) *Jesuitæ Aufbores sunt rei male gestæ, toties in Ungaria.* (ugy vagon, mert ezt bizony minnyájan érez-zük!)

2. De mi nálunk Barátom, más à *potestas*, meg más à *potentia*; hihető talám, hogy az elsőtől vagon à *prebenda* meg tartása; vagy ennek kellet betelni: (r) *Jesuitæ non parum*

G 4

olei

(q) Baudartius
libr. 33.
ann. 1612
Contin:
Metora 2

(r) Nicol.
Walsen:
Rel part.
10 de an.
1625,

olei infundunt indignationi Principum, contra Reformatæ Religionis addictos. Had legyen! Ferendum & sperandum!

3. Ióvendóltet Isten veled azonban, (mint Cajaphással) vagy akarod vagy nem; nevezvén a præbenda meg-tagadást *potentiának*. Iól telzed, mert: *quod est in potentia, illud est potentiale & possibile*, azt tanítják a Philosophusok. Vagyéte Isten titkában, még mi lesz, hogy a még nem-akaró *Potentiából* - is *Actus* tekeredik?

4. Nem csak *negativé* szokott a Philosophiában lenni a *potentia*, hanem: *aliquando latet in causa*. Ki tudgya, ha a *præbenda* adás-is vissza nem fordulna, ha valami tartalék nem volna? (Tu nosti.)

5. Ha

5. Ha jó Philosophusnak tartod mind az által magadat, halznos ezt meg-tartanod: *Realis distinctio non potest statim extrui per diversitatem temporis*. Nem következik: *Most nem adnak præbendát, azért ezután sem*. A^o ti részetekről is, hal izamár, s-hal Barát. Ollyankor: *distingue tempora, & Conciliabis totum actum, & potentiam!*

6. Nem igazán koldulsz ez aránt-is, hogy a nem-*realis distinctióból* lehetetlenséget hobb legyen ki. Helyesebben foly így: *Ha a præbendát adni nem akarás, s-annak effectuálása később, nincsen realis, hanem csak rationis distinctio*; következik hogy az az okoskodás rövid nap el-bomol. &c. Vallyon s-ol-

G 5

lyan-

lyankor pity hangos lézszé,
kiváltképpen ha a' *ratio ratio-*
cinans, lesz Atyádfia?

7. De mit mondgyak: ta-
lám meg-hal *Pozabási János*, s-
Potentia non habebit actum? I-
gaz, mert a' Napnakis nagyon
arra valo kélszége s-ereje,
hogy a' télben nem-virágzó
rósákat, kikeletkor ki-bim-
boztathattya; de ha kikeletig
lélzen világ vége, (és így a'
rósa-fának is oda-létele) meg-
szűnik az *actus*. Közű kegyel-
mével-is az *interitus*, de az i-
gaz *Reformatio*t követi me-
gént ujjab *introitus*; és így:
késkételen lélzen a' *Potentia-*
bul, *actus*.

8. *Applicatod* látom, hogy
nemo tenetur ad impossibile.
Tudgya Péter Pap-is: Hogy,
ad

ad simpliciter impossibile. De
nem olyan ám a' *Prebenda ta-*
gadás. Mert az, csak a' Te, s-
Rended rébérül *impossibile*, ha
én valaha effélét láttam: (a) *Jesuitæ, omnes hæreditates &*
legata captant, solosque omnes,
reliquis Ministris præcipiunt.
Ez nálatok meg-rögzött eb-
uzust (akarám mondani *abu-*
sus) osztán, így soktatok pra-
ctikálni: (b) *Jesuitarum est in o-*
mnes irruere, qui Papæ Romano
resistunt, illosq. CONSILIIS, scri-
ptis & dictis, NB. (INVOCATO
ETIAM BRACHIO SECULARI) igni
& ferro abolere. Néktek kö-
bönhettyúk hát nagy részről,
a' *Prebenda* nem-lételt.

9. *Possibilitást* hozna azon-
ban ebből ki, mind amaz Isten
törvénye: (c) A' te *Felebará-*
tod-

(a) *Mer-*
curius le-
suiticus
tom. 2.
sub finē.

(b) *Ha-*
senmül.
cap. 1.

(c) *Törv.*
12. 14.

ednak határát el ne foglalja, mel-
lyet vetettek a régiek. Vilzsa
adást kívánna, Országunknak
1647. elzrendőben emánált 14.
Articulussa. Vgy is menten jól
lenne a dolog, ha Fabius Chi-
sius; (mostani hetedik Pápa,
degradálná a Jesuitai Rendet,
mint nyolczadik Orbán a Jesui-
tissákat) ama' versek szerént:
Foemineus sexus sociis immixtus

Jesu

Transcendit sexus munia foe-
minei.

Non tulit hanc labem Urbani vi-
gilantia Papæ

Suppressit socias, Mox SOCI-
OSQUE PREMET.

Mintha mondaná:

Ac Asszonyok, Jesuiták Társaivá
lévén,

Altal bántak a Nemeknek sze-
mérmetességén.

Es így:

El-kergette ORBAN űket Jesui-
ták mellől,
Jesuiták szerzetit - is el-törli e'
földről.

(Fiat!)

Vagy a Páris-i (d) Parla-
mentum ez néhai edictuma meg-
ujjalna: (d) Omnes Jesuiticæ
Societati addicti, tanquam per-
turbatores publicæ tranquillita-
tis, &c. intra quindecim subse-
quentes dies, toto regno exeant.

10. Ne jajgald bár, a Posa-
dási Vram nem-ihatásbéli ká-
rát, mert úgy hiszem, meg-e-
léglzik az ő kicsiny vagyon-
kájával, (e) jobb lévén az Igas-
nak a kevés, hogy sem sokok, az
Hitetleneknek; kiknek (f)
gyomrokban, Asspis kígyónak epé-
jévé változik mind étel ital.

11. Er-

(d) Sen-
tent. Par-
lam. Pa-
ris. in
Memor-
tis. tom:
6. p. 268.
269.

(e) Solus
37. 16.
(f) Iob
20. 16.

(g) Alph.
de Varg:
de Sira-
tagemat:
Societat:
Iesu cap:
12.

II. Erre mind az által, fele-
te igen kérlek: Ne légy oly-
lyan, mint *Fornerius* Iesuita,
kinek libidója felől, *suspicio* va-
la; azért: mert, (g) *cum ven-
trem tam bene curarit, veri simi-
le fuit, eum non neglectum ea,
quæ sub ventriculo fuerunt.*
Ezt is meg-fogadgyad: Ne
pitizály olly bűvön, mikor a'
Gyermekeket sózod, s-*exorci-
sálos* a' kereszttségkor, mint
egy Vallásodon lévő Pap, ki,
mind maga, s-mind a Baba ré-
fzegek lévén, azt kérdi a Bá-
bátul: *Ki sebe?* (pro *Kineve?*)
A' Baba így felel: *Ihaha*, (pro
Ilona.) Sem, a Iesuita, *Copre-
vicius Miklos* nyomában ne
járj; (h) *qui, aliquando bene
potus, puellas in umbra nentes,
per ordinem commiuxit, abutens*
ad hoc

(b) Idem
cap. 14.

*ad hoc, verbis Psaltæ: Adasper-
ges me Domine Hyssopo & mun-
dabor.* Bezzeg rut Iesuitai A-
spergillum volt ez! *Tromf* ki a'
te Rendednek!

VY VALLAS.

Most sem tartok túletek!
Mert én erről (Posaházinak)
*előbbi kicsid irásomban emleke-
setet töttem vala, de szép csen-
des halgatásoddal javallád, és az-
sal irásomat igazítottad; meg-
győzte hát a Veres a Tököt!*

REGI IGAZ HIT.

I. Honnan jött, s-hová
ment legyen, *előbbi kicsid (Kis
a neved, s-még-is a Kicsint
Kicsidnek irod, jó Magyar az-
ért ű) irásod, nem láttam.*

2. Am

2. Am legyen úgy! marad-
gyon fen bátor ez: *A'* melly
írás mellől Ember, szép csendes
salgatással el-megyén, javallya
aszt, s-igazította. (Te szülemé-
nyed ez!) De minap, à Te Ec-
clesiádnak esz-vesztő nem kicsiny
Tagja, szép csendes salgatással
el-méne à Barátsági Dorgálás
mellől; (nem iparkodván az-
on, hogy az írást, szorul szora
fel-szedgye, közöttetek lévő
lok ezer ellenkezéseket el-iga-
zitsa &c. hanem, nagyot ipri-
kálván, méltóságához nem il-
lendő embertelenséggel így
illeté: (i) *A'* Pápák kamorá-
jában való büst, tibi soli tarcsad!
(mellyre én is mondhatom
vala: *Tuum est, si quid præter
speciem evenit!* de, meg-fogó-
dék pennám. Az hogy: ti min-
den

(i) Ipsi-
caly fol:
26.

den tancsal firkalált ellenünk
eltesztek, nekünk penig feje-
törőtteknek, még sirnunk sem
szabad) Vgyé hát, hogy ja-
vallottad à Barátsági Dorgá-
lást, s-meg igazítottad.

3. No, legyen úgy bátor
még is à mit mondasz! de,
nem hiszem, hogy te ezt men-
ten meg ne tagadgyad. Mi
az oka, hogy sok százszor ol-
vasod azt, Országunk decretu-
mában, (mivel, (k) *Jesuitæ
sunt quinta rota currus*; à méltoságok külső dolgait is vis-
gallyák à Iesuiták; noha, il-
letlen volna az egy szekérben
öt kerék) mellyet, István Ki-
rály, így hagyta Testamentom-
ban Imre nevű Fiának: (l) *Christus super se ædificavit Ec-
clesiam. De Ti Iesuiták, ezt*
H csak

(k) Paul.
Layman:
Iesuita in
Sinop:er-
rorum
Tit: 2. n.
4.

(l) Ste-
phani Re-
gis Decre:
libr. 1.
cap. 2.

(m) Bell:
libr. 1 de
Rom Pon.
cap. 10.
13.

csak meg-kukucsollvátok, s. vallafodat, hogy maradna-
ezt nyeltek: (m) Petrus est mag a Szent Kiraly szája által
ista petra, super quam fundata mondor Christus iku-szikla.
est Ecclesia. Annak a nagy- 4. Azonban, egy Posa ne-
emlekezetű Királynak, mikor vü Jesuita Baratodnak é val-
é szavait pislogtad, s. azon- lala forgott e kezében:
ban el-halgattad; vagy irasát (1) (n) Hiszek k-t stenben,
meg igazítottad, s. Bellarminuskinck egyike Fiu, Apu s Anya. (n) Alpb.
Nagy. Apadat Iesuita Ren- az ör kk- való születésben; a de V. 1. 40
deddel edgyút cserben had- másik semig, Anya s. Attya, as Tole: in
tad; vagy a Szent Kiralyt, le- do szerént való nemzében. appendic.
suitának lenni meg nem bi- (2) Következik ebből, hogy Relation:
zonyithattad; (igazann- is, Boldog sz. s, mind Anya, s P 335.
mert István Király éle a tize- mind Attya legyen.
dik seculumban, a te szerzeted (3) Vallom: hogy a' Jesus
penig, vallásával edgyút Christus meg holt, de nem igazán.
1540. estendőben másza be, (4) Hiszek abban a Sz. Lé-
nálunk Nota beneben életükben, a ki, a sokszor meg csala-
3-dik Pál Pápa által a kerelt- tot Prof tákban szollot.
tyénségben.) Iob volna in- (5) Reszkette vallom az ő-
káb az egész kereszttyénségnek k életet is.
ki-törteni a' Te ez arant való

H2

Lát-

Láttadé vallyon é borzaz-
tó irasát Iesuita Társodnak?
Ha láttad, s el-halgattad, irá-
sát meg igazítottad. Ha nem
láttad, tud-meg, hogy több-
bet láttunk nálatoknál a' Ti
vallástokban. Es már, mind
à Tök, s-mind à Laureás zóla
Kolop, meg guggolta a Kér-
kedékeny Veressét!

V Y VALLAS.

Meg? de bizony még-is
Tromf-ki Posabázinak! mert
nagy tudatlanul ide facsarta a
gradualis distinctiot, mely va-
gyon, inter actum & potentiam
Mely, nem igaz, így kel magya-
rán szollanom effelere.

REGI IC AZ HIT

1. Még sem szünöl meg
atlannak nevezni à Tudó-
Nem

Nem úgy, mert tudgya eztis:
(o) Totum Jesuiticæ Societatis
regimen videtur hunc habere
scopum, ut, quæ malè in Socie-
te fiunt, injecta terrâ occul-
tur, & hominum notitiæ sub-
trahantur. Nem ártam nekünk
effeléket tudnunk, hogy a'
néktek fávörizalók, tanullya-
nak.

2. Közöld azonban maga-
tokkal-is a' tudatlanságot,
mert a' kinek a' Iesuitak
igy hizelkednek: (p) Papa
est DOCTOR omnium fidelium;
azt más közzületek, ilyen
üres Tök-tromfú Embernek
tartya: (q) A' második Pál
Pápa, ellensége volt a' jo tudo-
mányoknak, (é volna az igno-
rantia Pater!) s-kik valamit
tudtanak, azokat eretnekeknek

H3

nevez-

(o) Iohes
Mariana
libr: de
morib: Soc-
iet. cap.
14.

(p) Belli
libr: 2. de
Roman:
Pont cap.
31.

(q) Pla-
tina in
iphus vi-
ta.

ne este. Az hogy: ugy cselekedet mint à Roka, kinek farka el-metttzervén, hogy az, à több Rokak előtt szégyenére ne esnék, arra vőtte őket, hogy ők-is meg-kurtitassak magokat, mert rút à Rókanak farkat viselni.

3. Igen nem fér à fogadra a' *potentiának* s-*actusnak* *gradualis distinctioja*! Nosza hat vesd-meg ti közöttetek-is azt! Mivel tudom, hogy harmadik (r) Pál Pápa idejében, 1540. eszt táján, *hatvan* *Jesuiták* *bul* *álló* *Rend engedtetek* *csak*; (*potentiában* *leven*, még akkor à fok *Jesuitak* *tenyészése*) azután nagy hamar meg *lokasit* *taték*, *ugy* *hogy*, *csak* *1626. bé*, (*s*) *computust* *c. in* *alván* *némely* *Tietek* *à* *kerecsyén* *világon* *való*

(r) *Thu*
anus lib:
35.

(s) *Liber*
Imagin:
ann 1640
Antwerp
edit. libr.
3. cap. 10.

való számotokban, *találtatátok* *tizenöt* *eser*, *kilētz* *száz*, *s-kilētz-* *ven* *edgy* *n*; s-hat azolta *mi* *lőtt?* (*hílzem* *nagy* *actus* *lőn* *à* *potentiabul!*) *De gradualis* *distinctio*, *modo* *potest* *augeri*, *modo* *minui*, *Ki* *tudgya* *ha* *még* *életzen*: (*t*) *Certum est* *Antichristi* *persecutionem* *fore* *gravissimam*, (*hihető*, *varja* *még* *ú* *azt*, *s-nincs-is* *néki* *fen* *az* *Antichristus* *ideje!*) *ita* *ut* *cessent* *omnes* *publicæ* *religionis* *Ceremoniæ* *&* *sacrificio*. *Ke-* *vés* *kamla* *lenne* *hat* *ugy* *ak-* *kor*, *s-Jesuitai* *négyszegű* *sü-* *veg!* *Igen* *jó* *léfzen!*

4. Mit *hasudtolódol*, *ha* *tudtz* *az* *emberséghez?* *Ná-* *latok* *lakik* *annak* *à* *Mestere*, *mert*, *iszonyodom* *ezt* *olvas-* *ni*. *Mikor* *ördögöt* *akartatok*

H 4

egy-

(s) *Bel-*
lar. lib 38
de Roma
Pent cap.
7. §. 1.

(a) 1an.
3 44.
(x) Ha-
senmülle-
tus cap 8.

egykor űzni, azt felelte az (n) hasugság Attya: (x) Nem me-
gyek addig ki ez emberből, míg
az én három (NB) 'jesuita fia-
im ide nem jönnek Dillingabul.
Látodé kinek szolgálsz?

(x) Petr⁹
Ribade
neira. li.
1. cap. 5.
(y) Idem
ibidem.
(z) Idem.
libr. 2.

5. Mind válogatva hin-
ném azért énezt ti dolgotok-
kat: 1. (x) Szemeivel látta
Ignatius, a' Christus Jesust je-
len lenni az o'lyában. 2. (y)
Ha a Biblia el-veszne, csak az
Ignatius látási is helyre állat-
nák azt. (Eb hidgye Domine
Tojola!) 3. (z) Hogy Ignatius-
t, az Egből bocsátotta 'fsten
alá, sok lelkek hasznára. Nem
ugy mondgyad!

(a) Idem
ibid.

4. (a) Hosius 'jesuitának,
látott lelke, hogy az Egben men-
ne. (hiszem fényes szemek
vagyon az Iesuitáknak, hogy
a' lel-

a' lelkeket-is látták, de a' fe-
ketéketé?) 5. (b) Tizenkét
külömböző Kérdésekre meg-
felelt egy szavával Xaverius
Jesuita. (jo Puskás volt azért
Batyam, ki egy fabul csinált
golyóbissal, tizenkét, egy-
mástul mebbe álló Darvakat
el-lövőt!) Vr Isten, hol ta-
nultak volt ennyi fillentést, s-
Ember-csábitást a Iesuiták!

(b) Coma
ment. In-
dic pag. 9.

VY VALLAS.

Hiában! mert Posabázi
azt nem doceállyá; a Pataki
Scholábul-is bizony ki nem telik;
s-még csak jo szót sem adok, ha-
nem ha még egyszer Angliából
vissza jössz, talám többet ta-
nulsz; ha akkoris ugy nem jár sz
söld tromfoddal, mint a' ki Bu-
dából meg jött.

HS

REGI

REGIIGAZ HIT.

1. Bizony csudáalom, hogy nem általlod ennyiszer *cocci-
sálni*, gyalazatodra, é kákom-
baksagodát! Vgyé hogy, mi-
kor te Anyád melegében,
még nem születet Gyermek
voltál, volt vétkeed, ha csak in
positivo gradu is? (hanem ha
ezt meg tagadod: (c) bűnben
melegitet engem az én Anyám.)
Potentia volna ez Magyar-
nak! Mert a *Philosophia* sze-
rént: *Id est in potentia,
cui deest aliquid, quod habere
potest.* Io! Már te ha katzér-
ságbantálálatnál, nevelked-
nék a *potentiád*, s-végre a *Com-
parativuson* által futván, a *su-
perlativust* is (vagy inkább in-
fralativat) el-érné, és így
actus-

(c) Soli.
51. 7.

*factus*od miatt gyalázatot val-
lanál; vallyon olyankor e'
gradualitás közöt, lenne-e es-
entialis distinctio? Nem iti-
lem! (Ízolván a Te Vallasod
szerént, mely ezt tartja: (e)
Az *Ingolstäd* Pápisták, gradi-
csokat csináltak Pokolban,
mint egy *Gözferdőben*: az alsó
gradic a pokol, hol vadnak az
el-kárhoztak; azon fellyül a'
Purgatorium; ezt megint fel-
sős g vel gradicsozza a' ke-
reszteletlen Gyermek fűst;
leg felső a' *Szent Attyáké.*)
Nem csak Hostárokat csinál-
tatok penig a Pokolnak, (u-
gyan szép Város hat a pokol,
kinek Hostattjai vadnak!)
hanem azokban való kino-
kat is, lábtókra így acsoltat-
tatok:

(e) Chemo-
nit. part.
3 Exam.
Concil.
Trid. pag.
77.

(f) Thom.
4. sent.
dist. 20 q.
2. art. 2.

tátok: (f) A' leg-kisebbik
gyötrel-em-is Purgatoriumban,
nagyobb, hogy sem az egész világ
szörnyű kínnya, ha mind együt
volna is. Vgyan ugy vagyon-
é? No hát a te *potentiádnak*
s-actusodnak, vagyon vallá-
lod szerént *gradualis distinctioja*,
mert la', hogy a kis Gyermek
(ki még lok bünt nem tört)
az harmadik *grádusán* ül po-
kolnak, è tévelygésed berent:
(g) *Hibető*, (vajamító, hogy
csak *hibető*) hogy a' kicsiny
Gyermekek, lelkek-beli gyötrel-
met szenvednek ot, (az ú *Im-
busokban*) noha IGEN GYEN-
GET. Azonban, (mint hal-
lad) nagyobbkinos Purgato-
riumja-is vagyon az *actusnak*.
Itt már szádat csapatom-meg
a' görbe mondásért, veres
trom-

(g) Bella:
lib. 6. de
amif gra-
tia & fla-
zu peccati
cap 6.

tromfodat-is el-izagatom, s.
a sárban vetem, mert a *poten-
tia s-actus* között, a Te Vallá-
lod szerént-is vagyon *gradu-
alis distinctio*.

2. De miért kelle bé-hoz-
nod a Pataki Scholát? talám
(h) *Hámán* vagy, ki látván
Mardocheust a Király kapujá-
ban orra előtt ülni, Aszlizony
Hölgyének vádollya vala?
Tób telik még ki, engem ne-
velt édes Anyámtul, a Tudos
Pataki Scholából, egy furúnál
s kalapácsnál. Mert: *Som-
num Luscinix habet; s-seipsum
lavat inter columbas*. Mind
az által, a te *potentiádrul*, mel-
lyet már *actuáltal-is*, alig ha
igy nem beszéllene: *Ubi est
potentia & actus, ibi est essen-
tialis distinctio*. (Ezt tartod
Te

(h) Eph.
5. 13.

Te fők-agyadban!) Sed ubi
est potestas liberi arbitrii, & ejus
impletionis praxis, ibi est poten-
tia & actus. Ergo: ubi est po-
testas liberi arbitrii, & ejus im-
pletionis praxis, ibi est essentia-
lis distinctio. Azt kerdi a Ne-
mes Pataki Schola, tetzik-e ez,
ab absurdo? holot, a majorti-
éd, a minort, csak az üres & k-
tromfú tagadgya; a Conclusiot
penig, eff-le mondastokkal
halalban gyúlólitek: (i) Ho-
mo, per liberum arbitrium, ex
suis naturalibus, POTEST præ-
cepta divina, quoad SUBSTAN-
TIAM ACTUS implere. Ilmét:
(k) Homo, in natura corrupta,
POREST sine gratia omnia pec-
cata vitare, & omnia bona ope-
ra EXEQUI Ezek monda-
siban, a potentia csak neveked-
vén,

(i) Riel
in 1. sent.
dist 28 q.
unic. art.
3.

(k) Du-
randus 2.
sent. dist
28 q. 3

vén, vallyon s-teszené essen-
tialis distinctio? Lássad, ha
vallalodat farban harapod!
E' Te Doctoridat, pad-alá ne
hagyics azonban, szokásod
szerent: mert (l) Tudos em-
bereknek tartya Stapletonus
Nagy-Apád!

3. Mi szűlt legyen ki a Pa-
taki Scholabul, meg tudta vol-
na 1665-ben mondani, egy
Borsi nevű Iesuita, kivel is,
mikor a Logicus Neutralisták
disputáltak volna: (quomodo
scilicet causæ attingunt causa-
tum?) Szapora Margit mód-
gyára, sózza vala ezt: El-
késtem, estve vagon, (kere-
telní hivnak scilicet!) Solnap
örömeit discurrálok. Ebet ott!
most-is málut discurrál.

(l) Stapl.
de Doctr.
princ. lib.
de Cons.
script. c.
139

4. Vgyan azon esztendő forgásában, egy *Clericus*, (kit az után *Tállyára* vittek volt) az *Aristotelesre* írt *Commentariussával* bé-jöve, el-hitettvén magával, hogy senki az *ú Logicájához* nem tud. Azonban, keménnyen állattya, jó igyekezetű *Liszyei Pál*, akkori *Pataki Scholabéli Deák* *Iffiu* ellen, hogy *albedo in homine, est proprium accidens quarti modi*; melyből kelletténél hamaréb ki-kopván, eleiben vévé az utat, s-el-ballaga.

5. Anno 1664. Közönséges *Examenkor*, fel ültetvén *Sámbar*, (adde z deme 6) ugyan ezen *Clericust*, egy *bar-dumentummal* disputálni küldötte; kezében adván az

Hel-

Helvetica Confessio-is, melyben ez is vagyon: *omnia ad salutem pertinentia* PLENE &c. Melly szót mikor distingváltak volna: hogy vagy *formaliter* vagy *fundamentaliter*; urgellalak vala mindenek a *dis-junctio* ellen valo *oppositiora*; de *ú*, kéredzeni kezdé ki, kit midőn nem ereztettek volna, csak ki-ugrék, s-illa berek, nad a kert!

6. Vgyan a tájban, mikor maga *Sámbar*, a *Pataki* *Kiskapuban*, *Posászi Vrammal* disputált volna, minden *Argumentuma* után meg vallya vala: hogy *valoba jó Philo-sophus*, mert jó *argumentumokat* teszzen! utánna vetvén ezeket: *Kutya legyenek* (lássad, ha meg-untad az okosságot!) *Posa-*

I

Sási

Sási János, ha nem szeretlek!
 Vgyan az akkori vetélkedés-
 kor, ilyen bolond assertumra
 fakada ki: *Ugyon Istennel va-*
lamielőb való; mert: a Gyer-
mek előb ismeri Attyát, mint
sem Istent (Rút Ember mit
 jadtzol Istennel, ki mind az
 Atyának, s. annak Gyermeke-
 nek alkotója, ismeretinek is-
 adója! Isten, s-mit késsel ité-
 leteddel!) E' dolgot penig,
 midőn nagy katzagással ne-
 verné a Sokaság, Posasási V-
 ram penig annál inkább urge-
 álná, csak izaladni aggatod-
 zék a mocskos izáju Ember.

7. Hatvan ötben penig,
 7. Jun. ugyan Thesiseket bo-
 csáta é foga vesztet ki, provo-
 cálván kilentz Iffiakat a Belső
 Városban *disputatoria*, é The-
 sis

sis ellen: A' Romai Sz. Hit,
 minden tsikkelyeit Vallásának,
 a Sz. Irásból meg-bizonyítgat-
 tya. Akkori Schola Seniorja,
 Nagy elméjű Dési Márton,
 mikor a Thesist oppugnálná;
 Respondensnek, (az igaz Val-
 lalunknak csufolására szüle-
 tet embertelen Ieluita) egy
 Gyermekeket állata fel; Kinek,
 mikor háromszor is, a discre-
 tus Opponens eleiben adta vol-
 na az Argumentumot, a Gyer-
 mek penig fel nem tudná
 venni; Peri vesztet Sámbar-is
 meg-vallá, hogy űast a Syllo-
 gismust nem érti; melyhez ké-
 pest, csak abbannis marada.
 Tudos Posasási Vram penig
 fel-kelvén, kéré: mutatná meg
 a Bibliából, hogy PENTEKEN
 nem szabad Hust enni. Mond

imez: Innen mutatom meg:
 DIC ECCLESIAE! Mellyen,
 nagy katzajt tün az ott allo
 Sereg. Mert ebbül è süle-ki:
*Mond meg az Ecclesiának; az-
 ért Pénteken nem szabad lust
 enni.* Oh el-tévelyedet vi-
 lág, miért követz ily nyomo-
 rult Lelket? s azon kelléa'
 Te Pénteki Hus nem-ételeidet
 fundálnod? Nincs ez hely-
 ben semmi afféle, hanem ez:
 (m) *Loquitur Dominus de in-
 jurijs, quas unus ab alio patitur.*
 Talám mind egy Te nálad a'
 bosszúság szenvedés, s a Pén-
 teki Hus nem-étel? Ha egy,
 edd-meg mind én rám, s az-
 onban injuriádat mond-meg az
 Ecclesiának! De mellyiknek?
 Ennek: (n) *Ad Universalem
 Ecclesiam nihil pertinent verba
 Chri-*

(m) Bel-
 lar. lib. 3.
 de verbo
 Dei cap.
 5. §. 2.

(n) Alber-
 Pighius
 lib. 5. Hie-
 rare Ecc.
 cap. 4.

*Christi, sed de particulari loqui-
 tur Ecclesia.* Vgyé, hogy súl
 valami ki a Pataki Scholából?

8. Miért nem adnál hat már
 jó szót? talám ezért: (o) *Si
 nos Pontificij; scripturam sacram
 allegamus, evenit ut locum de-
 mus adversariis, atque ansam
 respondendi.* Vajki felsz te at-
 tul, mint a Bagoly a vilagos-
 ságtul! Te dolgoz mind az
 által, de csak ezt mondgyák:
*Kis Pater, abjecit hástam; ko-
 piáját is el-hadta, s futva is
 szaladot; Amyclas-ként, per-
 didit silentio opfidum; addigh
 nem szollot, hogy a Iesuita
 vallást cseber rudon hagyitot-
 ta ki.*

(o) Fran-
 ciscus Ve-
 ronius in
 Methodo
 nova in
 praefat. ad
 exteros

9. Szepegiz te, látom én
 Angliátul! hihető futva sza-
 lasztottak onnan! Vgyis pe-
 nig,

(p) Petr⁹
Matth⁹
Hist Gall.

(q) Que-
rel Cath.
in Angl:

(r) Thua-
nus libr.
76 p 30.
Tom. 3.

(s) Thua-
nus libr.
79.

(t) Hesp-
ianus.

nig; mertà (p) Ti Rendetek
esztékéléséből akarák el. vejste-
ni két Nemes Emberek, Ersé-
bet Királyné Aszonyt, 1569 ben.
Vgyan azon dicsiretes Ki-
rályné Aszony ellen, (q) ti
ültetétek fel Grof Nordfolci-
ust, 1572 ben. azért ment va-
la (r) Katona ruhában (tanuly
Erdely s- Magyar Ország!)
Angliában, Pater Henricus
Sam Jesuita is, hogy rebelliot
szerezzen az országban, az emli-
tet Királyné ellen, 1582. ben.
Meg ugyan Ordotokból valo,
(s) Palmius Benedek, Codretus
Hannibal, s- Chridonius Guil-
helmus Jesuiták, vötték vala a'
Királyné meg. ölésére, Parrius
Wilhemet, 1584. ben. Egy (t)
Patakus Cullen nevű Ember-
nek pedig, ugyan Sacramentu-
mot

mot s- bűn. bocsánatot adott vala
Holte Jesuita, csak fikkassza el
a Királynét, 1592 ben. Hat el-
halgassamé (u) Parsonius Je-
suitát, ki abban az Országban lé-
vő Clerus között, rutzenebonát
indított vala? 1599 ben; mely
(x) egész négy esztendeig tar-
ta, s- nyoltsadik Kelemen, csil-
lapitá le. Idő folytában: (y)
Garnet Henrik, s- Jesmondus
Robert Jesuiták, Hispaniában
küldék Winterus Tamást, siná
ki a Királyt, a Királynének Or-
szágából valo ki. veresére, 1601.
eszt. Mihelt penig, a' fokat
regnált Királynénak szeme
hunyk, akkor is: (z) Kigyo
követ fuvának a Jesuiták, mind
az Ország, s- mind a Király ellen,
1605. ben. Sőt, négyen: (a)
Jacab Királyt is el- akarják vala
oltani

(u) Mer-
curius le-
siniticus
p. 1. pag.
287

(x) Thua-
nus libr.
126. ab
initio.

(y) Met-
teranus
lib. 27.

(z) Thua-
nus libr.
136. Met-
teranus
libr. 27.

(a) Thua-
nus libr.

oltani maradékival. Illyen I.
stentelen cselekedetekért az-
ért; Kit (b) fel akasztottak,
s. négygyé vagtak benne,
mint Garnetust; mivel (c) pus-
ka porral akarta fel-vettetni az
Ország-Házát, Társaival egy-
gyüt; Kit egy s kit máské-
pen rontottak vesztettek.
Végre ugyan Edictumot ad-
tak, hogy (d) egész Angliá-
ból, Scholáikkal edgyüt ki ta-
karodgyanak Ipsék. En el-hi-
szem, efféle jut néked eszed-
ben, s-mégétzaka-is ugy tet-
szik, mint ha mind itt verné-
nek. Lád! Kinek egyszer a'
Kása meg-égeti száját, még a'
tallóját-is fujja! Tromf-ki!

10. A' Budában valo járás-
ra kelésre, még mi nem licen-
táltattunk; De à Te Sereged-
nek,

(b) Idem
ibidem.

(c) Met-
ter libr.
37.

(d) Idem
ibid.

nek, meg-engedtetet. Mert:
(m) *factis induciis inter Cæsa-
rem (1615.) & Imperatorem
Turcicum, libertatem adepti
sunt Jesuitæ, pedem suum in re-
gno Turcico ponendi, & docen-
di. Vakarodgyál hát à pok-
rotzval, s-tanics az Ali Passa
Fiat! Azonban: Tiétek le-
gyen bár, (n) à Tengernek s-
foldnek el-kerülése, s-egy po-
gányból, (mint ti minket Eret-
nekeztek) Sidorvá (Romi-
vá) tévése! Izamot adtok ru-
la! Mi penig ehez tartjuk
magunkat: (o) Legeltesseitek
az Istennek seregét, mely A' TI
GONDVISELESTEK ALAT VA-
GYON. Vgyan-is: (p) *Su-
mus nos milites, annon statio no-
bis, (nisi aliter velit dux Chri-
stus) servanda? quis militem st-*
15 62 in*

(m) Meto-
ter. libr.
32.

(n) Matt.
23. 15.

(o) 1. Pet.
5. 2.

(p) Ca-
vanza.

bi in familia tutelam conduceret,
 & illum aliorum vagari pate-
 retur, ut Conductor sit præda ho-
 stibus, dum miles in alieno ver-
 satur?

VY VALLAS.

Akar mit mondgy Te, de
 én nom hiszem hogy értenéd mit
 teszen a Philosophiában az a szó:
 Homogeneum quid; ha pedig
 érte, nagyobb tudatlanság azt,
 homogeneumnak tartani, a'
 mi nem az. Homogeneum-é
 az, holot állat szerént való kü-
 lömböző tulajdonság vagyon?
 az az, Prædicata essentialia no-
 tabiliter diversa, illyet talállok
 én inter actum & potentiam.

REGIGAZ HIT.

I. Adna Isten bár ne érte-
 ném a' Ti Homogeneumoto-
 kat!

kat! mellyel úgy meg-tarafa-
 ráztatok Vallástokat, hogy
 valaki azt hallja, mind két
 füle cseng belé. Hol vötte-
 tek ezt: (q) Lac Matris misce-
 re volo cum sanguine Nati; az
 az: azt akarom, hogy Christus
 vére, s az Szűs Maria teje,
 EGY legyen? Ki tanított erre:
 (r) Szent Ferentz, öltözetitül
 meg-válva, MIND EGY a'
 Christussal? Hány feje volt
 negyedik Sixtusnak, s nyol-
 czadik Innocentiusnak, (vagy
 inkább Nocentiusnak) hogy
 Bonaventura káromkodásit,
 Confirmáltak; ki az EGY I-
 stent illető tulajdonságokat,
 (s) Szűs Máriára ruházta? Ki
 elméjéből izopta (t) Valen-
 tian

(q) Carol.
 Scriban-
 in les per
 Anagrā.
 Clarus
 Bonarici-
 us in Am-
 phitheat.
 honoris l.
 3. cap. 8.
 pag 356.
 (r) Tnr.
 sellinus
 apud Pos-
 sevinum
 Biblioth.
 select. lib.
 17.
 (s) In
 Psalterio
 Mariae
 fol. 8. 17.
 32. &c.

(t) Tom. 4. disp. 1. q. 24. punct. 3. fol. 475.

(u) Nico
laus Vig
nerius in
Hist. Ecc.
sub fin.
anno 1215
de Iacobo
Vitriaco.
(x) Glossa
Extrav.
comm lib.
1. tit. 3 de
major. &
obed. c.

tiai Gergely, hogy Christus, s az
ú kereszti faja tisztelet. MIND
E G Y ? Isten s-az egész igaz
keresztyénség bölzsuságára,
miért hadtatok írásban, hogy
az (u) O S T Y A I S T E N ?
Vagyoné még a Szent Lélek
valami melege nálatok, hogy
ez nem faj: (x) S Z I N T E N
O L L Y A N. hatalma vagyon a
Pápának mennyen és földön,
M I N T a Christusnak? Az Sz.
íráltnak (mondom) mellyik
levelén olvastátok ezeket? ra-
lám Szapullorum quarto, Kú-
várinorum quinto? Dicsősé-
ges Isten, bocsáls-meg néki-
ek, mert nem tudgyak mit
cselekesznek! Azt kérde-
már: Nem kacsontanak-e
ezek az Homogeneumhoz, cu-
jus pars, ejusmodi Nominis est
cum

cum Toto? Im mit használál
Homogeneum oddal, mellyet
mi, tudunk mit télnen, még a
Tí irastokbannis!

2. De lássuk è mely Philoso-
phiadat: *quæcunque habent
prædicata essentialia notabiliter
diversa, ea non gradu, sed es-
sentiâ distinguuntur. Sed a-
ctus & potentia ita sese habent.
Ergo &c.* Tagadom Társ má-
sodik fogásodat; mert: (z)
*magis & minus, declarant Com-
parationem inter illa, quæ sunt
ejusdem speciei.* Ollyannak
mondgyuk penig a Törvény
töltetést, s-a Törvény töltést.
Avagy: nosza próbald-meg
mondásodat!

V Y V A L L A S.

örömet! Mert: *potentia
Dei Creativa, & actio creati-
va, non gradu distinguuntur.*

(z) Zabár
lib. De
mist. c. 7.

REGI IGAZ HIT.

1. Mit értesz à *potentia creativán*, s-*actio creativán*? *talam causat*, s-*effectust*? No hat Istenben, *compositiót* csináltál, meg-fosztván ú felségét à *simplicitástul*! Mert: *effectus cum sua causa faciunt compositionem*. Vaj Isten ellen káromkodo! Nem hittem eddig, hogy még az I-

(a) Scot?
1. sent.
dist. 3.

q. 3.
(b) Trip.
part. 2.
tit. 22.

(c) Idem
ibid. tit.
70.

látom: (a) *Ens est genus univocum, Deo & Creaturis commune*. Tudodé: (b) *hogy actio calumniosa non admittenda*? Melynek *Pœnaja*, mind (c) *kétszáz forint*, s-*mindamif- sio causæ intentatæ*? Csak ex- equal-

equalni kellene te rajtad ezt; ha à Iesuirák szájában meg-rántának à zabolát.

2. Mi-is tudgyuk: hogy *creatio, sit aliquid realiter distinctum à Deo, non tanquam aliquid in Deo existens, sed tanquam aliquid à Deo emanans*. De à mi értelmünk, koránt sem ott jár, hanem ez: *Ut se habet decreti divini potentia de Homine creando, sic se habet ejusdem Decreti executio & actus; sed illa, non differunt essentialiter; ergo nec hæc*. Igaz az első, mert csak azokat teremtetfe Isten, kiket örökkévaló decretumú hatalmából elvégezet teremteni. A' más-
fiknak sem mondhatz ellene; mert másképpen, külömböző dolog volna az, melly Isten-

stentül cselekedtetik, attul a'
mi egyszer el-rendeltetett.
Nincs hát e mi értelmünk be-
rét e közöt így, *essentialis di-*
stinctio.

VY VALLAS.

Semmi! Mert, más pél-
dát is adok előben. Mert:
Neque potentia volitiva Posi-
tiva, & actus ipsius, sunt in
eodem predicamento & specie;
sic neque hoc: non servare prae-
cepta Dei, & non posse servare.

REGI IGAZ HIT.

1. It, talám tudatlanságod
tégéreül tötted ki a' *Veres*
Tromfot? (*Baranyában küld-*
lek, mert veres bort árulsz;
melly csak poshat, s-záká-
nyos!) A' *Philosophusok-*
kal,

kal, imént-is így beszélgeték:
quæ distinguuntur prædicamen-
tis, non statim distinguuntur re-
aliter. Hogy te most célben
fűtőzöl, (maga sok-titkos
meleged lehet) *cselekszel* ak-
kor, ugyé? mind az által *szen-*
vedt-z-is (ha nem kényeske-
del) mert, piritod *ízáradat,*
vagy tiz *kőrmódben* fuván,
törsölöd kezedet. Láddé,
hogy *vagyon* itt mind *actio s-*
passio; (mellyek különb *bé-*
kekbenn isűlnék) mind az ál-
tal, csináltanaké ezek tége-
det *Sámbarra* vagy *Thordai* vá?
Láddé, hogy *nyár-fa* sulykot
hagyigallz, s-kevés *igyenefet*
beszélz!

2. Meg-lehetnek, *gradus-*
sal különbözö két *speciesek,*
az egy *Genus* alatt-is. Mivel:

K

sub

sub genere imperfecto, una species est principalior altera. A' Te Ens ednek vagyon állattya, (Substantiája) de szolgál ennek a Te accidensed (ha a' Sámbar csorbaságához nem ütöttél) Itt azért egy gyékényen megálhatnak, mind az állat, mely az Ens Genus után első, mind accidensed, (melly halgat a Substantiádtul) Kiseb lévén amaz ennél. *Asp. plica Regulæ!* (Titok Baby-lon!)

3. Nosza azonban, *communicallya* néktek-is a PAPATUL, valo nevezet, természetit, (mint a Genus Speciesinek!) ama' mondás-ként: (d) A' PAPA, *Papistas dici, nec veremur, nec erubescimus &c.* Mi is azt mondgyuk akkor: Hog

PAPA

PAPATOK alatt, fok rendelet- en Speciesek vadnak. Mert: el-türt karral oltalmazza a' franciscanusok s. Jesuiták, s. Mariának, minden bűn-nélkül valóságát; a Dominicanus Baratok penigh meg-húzzak ükőket ezért. Egygyűn- nen ezt károgják: (e) *Pie existimatur, B. Virginem, singulari Dei privilegio, ab omni peccato immunem fuisse &c.* Más Species, így jár igazab-

ban: (f) *Dominicanos, in sua opinione, semper perseverantes.* Után, után, s-Inában, vezekedgyetek, ha farkas nyakat vono Speciesek vadatok! Mert látom, hogy ki *Asp. pos-* tum, ki *Suppositum*, s. ki penig obique közzületek; Vgy hog', sak nem menyí Fű, annyi

Ka

Rend

(e) Bellar
libr. 4. de
am. gra.
cap. 16.

(f) Vasq.
in 3 part.
Thom.
disp. 1176
cap. 2.

(d) Ioh.
Lorin. in
comm.
Act. 20.
v. 30. S.
omnis est.

Rend az edgy Pápa alatt

4. Mond-meg már: potentia intellectiva, volitiva, sensitiva, motiva, in quo pradicamento? Ha egy fészeken találod őket; a törvény nem föltételt, s-nem föltételt is ott gondold, Tamásod é mondata szerint: (g) quando jubemus Deum ex toto corde &c. diligere, designantur tunc quatuor POTENTIÆ PRINCIPALES: intellectiva, volitiva, sensitiva, & motiva. El-férnek háromez egy Várban, noha ki nagyobb, s-ki kisebb Házban vagyon!

VY VALLAS.

Nem ugy nem! Mert Vallyon nincsené állat szerint való különbség ebben, most nem eszel

(g) Thom.
2. 2. q. 44.
art. 5.

eszel, és lehetetlen hogy soha egyél? oly állat-szerént való különbség, hogy most, nem-ételed miá, meg nem holtál ugyan; de ha lehetetlen hogy soha egyél, meg-dermedsz; még-is te nálad élni s-nem élni nem állat-szerént való különbség?

REGICAZ HIT.

1. Nézd-meg mint rántom a nyakadban: Valaki nem eszik, s-lehetetlen-is hogy egyék, az, az ő cselekedetivel, állat-szerént való különbséget szerez. (Ezt nem tagadhatod!) De Te Büjtben, Hust nem eszel, s-lehetetlen-is hogy egyél. Mivel: (i) Nem igaz keresztényen Ember az, ki Büjtben meg-eszi az Hust. Azért Te azal a cselekedettel, állat-szerént

(i) Bellas
libr. 2. de
bonu ope:
in part:
cap. 9.

(k) Iob.
Monluc⁹
Episc Pa
lent in
refor Cle
ri Valent.
cap. 53.

rént való külömbséget szerze.
Nomár: Ha állat szerént való
külömbség vagy on Bűjtben à
Te ételedben; (ugy hogy le-
hetetlen hogy Hust egyél) te-
hát, nem jól cselekebi à Pap,
(le Te, Halgatodnak) hogy
Te néked, az Hust enned meg-
engedi. De azt, nem mered
fejedért állatni. Mert: (k)
Egészségének meg-tartásáért,
meg kel Bűjtben az Hus-ételt
engedni Embernek; ezt mutat-
ván szokástok-is. Nincs hát
Bűjtben à Te ételedben állat
szerént való külömbség. Ha
penig nincs, à te nem-ételed
lehetetlenséged közöt sincsen.
Ez te ellened vagy on, mit
mondasz ezekre?

2. Nagy tenyeres talpas
Elencbusod-is vagy on; mert
muta-

mutasti statum Controversiæ
Domine! E' vagy on kérdés-
ben: A' potentia s-actus kö-
zöt, vagy oné állat szerént való
külömbség? s-te à nem-ételt,
s-annak lehetetlenségét hozod
bé; mintha à nem-étel poten-
tia, à lehetetlenség penig, actus
volna! Szegény Frater! a'
semmit-is meg-elzi ú! Mél-
tán-is Vallása szerént, Mert:
(l) Mind csak à kenyérnek és
Borinak szine az, valamit à fog
meg-rág és szúr az Ur-Vacsorá-
jában. Nosza lássuk hát, jól
lakhatnálé egy tekenő kenyér-
színnel!

3. De talám csak azért ho-
zád elől az étel lehetetlensé-
gét-is, mert imént à mézes-
málit ki tekeréd, à Posabázi
Vram kezéből, kenyerét-is el-

K 4

aka-

(l) Beñe:
libr. 1. de
Euchar,
cap. 11.
resp. ad q.

(m) Ki-
jöv. 34.
28:
(n) 1. Kir.
19. 6.
(o) 1. Kir.
17. 12.
2. Kir. 4.
1.
(p) Dan.
15. Marc.
1. 6.
(q) 1. Kir.
12. 4.
Jer. 38. 9.
(r) Gen.
12. 10.
(s) Esa.
59. 1.
(t) Marc.
Peres. de
grad par:
3. pag.
244.

akarod már venni. El-tartya
Isten, kinek sok féle modgya
vagyona táplálásban. Néha
minden (m) étel ital nélkül
tartot; néha (n) másunnan
szolgáltatot csudálatosan ele-
delt; hol meg- (o) aldotta a'
keveset; hol meg- (p) szen-
telte a' sovány kóltot. Volt
olykor, hogy az (q) éhezők-
sős vonta sziveket a bűvebb
markuaknak; vagy (r) idegen
helyre vitte a koplálás előtt,
az övéit. (s) Nem rövidült
móltis meg a Nagy Attyának
keze! De te, ha nem tőm mint
bűjtőliz-is, de a' vagyon felő-
led ki adva: (t) Mit várhat
Ember az olyan Haszról, melly
meg-tölti magát fűborral, s-kü-
lömb külömb féle Halakkal, e-
gyebetnem, hanem hogy afféle
szón-

igató étel ital, Venushoz kö-
szöntessen bé? Tromf ki!

VY VALLAS.

De nyilván még-is tromfot
Poszázának. Nincse a' kettő
között állat szerint való külömb-
ség, most Poszáz nincs Meny-
országban, es, lehetetlen hogy
szóha oda mennyen? De, oly kü-
lömbség vagyon, hogy egyik ál-
lapatban, hoc est in actu non exi-
stentia in Caelo, most firkálhat
kedved szerint ellenem, ha mind
azon hazugság-is; de másik ál-
lapatban, hoc est in potentia non
existendi unquam in Caelo, po-
kolban kinlodol: mivel te val-
lásod szerint, csak Pekol s-
Menyország vagyon halál után.

Ks

RE-

REGI IGAZ HIT.

1. No hát mi is, beszél-
lyünk így: *Kis Pater nem bi-
szidveffségét; azért, soha nem
leszen idveffsége. Ióé? im iga-
zábban ki-sútóm én mind
kettőt, halhatza: (u) Senki
nem lehet abban bizonyos, hogy
még az örök boldogságot el-ve-
gye. Te sem hát! Láffuk a'
folyamatot-is: (x) Egy Bál-
vánt-imádo sem iaveszul; de te
a vagy. Mert, egélz Concili-
umod vallya ezt: (y) A' ké-
peknek tisztelet, nem egyéb
Christus imádásánál. Másut-is:
(z) Nem két imádsággal, hanem
mind egygyel kel tisztelem a ké-
pet, és azt, kit az jelent. Bál-
ványimádó vagy hát! mivel
a' te Vallásod tartya, hogy*

(a)

(a) Becc:
an Mann
ali libr. 1
cap. 16 §.
16.
(x) 1. Cor.
6. 9.

(y) Con-
cil. Trid.
Sess 25.

(z) Conc.
Nicens 2
act. 4.

(a) bálványimádás az, mikor
Ember Istent, képek által tiszte-
li. Faj izegény! nem idve-
zül hát ű! Ki szánom, s-mely
kár!

2. Hogy tudod, hogy Po-
sásázi Vrá nincs most Menyor-
szágban? magad felől nem hi-
lzed el, hogy idvezűly, s-mást
kárhoztatz! De (b) Kicsoda
vagy te, hogy másnak szolgálát
kárhoztatod? az ű Urának ál,
vagy e sík: meg-erősítették pe-
ng, mert Isten, meg-erősített
űtet. Lehetetlen-is, hogy az
Menyországban, még e föl-
dön ne legyen, kiben maga a
Menyország belé ment, e'
mondás szerént: (c) Tiben-
netek vagyon az Istennek or-
sága.

(a) Becc:
libr. 2. de
Imag. cap.
13. §. Al-
terum 6
§. quart.

(b) Rom.
14. 4.

(c) Luk.
17. 21.

3. Roß.

3. Rozízul hozod ki à *realis distinctio*! Mert: *quæ realiter differunt, possunt à se invicem separari*. El-hagyhattya à viz az ú hidegségét. Lehet *Jaul* bul *Paulus*. Ha ki most nincs *Menyorigbannis*, idvezülhet még! Nosza mond meg ennek értelmét: (d) *A' paráznák elől vesznek titeket az Istennek országában?* az az: ki most felflet életű, (melytúl tisztának tudom az emlitet Embert) meg-tér, s-idvezül; de Te, az irás-tudókkal edgyút kirekeretz onnan. (e) *Térj meg azért à te gonoszságodbul, és kérjed az Istent, talám meg-bocsátatik néked à te szivednek gondolattya.*

4. Hazugságot soha bizony ellenetek nem firkálunk; hanem:

(d) Matt.
21. 31.

(e) Cset.
3. 22.

nem: mivel tagadgyátok, (f) *hoggy à Sz. emberek, Isten parancsolattya bul irták à Sz. irást; titeket nagy kérkedő Goliátokat, à (g) magatok fegyverével kel meg-ólni az együgyű Davidoknak.* Nem azért, mint ha féltendők à szent irásnak, túletek, kezünkbul való ki-tekerését; hanem, hogy ittis cserben maradgyon à te Rended: à ti elöttetek hiteles szavu s-irású Doctoritokhoz nyullunk, hogy innen-is meg tetsék az igazsághoz kevés közölségtek.

5. *Pokolban kicsodák kinlodgyanak legyen, ezek: 1. (h) Kik az igazságnak szerelmét nem veszik be idvejségekre. 2. (i) Kik ujjonnan nem születetnek. 3. (k) Kik nem hisznek az Isten*

(f) Beba:
libr 4. de
V D cap.
3. §. Fals.

(g) 1. Sam.
17. 51.

(h) 2. The.
2. 10.

(i) 1. Jan.
3. 5.

(k) Ibid.
v. 36.

Frá-

(l) Matt.
22. 8.Fiának. 4. (l) Kik Isten bi-
vatalának nem engednek. 5. Kik(m) Matt.
18. 3.(m) alázatosak, mint a kis
gyermek. 6. Kik (n) gaz-(n) Matt.
19. 23.

dagságokban biznak. 7. Kik

(o) Tük.
23. 19.

valamit (o) ellopnak az Isten

(p) Matt.
7. 21. 22.igijéből. 8. Kik csak (p) szájok-
kal bolgálnak Istennek, de szí-(q) 1. Cor.
6. 9. 10.veikkel nem. 9. Kik (q) testi
paráznak.

No már izabogassuk. 1.

(r) Greg.
de Valen.
in Anal.
p. 388.Kik ezt tanították: (r) a men-
nyei tudomány, tisztábban tartá-(u) Idem
som. 2.tik meg a traditiók, hogy sem a'
szentírás által; azok nem ve-

desp. 8.

zik bé az igazságnak szerelmét
idveliségekre. 2. Kik ezt val-quast. 4.
puzd. 4.lyak: (u) Senki nem lehet es
életben bizonyosaffélól, hogy I-p. 1265.
1267.stenhez igazán meg-tért; azok
nem születtetnek ujja. 3. Kik

Chri-

Christusnak è szavát: (x)

(x) Iam.
14. 6.Senki nem mehet az Attyához,
hanem én általam; így rontjákmeg: (y) A' Szentek mi né-
künk Isten előtt kösben-jároink;(y) Baili
Iesuita in
Catech.
Controv.
tract. 2.azok nem hisznek az Isten Fiá-
nak. 4. Kik ez Isten kérésé-q 49.
(z) Tük.
18. 4.nek: (z) Fuffatok - ki Baby-
lonból én népem, (Babylon pe-(a) Iac.
Hack. Ies.
q 2. cap.
19. p. 313.nig, a' (a) Papa országa) há-
tat adnak; azok az Isten kéré-

sének nem engednek. 5. Kik

illy lehetetlen dolgot hadtak
írásban: (b) Többet cseleked-(b) Bella.
libr. 4. de
Iustif. ca.
10. S poro
rd.betik Ember annál, a' mit Isten
parancsolt az ű Törvényében;

azok lelki kevélyek. 6. Kik

ezt mondgyák: (c) űlők
mint Királyné A szony, és semmi(c) Tük.
18. 7.keiserüségét nem látok soha; (ol-
lyak pedig a' (d) Romai(d) Ioa-
chimae
Abbas in
Apocal.
pag. 193.Nagy-Papok) azok, gazdag-
ságok.

(e) 1. Cor.
11. 25.

ságokban bisakodnak. 7. Kik e' szokot: (e) Est cselekedgyétek valamenyiszerísszátok as en emlékezetemre; à kőlségtől tilalmaznak; azok el-lopják valamit az Isten ígében. 8.

(f) Roder.
Zamorés.
Pauls 2.
Refenda:
in specul:
vita cap.
19.

Kik így viselik magokat: (f) A^o mi Canonikusink, csak szájjal tisztelik Istent, de à piatzen vagyon szívek; azok csak szájjal izolgálnak Istennek, de szívek távol vagyon attul. 9.

(g) Coste
rum in En.
ebir. cap.
17. propo:
9. pag.
528.

Kik világ csudájára, ez ékten dolgot tanítták: (g) Ha à Pap paráználkodik, noba vétkezik ugyan, de nagyobb vétkeket cselekezik, hogy ha meg-bázasodik; azok paráznak. Mond meg már, mi követi ezeket? Sok száz ezer ördögöktől való kinzattatás. Tapogasd

csak

csak à fejedet, eszedben vezéred ez aránt hogy kolzols!

6. igazán vallyuk [nem úgy mint te] az Halál után való két helyet; mivel az Emberek-is két-félék, (e) jók s-gonokok csak, à nékiek rendeltetett helyek is úgy. Ez életben szokot lenni à (h) resipiscencia, de à pokol Hostátán, nem adatik bűn-el-törlés. (i) Igye-nessen mentek menyben à régi Szentek lelkek, nem kalandoztak másut. (k) Két helyet tart csak a' Sz. irás, à többi, még csak meg sem álmodgya. Nem hányhad soha annyit à foltos Breviárt, ha ház aranyokban, s- meg meg annyiezerekben igired-is à Kába Embereknek à lélek-váltást, hogy onnan eggyetis ki

L

szá-

(g) Matth.
7. 3. 14.
Mark. 16.
16. Luk.
16. 8. 22.
25.
(h) Ian. 9.
4. Gal 6. 8

(i) Ter. 9.
14. 2 Kir.
2. 11.
Luk 16. 22
Cselek. 7.
59.
Pred 12. 7
(k) Ian. 3.
36.
Matth. 3.
12. és 25.
46.

(l) Solt.
49. 8.
Matt. 16.
26.

szabadithatsz. Mert nincs oly
(l) *Álttyádfia*, *kit onnan meg-*
váltás, (még ha csak pokol-
pitvarában szállásozni ment-
is) s- *váltásának árát Jsten-*
nek meg adhasd.

7. Nosza meny-el hát az
ördöghöz (ha néked ugy te-
szik) mint *Jesuita Cottonus*
Barátod, s- kérd meg tőle:
[begh utálando Rended va-
gyon, hogy az Hit dolgában
ördögöt Consulál!] (m) *Az*
Új Testamentumnak, *mellyik*
helyéből kel meg-probálni a
Purgatoriumot, *mond meg ör-*
dög! [kétséghes hiszem ná-
latok a *Purgatorium* meg-Pro-
bálhatása!] Méltánnis, mert
ezer s- meg ezer it a fok felé
való kapástok, s- hallatlan ha-
bozá-

(m) *Thu-*
anus Hist.
lib. 132.
ad Ann.
1604.

bozástok; én csak tized részét
illetem: 1. Nemellyitek azt
mondgya, hogy (n) *tűs vagy ő*
a *Purgatoriumban*, é mondás
szerent: *által mentünk a tű-*
sön; [szörnyű dolog, hogy
valahol a Sz. irasban *tűzet ol-*
vastok, menten *Purgatoriu-*
mot faragcsáltok belőle!]
máztok azt tanittya: hogy (o)
nemellyeknek lelkek, a' *Pas-*
chasiuséval együtt, meleg viz-
ben *tisztultak meg*. 2. Némel-
lyitek azt koholta: hogy (p)
meleg kementéséből gyötrettetet
egy *Christina* nevű *Asszony*nak
lelke. Meg ugyan azon, azt
hazudozza: (q) *hogy hó-viz-*
ben dederget. 3. Vagyon ollyá
közöttetek, ki (r) *árnyékban*
mondgya lenni a lelkeket *Pur-*
gatoriumban; más meg, egy

(n) *Iohann*
Fischerus
ex Ps. 66.

(o) *Gregs*
libr. 4.
Dialogor.
c. 40. 6
55

(p) *Bellar*
libr. 2. de
gemito co
luba c. 9.

(q) *Idem*
ibid. ex
Iob. 24. 19
(r) *Bona-*
ventura
libr. 4.
sent. dist.
206

(s) In au-
rea legen-
da.

(t) Ibid.
in vita
Conradi
& Vdal-
rici.

(u) In spe-
culo Ex-
emplorū
dist. 3.
exemp. 3.

(s) *darab jégen állattya hever-
ni à Theobaldus Püspök lelkét.*
4. Illyen kábaságtok-is va-
gyon; hogy egykor (t) két
lelkeket el-nyeltek à madarak,
s-à viz leg mélyeb örvényére
vitték alá; [talám fuvak vag'
szárcsák voltak, kik nem vé-
tettek, de la még-is Purgato-
riumban mentek!] è megént
igy czigánykodik: (u) Egy
Pápista Pap azt látta el-ragad-
tatásakor, [vai álmában!] hogy
egy szegény lélekre, az Haznak
[talám a' Purgatoriumban
ment Acsook fétyélnek ot Há-
zakat? no hát afféléknek, mel-
lettek kel temetni à Fűrészt s-
bárdot, had legyen mihez
nyulniok!] eszterhájárul, ki-
lentz esztendeig csorgot az havas
eső. 5. Szörnyen állattya Di-
enes

enes nem-Bátyánk, egy Tun-
dulus nevű purdi Katonának,
Purgatoriumbéli illyen látá-
sát: (x) Láttam, hogy à lelke-
ket serpenyűben fősték; [nem
csudalom már, hogy annyi
serpenyűt tévezet el a' cseléd,
mert alig ha, nem a' gonosz
lelkek hordgyák oda à Lelkek
főzésére!] másut pedig, ol-
vasztot onnal tellyesűstben kin-
sották. 6. Halálban nyeste
egy hires (y) Concilium, hogy à
Purgatoriumot meg próbálhat-
ni à Sz. írásbul; de más, hely-
essen szollot így: (z) Igen erő-
telen argumentumok azok, mel-
lyekkel à Purgatoriumnak, a'
Szent írásban való léte próbál-
tatik. 7. Így-is szeleskedik
némellyitek: (a) Csak egy
helyen vagyon à Sz. Írásban, mely-
bül

(x) Dio-
nysius
Carthusi-
anus in
Dial. de
judic. an.
post hanc
vitā arto.
24.

(y) Concil.
Trid. Sess.
25.

(z) Sua-
rez tom. 4
in p. 3.
Disp. 45.
Sect. 1.

(a) Perio-
nus in
Topic. Th.

(b) Guilielmus Occam
part. 3.
Dial. tra-
ctat. 1. 13.
cap. 16.
(c) Lyranus in c. 1.
Esdr.
(d) Fevar denius in
sua Theomachia.
(e) Polidori ver-
gilius l. 8.
de rerum
invent.
cap. 1.
Alphonso
à Castro
l. 12. adv.
heres.
fol. 258.
(f) Wilhelmus Lindan
libr. 4.
Panopl.
cap. 53.
p. 314.

ből à Purgatoriumot meg Pro-
bálhatni. 2 Macchab. 12. [ab-
bulis penig, (b) Occam, (c) s-
Lyra rokonid tertzélek berént,
semmit sem próbálhatz, mert
Apocryphus, s- fazakat tört!]
más ellenben, így repül barny
nélkül: (d) A' Bibliának, min-
den könyveiből meg próbálhat-
ni à Purgatoriumot. [Tiz kör-
mód legyen bizony bár, még
penig jó erős, ha ez aránt fá-
ra akar szmálzni!] 8. (e) Az
Ecclesia Doctorinál, nem tudva
volt régen à Purgatorium. Ez-
eket artzul csapja ez: (f) A'
régi Paterék, egyenlő akarattal
vallyák à Purgatoriumot. (né-
igaz!) 9. A' Görögö-
kre, némellyitek reájok fo-
gia, (g) Sogy tagadgyák à Purga-
toriumot. Mas penig így bol:
(g) Prascalus c. 7. Elenchip. 203. (b) Sogy

(b) Soga nem kételkedtek à Gő-
rögök, a' Purgatorium létében.
(én bizony nem tudom, hogy
hidgyen à jó lélek ennyi gör-
be mondástoknak!) 10. Sal-
meron izomléd, Zachariasbul
így dereducsál: (i) Ki hoztad
à te foglyaidat à kútból, melyben
viz nem vala; azért vagyon
Purgatorium. Más penig eb-
bül akarná ki futulni: (k) által-
mentünk à tűzön és à vizen; az-
ért, vagyon Purgatorium. Az
hogy: nincs az elsőnek a'
Purgatoriumban viz, ez utol-
sonak vagyon mind viz, s-
mind tűz! Felséges Isten, be-
csuda Vallás! Bizony bintén
ugy cselekesznek ezek, mint
egy Pap, ki Ereklyékkal ámit-
ván à szegény kőfséget, s- az-
okért monétát kívánván; vé-

L 4

vén

(h) Bellar
libr. de
Purgator.
cap. 15.

(i) Sal-
meron
disp. 26.
in 1 Cor.
15.

(k) Bellar
libr. 1. de
Purgat.
cap. 3.
loc. 5.

vén Halgatoi eszekben, hogy csak ámitás dolga, meg korják tarisznyáját, s- azok helyekben *szénát s- holt- szent* raknak. Azonban el- közelgetvén orája a *Monstrantiának*, mind a szénát s- mind az holt- szentet ki- veszi az említett Pap, gondolkodván mit mondgyon, holot oda vadenak az ú Szenteknek (hogy már) apro csontocskájok, s- mond egykor a' széna felől: (1) *E' szénán fekűt Christus az Istállóban; az holt- szén felől pedig így beszél: Ez az holt- szén égette meg Szent Iórintzet elevenűs korában. Ti- is jó Vraim! hátatokon viselvén a Purgatoriumnak nagy non- ens-ét; örömeft kínalkodnátok véle, de azt Isten segítségéből*

(1) Facet.
Ebel.
pag. 59.
60.

géből ez ideig kezetekből úgy ki-tekertük, hogy csak szű-dobogva, s- ortza pirulva nézitek a Bucsu-vételnek üres pitvarát! mondgyátok hát hirtelen: Vagy *vis* vagy *tűs*, de vagyon Purgatoriumban; mi azonban, mennyünk tovább. II. *Ejengrein Marton* Társtok azt tanítá egykor; hogy a' Purgatorium meg- Probálására, nincsen erősebb hely, mint ez: (m) *meg próbál- lya kinek kinek munkáját a tuz. Isol mely világossan előnkben adgya ez hely, a Purgatoriumot! Nagyobbik ősrők pedig, így állá ellene: (n) A' Szent írásnak, legnehezebb helyeiből való hely ez. 12. De mit mód- gyak? magával is ellenkezik e dologban a te Bellarminusod!*

(m) Conea
4 funebre
fol. 57.

(n) Bellar
libr 1. de
Purgat.
cap. 5.

(o) Bellar.
lib. 1. de
Purgat.
cap. 14.

(p) Bell.
lib. 1. de
V.D. cap.
17. resp.
ad 5.

(q) Matt.
12. 32.

(r) Zach.
9

(s) Bellar.
lib. 1. de
Purgat.
cap. 3.

(t) Idem
lib. 4. de
Christo
cap. 11.

Azt írja eggyűt, hogy (o) nincsen a Purgatorium megpróbálására erősebb locus, mint a Sz. Pál (ad Hebr. 10.) mondása; másut azt adta ki: hogy (p) az az hely, a Szent Lélek ellen vétkestek ellen vagyon. Vallyon s- nincse ezekben űstök vonás? holot a Szent Lélek Isten ellen való véteknek meg bocsátását, senki ne várja, (q) sem ez, sem amaz világon. 13. Vgyan ez uta vezetet Bellarminus, a (r) Zacharias irásából, néha a (s) Purgatoriumot próbállyá; olykor pedig, mikor jól meg-izorongátták, meg (t) a Limbusra vitzi ugyan azon helyer. Vallyon s-nem külömb kamorájaé pokolnak a limbus, megkülömb a Purgatorium? 14. Hald eztis:

(u)

(u) A' bocsátandó vétkekért készitetet a Purgatorium. Elbontya ezt ez: (x) Nem lessen meg-engedése, a bocsátandó vétkeknek a Purgatoriumban. 15. Többet még-is zölder: (y) Igen későn vőtték be a Purgatoriumról való tudományt az Ecclesiában. Más tromfotlan megént így ír: (z) A' Purgatorium oly régi, hogy azt még a Sidok-is hitték. (talam csal-falkodol, s- az ű Ceremoniai aspergillumokra viszed! noha metzed el hát első bűrődētis, ha Sidoszni akar!) 16. De láts ily csudát: (a) Sok réghi Attyák tanították, hogy a Purgatorium tűsén, még Maria-is által ment. Hogy hogy? Lám azt vitatod, hog' (b) semmi vétke nem volt a Christus

An-

(u) Mal.
donatus
tom. 2.
Disputat.
de Sacra-
ment.
p. 174.

(x) Vas-
que: tom.
4. m. 3 p.
q. 37. art.
1. dub. 2.

(y) Liba.
Fischerus
art. 18.
col. 496.

(z) Mald.
tom. 2.
Disputat.
de Sacra.
pag. 195.

(a) Bellar.
lib. 1. de
Purgat.
cap. 1.

(b) Jodoc.
Coccius
tom. 1.
Thejanra
l. 3. art. 1.

(c) Bellar.
libr. 1.
de Purga.
cap. 1.

(d) Ray.
hinc in
Manuali.
pag. 566.

(e) Suarez
Disp. 45.
sect. 1.
num. 24.

(f) Ar-
changel.
Rubens
in opere
Sacram.
dist. 21.

Annyának; s- a büntelent, még is pokol szomszédságában talzítodé? Arra valónak károgodá (c) Purgatoriumot, hogy öt Ember bűnéből megtisztíttassék; s- immár, ha ű Sz. Anyaságának semmi vétke nem volt, miért lakolt vag' fizet ot? 17. Mondám hiszem, hogy e' tűzbűlis Purgatoriumot csinálz: (d) A' Purgatorium tűze leszen az, mely meg előzi, a' Christus itiletre való eljövetelet. De ez, más tűznek mondgya: (e) Mikor Christus itilni jü, már akkor meg lesznek tisztítva az Hívek, és így, nem kel nekik akkor a Purgatorium tűze. 18. Nevesd meg ezt azonban: (f) A' jó Angyalok nem kínozzák a Purgatoriumban való lelkeket, (mivel nem illik,

illik, hogy kik e' világon segítésekre voltak az Híveknek, ot tekerjék s- gyötörjék űket) hanem, csak egyedül az Isten igasága leszen az. Né, hiszem az Isten-is segítségvel volt az Híveknek, még pedig fellyeb az Angyaloknál, hát miért veted csak az Istenre a kinzást, kirekesztvén a jó Angyalokat?) Azonban, én-is azt mondom, hogy bizony a gonosb Angyalok (ha vagyó Purgatorium) gyötrennek, (h) mert ezek a rosszok; kik mind az Iste itiletinek *executori*; s- mind pedig lajditván azt, hog' az ű Házok (mely pokol) pitvarában, (mely Purgatorium) toppant bé a szegény lélek, eb modgyára né csak meg ugattyák, (mint az szokta a Gazdája szomszédságában bé-köbönt

(h) Matt.
5. 25.

(i) Luk.
11. 21.(k) 1. Ian.
5. 4.(l) Bona-
vent. lib.
4. senten.
dist. 40.
5. 24.(m) Luk.
16. 22.(n) Thom.
part. 3. q.
52. art. 8.
in 3. dist.
22. quast.
2.

Embert) ha nem az (i) ú *palo-
tájokat*, melyben vagyon a
Purgatorium, erőssen őrzik;
s- mit téíz hát *Jesuita Vram*
ollyankor nékiek? hiszem
meg kellett (k) *győződnöd* e vilá-
gon őket, s- megént birkozo-
ban esel vélek? De itt más,
ellenben meg így tanít: (l)
A' jó *Angyalok viszik a lelkeket*
Purgatoriumban, s- azok hoz-
sák ki-is. (Hamiság, mert
nincs ú nékiek arra uttyok,
balra hagyván *Gencset*, ha-
nem, az (m) *Abrám kebelé-
re fíetnek*.) 19. Vegyedezt.
is: (n) *Mikor Kristus halála-
kor a pokolra szállot, válogatva,*
s- csak egyneány lelkeket hozot
ki Purgatoriumbul. (Vallyon
a bép Apád ott maradté, vagy
ki-szepelkedet?) E' megént
illy

illy Bakot nyuz: (o) *Pokolra*
szálván Kristus, nagy részt ki-
hošta a Purgatoriumban való lel-
keknek, a' több ott hagyottaknak
penig bibéjeket mind meg törölö-
gette. (Hiszem Izemély vá-
logató volt hát ú Szent Isten-
sége, ki azért jött hozzánk,
hogy mind az (p) *Isten átkát*
el-vegye rólunk, s- mind pe-
nig az ördög pitvarátul, és
(q) *munkájátul meg-izabadi-*
cson; azonban *tűsben, víz-*
ben, &c. hadta az óvéit?) 20.
Irtozzék azonban, minden
Kereszttyén lélek a' purgato-
rium illyen tűzétül: (r) *Mind*
egy a' pokolnak, s purgatorium-
nak tűze. (Jaj lelzen hát bi-
zony úgy tinéktek *Jesuita V-*
raim! mert a' pokolban (s)
oltthatatlan, s- örökké- való tűz
va-

(o) Bona-
3. sent.
dist. 32.(p) Gal.
3. 13.(q) 1. Ian.
3. 8.(r) Anta-
nin⁹ par.
4. tit. 14.
cap. 10.
§ 4.
(s) Matt.
25. 41.

(1) Idem *cap. 22. 13.* vagyon; (*) külső sötétség-is, melyben csak tapogat az oda ment lélek, mint a (*) sűrűsötétben voltak Egyiptumban; ott a szörnyű kinnak miatta, (x) esigorognak a' fogak, ki-romlanak, s-meg meg-nőnek, mint a legelő (y) baromnak, fű el-étele után a pást; &c. de mind nagyobb a lelki-isméret (z) ferge, mellyet ha tisztitanál-is, menten űlik a pokolbéli legyenek, s pondrosit-tyak; ha pedig Purgatorium leszen helyetek, mit teszte, kinek reménkedtek, s-tudgyátoké annak idejét, mikor ki-jútók? Bizonyára job ehez támaszkodnotok: (a) Bizony bizony mondom néktek, a ki a én beszédemet halgattya, s-hiszen a én Atyámban, né meggyen a kár.

(1) Idem *cap. 22. 13.*
(u) Ki. *Jöv. 10. 23.*
(x) Matt. *22. 13.*
(y) Solt. *49. 15.*
(z) Esa. *66. 24.*
(a) Ian. *5. 24.*

a kárhozatra, hanem halálból, életre.) Mind az által, leszen it valami ily enyhülés: (ha leszen) (b) En nem alítatom, hogy senki tudgya, minémű kinos tűz legyen Purgatoriumban. O szegény lelkek! s-miért építetek a' pulzta nescion? Kérdgyétek meg azt-is, az igen bölcselkedő Lelki-Attyái toktul: meg égetheti-e az Elementumj külső tűz, a láthatatlan, s-test nélkül való lelket? Tudom ugyan Bellarminusnak it járó elméjét: (c) a testetlen lélek-is egyesül a testvel, mely együtt-is szenved ostant u véle; azért meg lehet a külső tűznek-is égetni a lelket. De, csak esz-nélkül való ki-kapás ez. Hiszem mikor a testvel együtt szenved a Lélek, (bár

M meg

(b) Albertus 4. sent. dist. 20.

(c) Bellar. lib. 2. de Purgat. cap. 12.

(d) In Speculo Ex-
empl. dist.
3. exēp. 3.

(e) Thom.
4. sentent.
dist. 21.
quæst. 1.
art. 3. ad

4.
(f) Bellar.
libr. 1. de
Purg.
cap. 2.

megégettsék-is a test) nem
immediatē, hanem, *ratione cor-
poris* vagy on az, mely dolog
nincsen Purgatoriumban.
Valaki olvasod, minden ne-
vesd azért ezt: (d) Láttá egy
P. Pap, hogy sok lelkeket sütöt-
tek Purgatoriumban nyarsakon,
kikről le-folyt sirral s- kővés-
séggel, megönt meg-öntötték a
Lélek pecsenyéjét. (no hát
igy, az Angyalokatis nyárlak-
ra vohatni, s- az ördögökkel
is felelhetni! tiéd legyen a'
Sirja!) 21. Vjunk továbbis
igy az árnyékkal: (e) Néműné
mű-képpen, várhatnak érdemet
a Purgatoriumban való lelkek.
Mond ez ellen más: (f) A'
Purgatoriumban, nincs többé
helye az érdemnek. 22. Meg
igy túrkólódnak szarvok nél-
kül

kül a Bakok: (g) Nem imád-
kozhatnak mi érettünk a Purgá-
toriumban való lelkek, mert
nincsen az a tükör nálok, mely-
ben látnák a mi nyavalyánkat.
Vilza üti ez: (b) Flisető dolog,
hogy mi érettünk imádkoznak a'
Purgatorium-beli lelkek; holot:
Paschasi s- Severini lelkei, még
csudákat-is cselekedtek a' Pur-
gatoriumban. A' Gazdag-is
pokolban, imádkozik vala At-
tyafiáért. Luc. 16. (Hoho Pe-
ter Batya! *qualis tunc inter-
cessio, talis est hic probatio!* Ele-
get supplicala nyavalyás lé-
lek, de lemmi sem kutizál-
hata. Kitudgya, ha a' Pur-
gatoriumban való lelkek-is
nem fognak néked, kenyeret,
köntőt s- idvelséget nyerni,
s- mint járíz?) 23. űzzük
M 2 még-

(g) Thom.
2. 2. q. 83.
art. 11.
ad 3.

(g) Bellar.
libr. 2. de
Purgat.
cap. 15. s.
nod antiē

(i) In
Speculo
Exemplo.
dist. 3. ex.
empl. 123.

még-is így a bizontalanságot:
(i) Egy Embernek lelke tántszot
járt a Purgatoriumban, (vallyő
s- ki volt a dudás?) kit midőn
a szomszéd lelkek kérdenének,
miért mivelné azt? felele: az-
ért, mert a más világon, szintén
mostan születék az én tőlem va-
ló fim, a ki ha felnő, s- Pappá
leszen, első Míse-mondásában
szabadít engem innen meg.
(Ízinte úgy tőt é kínos lélek
hát, mint egy rongyos kol-
dus, ki így belzélgete Felesé-
gének: Attyamfia! egy tyu-
kunk vagyon, adgyuk el azt,
s- vegyünk egy ludat raita,
azon megént egy Borjut, s-ez
által csikora-is szert tehetünk.
Mond (ezt halvan) Fia: A-
pám Uram! megnyargalom én.
Előlvézi az Apia, s-kemé-
nyen

nyen meg-fupprállyá, így bol-
ván: áhá Jstentelen gyermek,
miért rongálsz a gyenge csikót?
Ez-is haszontalanul hanyván
bor sójt a falra, lehetetlensé-
get refzen fel, mint ha a Pap
misézésével a Purgatoriumba
való sok-semmit ki-olvashat-
ná!) Ez állítás azonban má-
stul, így farkaltatik: (k) Nem
tudgyák a Purgatoriumban való
lelkek, mit csinálunk mi eggyen
eggyen a világon. (Igazan mő-
dad, mert a semmi, semmit sem
tud!) 24. (l) Némely Catho-
licusok azt is tanították, hogy a
Purgatorium-béli lelkek, nem
remélhetik idvésségeket. De
ezeket, így dőföli, vélek egy
zászló alatt lévő katoná, Balma
kopiájával: (m) Tudgyák a
Purgatoriumban való lelkek,
M 3 KÖ-

(k) Bellar.
libr. 2. de
Purgat.
cap. 15.
S. Prater.

(l) Salm.
tom. 14.
p. 231.

(m) Bella.
libr. 2. de
Purgator.
cap. 4.

(n)
Ritual.
Eccl. Rő.

következendő idvességeket.
(Maga, ha tudgyák, miért
könyörögrők érettek így: (n)
Ur Jsten, szabadíts meg, minden
megholt Hivőidnek lelkeket,
amaz mély veremből? Purga-
toriumbul.) Hiszem ha id-
vezülnek, könyörgéstek nél-
kül-is el-veszik azt! Ide való
ez-is, mely tiétek: Hogy a
Purgatoriumban való szenved-
és, csak ezzel különbözz, a Po-
kolbéli kinoktól, mert nem ö-
rökké tart amaz, mint ez. Mely
ha úgy vagyontelmekek be-
rént, azonban penig: (o) Két-
ségben való esés vagyont a Po-
kolbéli kinokban, (mint tanit-
tyátok) leheté vallyon vala-
mi reménségek a Purgatori-
umbéli lelkeknek idvességek fe-
lől? Nem itilném! Mely ha
úgy

(o) Bellar.
libr. 4. de
Christo
cap. 8.

úgy vagyont, ki adna neked
pénzt, hogy onnan a lelkeket
ki-könyöröggjed, holot te pénz-
ért, s-has-nevelésért oltalma-
zod azt, émondástok ízerént:
(p) Noha a Pápa, szörnyű kin-
csot keres magának a Purgato-
rium hiteléből; mind az által, a
kik hitből, (tudni illik, Jesuita
hitből) adakoznak, lelkeknek
nagy jót nyernek.) 25. Hald
ilyen hely éti a Purgatori-
umnak: (q) Nem végezet semmit
afelől az Ecclesia, micsoda be-
lyen legyen a Purgatorium. E'
penig, csak nem mindenütt
motozza: (r) A' rendes Pur-
gatorium, a föld alatt vagyont,
csak közel pokolhoz; a rend-ki-
vül való penig, mind vízben,
tűzben, levegő-égben, földön,
ferdőben, jégben, sőt még a fák
árnyé-

(p) Iohas
Fischerus
art. 37.
col. 725.

(q) Mald.
tom. 2.
Disp. de
Sacram.
pag. 171.

(r)
Fevard.
libr. II.
Theomaci
Calvin.
c. 9. p. 17.
Gretser9
in Dissnt.
de anim.
recept. th.
47. seq.

(s) Esel.
14. 22.

(1) Chem-
nitius
part. 3.
Exam.
Concil.
Trid pag.
77.
(u) Bellar
libr. 2. de
Purgat.
cap. 7.

árnyékábannis. Láddé hogy
à Purgatorium è világon va-
gyon? én-is azt vallom!
méltánnis, mert it sok féle
Purgatorium-ok által (s) meg-
kőholtatván, kel bé-menni az
Isten országában. Bizonyos
helye (è világ) vagy on à mi
Purgatoriumúknak, de à te né
mely Purgatoriumod, à levegő
égbennis vagy on; vagy on hat
az orrod lyukábannis, mert
ott-is vagy on levegő-ég. El-
mehetz véle! 26. Nofza hoz-
zá még è fa késseddel: (1) Hósz-
sában vagy on, Pokol mellett à
Purgatoriū. (Vally ő s-kik dez-
kázták által?) mások így
íze mlélte: (u) A' felső à Szent
Attyák Limbusa, másik à Gyer-
mekeké, harmadik à Purgatoriū,
legalso à Pokol. (Két Ház on
kel

kel hát úgy által menni à ko-
holando lelkeknek, s- val-
lyon nem űlnéké le à Sz. At-
tyák űres Limbusá-ban? mert
job volna ott nyugodni, hogy
sem melegeb helyre menni;
de tudom, ha à másik Hailék-
ban érkeznek megént az édes
Attyák s- Anyák, azonban
meg látták az ű kerebtelet-
len Gyermekeknek lelkeket,
előttem à képe, mely izórny é
firattyák!) 27. Közönséges
értelmezeknek tartjátok ezt-
is, hogy: (x) ez négy helyeknél
nincsenek többek. Azonban
álmodtatok még eg'et è negy-
hez, úgy mint: (y) egy drága
jó illatu virágokkal tellyes me-
sőt, solot à lelkek nem szenved-
nek, hanem, mint egy tisztefféges
örizet alatt vadnak. (Monda-
M 5 . nád

(x) Idem
ibid.

(y) Bede
libr. 5.
Histor.
cap. 13.

(2) Alcor
pag. 24.

nád már te is: (2) minek előt-
te a lelkek menyorságban nem
mennek, az előt Resmán An-
gyal fel-nyittya a Paradicsom
kapuját, és, sok drágalátos kö-
vekkel meg rakot kastányokat
hoz ki, s- reájok adván, úgy viszi
Paradicsomban őket.) 28. Most-
is, mind (a) menten menni ta-
nittyá némellyitek a lelkeket
Purgatoriumban; de, meg ta-
láltatot oly, ki így szóllot: (b)
Uolt ugyan Purgatorium Chri-
stus halála előtt, de meg bocsáttat-
ván az után a vétek, a Purga-
torium-is el-romlot. (más felé
tartotta ám ez lova száját, né
indult a te utadon el!) 29.
Lássuk azonban, hány eszten-
deig lész te ot! Egy Barátod
így ízol: (c) Tíz esztendőnél
továb, nem leszen a lélek, Pur-
gato-

gatoriumban. De ez más felé
hagyigál: (d) Annyi esztendeig
leszen Embernek lelke Purgá-
toriumban egy halálos vétekert,
menyi napok vadnak hét eszten-
dőkben: (vadnak penig azok-
ban, két ezer, öt száz, s- ötven
öt napok) lássuk már, esküd-
télé te valaha hamissan? (e)
tudod penig hogy (az hamis-
sán való esküvés, halálos vé-
tek) Ha esküdtél, (úgy is
fog penig lenni, mert, ti ta-
nittyátok arra az Embereket:
(f) hogy az Eretnekeknek (min-
ket értetek rajta lelketek ter-
bére) adot Hitet, nem kel meg-
tartani. Ha tanítod penig,
bizony inkább meg cseleke-
bed. Faj hát úgy te néked
Purgatoriumban, 2555. esz-
tendők alatt! Így gődolkod-
gyál

(d) Disci-
pulus de
tempore
serm. 156.

(e) Bellar-
libr. 1. de
amiss.
grat. &
statu pecc-
cap. 4. §.
His o-
mnibus.

(f) Me-
nochius
consil. 100.
n. 188. &
seqq.

(a) Bellar-
libr. 1. de
Purgat.
cap. 1 § 3.
(b) Salm.
tom. 14.
Disp. 25.
pag. 220.

(c) Domi-
à Solo lib.
4. sent.
dist. 19. q.
3. art. 2.

(g) Bellar
in modò.

(h) Bellar
libr. 2. de
Purgat.
cap. 9.

gyál arrul-is, ha valaki balon-
náját meg-fzelnéd, mert az is
(g) *balálos* vétek. 30. Ha ez
után fok ezer éftendeig, nem
jűneis Christus el az itilette;
ugyan még is azt mondodte,
fok szentek, álom, s- esős idő
latásokbul: (h) *hoggy némely*
lelkek, éppen az itiletig marad-
nak s- szenvednek Purgatori-
umban; noha azután, hátráb
rántván à bagariát, így ala-
koísz: Bizonytalan dolog, me-
nyi ideig legyenek ot à lelkek.
(Hála Istennek penig ugy!
bizony hát a' fok lélek-vált-
ságban ti néktek légált jok,
mind viűba térhetnek, *ad pro-*
prium Dominum illa concernen-
tem! (holot nem tudgyák a'
misézők, *exspirálté* az az idő,
melyben kel à lelkekért imád
kozni)

kozni) mert: *à vagy Purga-*
toriumban vadnak, vagy már
onnan szabadulást nyertek. Ha
ot vadnak, probálljátok meg
hoggy még kinlodnak, s- ta-
nulljátok ki az idejét, med-
dig? ha ki mentek penig, mi-
ért könyörgőtök, azok beteg-
ségek meg orvoslásaért, kik
már egélségesek? holot né-
mellyek: (i) *csak kéves oráig*
vadnak ot, csak egy néhány na-
pokig, némelleyek feles eszten-
dőkig. Vaj rut amitók! mi-
ért kel à pénzt, lelketek isme-
reti ellen émungálni à túletek
el-csabitot Emberektől?)
31. Szemlellyük még is à tib-
tito katlant; mely felől, illy é
rás vagyon: (b) *Itilet napján,*
vége leszen à Purgatoriumnak.
Mit beszéltek? hiszem, ha
csak

(i) Becchi
tom. 2.
opusc. 10.
c. 3. p. 2.

(k) Bellar
lib. 1. de
Purgat. c.
12. resp.
ad Maldonat
tom. 2.
diss. de
Sacram:
pag. 169.

csak az előtt kevés idővel-is, tisztulni megyen oda bűnéért, némely meg holt Ember lelke, s-menten ki erőztetik? *doce!* 32. De mennyünk már, a Purgatorium kinnyának, tületek való é szemlélésére: (l) Nincsen világon olyan keferűség, melynél nehezebb nem, a Purgatorium büntetése. Mert: (m) volt oly keferűs ágyban sínlő nyavalygo beteg, ki el-cserélte betegségét a Purgatorium tűzén, de mikor azt nehezebbnek látná, meg az ágyát választotta. (s-ne! az ű hatalmában volté a' csereberélés, s-meg a' Purgatoriumbul ujjab kinos ágyban, haza vándorlás? Bizony jól Emberek vadatok, hogy a' pokol szomszédságában szállotok, s-meg

(l) Be-
carnum l.
1. Manu
al. cap. 3
q. 2. con.
clus. 1 p.
351.

(m) An-
toninus
par. 4.
cap. 10. §.
4.

s-meg ha nem tetzik a' malé, haza illantotok! jútók s-mentek, Vgyé?) Nem így szólám ehez, jól jött Bonaventura, hanem ezt adta ki: (n) A' Purgatoriumban való szenvedés, nem nagyobb, é világi keferűségeknel. (Hogy hogy-is lehetne nagyobb a' semmi, a valóságnál?) 33. Nem izakabtom félben még a Non-ense, hanem, ezt vetem-ki a Verestromfra: (o) Híbető dolog, hogy remissio vagyon, a Purgatoriumban való kinokban. (nem tudom! mert ha a kőb-vénynél nagyobb (melynek fullya néha szűnik) az a kin, a' remissio-is el futtúle; annyi-valis inkább, hogy ezt állatod felőle: (p) Nem egygyeztének még ezen meg: hogy ha a Purgatori-

(n) Bona-
ventura
in 4. sent.
dist. 20.
art. 1. q. 2.

(o) Bellar
lib. 2. de
Purgato.
cap. 14.

(p) Idem
ibid.

gatorium tűze, mind egy aránt
kinossa-é a lelkeket, vagy néha
szenderedni s- alunni hadgya.
34. Siessünk erre-is: (q) olyan
büntetésis vagyon Purgatorium-
ban, melynek sérelmét nem érzi
a lélek, csak annak, Istent nem
látó kárát tapasztallja. (Bi-
zony hát Pokolnak, rosszul á-
csoltátok ki, három pitvarait,
mert la' hogy: a két Limbus-
bannis; poena damni vagyon,
s-im a' Purgatoriumbannis,
ugyan azt hoztad bé! Ageb
hát, ki *Entia multiplicat prater
necessitatem!*) Meg ugyan ez,
elméje Házánál nem lévén,
igy Antalkodik: (r) Csak egy-
edül, a büntetésnek érzése ma-
rad meg a lelkeknel, a Purgato-
riumban. Vaj vaj, az Isteni
igaságtul el-pártolt Jesuita,
hogy

(q) Idem
ibid. c. 10.

(r) Idem
lib. 4. de
Panis. c.
15. Quod
si probat

hogy nem félz a Mindenha-
tótul, a' szent irástul el-távo-
zothabozásodért! 35. Deta-
lám job ez: (s) A' Purgato-
riumban való lelkek, meg nem
jelenhetnek ez életben nekünk.
Sem mire sem! mert ezt Pel-
tanus Pápista, így gyomroz-
za: (t) El-jűnek hozzánk a Pur-
gatorium-béli lelkek, s- nálunk
mulatoznak. (Vajha láthat-
nam őket! meg kérdeném
Ignatius Loyola Apádat, ha
volté valaha Purgatoriumbá,
s- mikor szabadult ki? mert
egykor (u) Gyermek korában,
egy Gazdának kertét igen meg-
lofta vala. Egy jeles Hispá-
nus Ember, (x) Isteni s- Em-
beri Törvények el-fordító Vi-
lág latrának kiáltotta vala, (s-
nem keresé reá, tacuit, ergo
N con-

(s) Bellar
lib. 1. de
Purgat.
cap. 8.

(t) Pelta.
cap. 4. de
Purgat.
pag. 226.

(u) Ribaa
dencira
l. 2. c. 2.

(x) Idem
ibid.

consensit; Ki tudgya, ha igaz-
 atis nem mondott?) már af-
 féle csintalanságért, mi kel-
 letvallyon? meg érdemlette
 a' Purgatoriumot! de ki-jör-
 té onnan, nemé, azt bizony
 az egész Jesuitaság sem hi-
 tetheti-el velünk.) 36.
 Más az: Igen állattyátok,
 hogy: (y) *Még a test kívül is,*
mozgathattya magát a' lélek.
 (hogy mehesten) maga, *Szent*
Thamástok, tanítványival egy-
 gyút, oly hiszemben vadnak,
 hogy *a testül meg-vált lelkek-*
nek, nincsen a mozgásra való
tehetségek, hanem, az hová
mennek, vagy Angyal, vagy
ördög viszik azokat. E' ti Val-
 lástok szerént azért jó Vraim,
 it bizony Szent Attyátoknak
 lelkét soha nem láttátok, ha-
 nem

(y) *Beca-*
nus lib. 1.
Manual.
cap. 8. q.
2. p. 153.

nem ha a *Cacodæmon* csele-
 kednék valami *spectrumot*,
 mint ama' (z) *Boszorkány* (a' (z) 1. 57.
Samuel lelke gyanánt) ör- 28. 14.
 döggel!) 37. Egy né-hány
sóld trom-fok között, ezt ve-
 tem most meg ki: Vallyon, a
 testül meg vált lelkek, meg
 nyithattyaké az ajtokat, zör-
 gethetiké meg a székeket, s-
 az alvo Embereket fel-ijezt-
 hetiké, (ha ugyan Haza jü-
 nek) holot, (ha hozzánk jár-
 nának-is, csak ugyan testül
 el-szakadt lelkek,) s-lehetne-
 é a testi dolgon, valami hatal-
 mok? Erre így felel *Becanus*:
 (z) *Eligat lector, quam velit*
partem. (Bátor bizony! én
 így válogatok benne: (1)
 Isten minket, afféle jelenélek
 el hitelirül, igazit (a) *Szent igi-*
jere.

(z) *Idem*
ut supra
S. 7.

(a) *B/a.*
8. 19.

(b) 2 Cor.
11. 14.

(c) Thom.
p. 1. q. 117.
art. 4.

(d) Do-
minicus à
Soto lib. 4
sent. dist.
45. quest.
3. art. 2.

(e) Bellar.
lib. 2. de
Purgat.
cap. 15.

jére: (2) Lehetséges à Satán-
tul meg-jelenni, meg (b) vi-
lágozság Angyalának abrazat-
tyábannis. Mely felől Se-
raphicus Thamásod, így valla:

(c) Tetteti az ördög gyakorta,
hogy ű viseli à meg baltak lelke-
ket; azért nem kel neki binni.)

Miért hát hogy még-is te, kér-
désben hivod? 38. Hát a'
menyországban uralkodók,
tudgyáké à Purgatoriumot?
E' felől némellyitek így bol-
lot:

(d) A' Christussal Uralko-
dó szentek, könyörögnek a'
Purgatoriumban való lelkekért,
hogy mentül hamarab onnan ki-
szabadulnyanak. De más, így

rántya nyakában: (e) Nem
kel azt binni, hogy à mennyei
szentek könyörögiének à Pur-
gatorium-beli lelkekért. (Ko-
czod-

czodtok hiszem à semmin; s-
jol tudgyátok melyre lakik à
Contradictio!) 39. Mi az oka
azonban, hogy à Purgatoriū-
bul, kiszabadulandoknak is-
meritek köszönségesen à lelke-
ket, pokolbul penig nem; mégis
à Misében így imádkoztok:

(f) Uram szabadíts meg à meg-
baltaknak lelkeket à pokolbul,
és à mélységből, hogy à pokol-
ne nyelje el őket? à vagy ti
nálatok à pokol, s- Purgatoriū
mind egygyé? és: miért ké-
ritek a' lelkeknek, pokolbul
való kiszabaduláfokat, melly,
csak egy lehetetlen? Erre
való feleletben, szurokban
akadtak it meg, mind Bellar-
minus, s- mind Salmero isme-
rőid. 40. Nagyobbat fillen-
tetek it, mind ketten; eggyi-

(f) In
Missa sa-
crificio
pro de-
functis.

(g) Sal-
mero 10.
14. Disp.
27. pag.
236.

(b) Bellar-
min lib. 2. de
Purgat.
cap. 8.

tek: (g) Gergely Pápa imádsá-
gára, pokolból ment menyország-
ban, a Trajanus Imperátor lelke.
Más, annális mesz szob, így
hagyta a nyar-fa sulykot:
(b) Trajanusnak lelke, nem így-
enessen ment Pokolból Meny-
országban, hanem elsőben testet
vett magára meg keresztelkedet,
s poenitentia tartása után ment
a' Boldogságban. Dicsősé-
ges Isten, be szörnyű vakság-
ban vadatok! mikor festékekkel
nem éritek, hazugsággal
hozza! Mint ki a korcsomát
dicfiri, hogy jó bort árulnak
ot; s mások kérdvén tőle:
hogyan tudgya? így felel: mert
Bátyám a Tszéger alatt jött el, s-
csak nem innya adtak. Szörnyő
vonna Bellarminus Apollótok-
is a körmet füléhez, de nem
lehet.

lehet. Mert micsoda esz nél-
kül való hiszi azt el: 1. hogy
Pokolból szabadulás legyen? 2.
onnan a lélek, ez életre jő-
hessen? 3. már meg csunyult,
s talám rothadot testével is
eggyesüllyön? 4. It meg
keresztelkedvén, s poeniten-
tiát tartván, Menyországban
ugy mennyen? Ezek mind
Agh-nő lelke Babonák, s eb-
hiszi beszédek. Mellyekért,
(ha csak későre is) ellenek
mond Bellarminus è dologért,
Andradiusnak, Salmeronak,
Craconiusnak &c. s válaftya
a Canus sententiáját, de, késő
sűtve! 41. A' Pápáitok ke-
zekis, mint forgolodgyanak a
Purgatorium környűl, néz-
zük: (i) Igen hisető, hogy a'
Pápa, reá bizatot hatalma sze-
rént,

(i) Micha-
el Medina
Disp. 7.
cap. 34.

rént, elég bűn-bocsánatot adhat
 a Purgatoriumban valóknak.
 (Bizony kegyetlen Tyrannus
 hát a Papa, hogy az ot való
 szegény lelkeket nem szán.
 nya, hanem, Pénz-számlálás
 után bocsátja őket ki a ször-
 nyű kinbul!) masképpen tet-
 zik ennek: (k) Adhat ugyan a
 Pápa, a Purgatoriumban való
 lelkeknek bűn-bocsánatot, nem
 tellyes hatalma, hanem suffragi-
 umja szerént. (Csak olyan
 mentség ez, mint ki Papot
 vér, mellyért mikor perelnek
 véle, így excipial: *nem annyiban
 vertem, menyiben Pápa, ha-
 nem menyiben Ember; hiszem
 it, mind Papon, Emberen raj-
 ta eset! (mert a Papságát bot
 alá nem foghatod) Ha a Pápa
 absolutional-is hatalma exulál,
 oly*

(k) Bellar
 lib. 1. de
 Indulget.
 cap. 14.

oly nagy Ember *suffragium* né
 adása, nem vétkeztetie útet?)
 42. Még nagyobbatis mon-
 dotok ezeknél, melyek köz-
 zúl, ez az egyik: (l) Ha a Pá-
 pa akarná, az egész Purgatoriu-
 mot, megüresíthetné. Másik,
 így szól az ellen: (m) Kétel-
 kedni kel benne, hogy ha a Pápa,
 mind megszabadítaná a Purga-
 toriumban való lelkeket, javal-
 laná-e Jsten, azt az ő irgalmas-
 ságát, Jsteni itéletben, vagy
 nem? (méltánnis, mert, mi-
 ért nem hágy békét az 2555.
 elztendőknek, melly időig,
 minden halálos (még penig
 csak egy) bűnt cselekedet
 léleknek, ot kell lenni, mint
 hallád?) 43. Emlicsük eztis:
 (n) Az élőknek közönséges *suf-
 fragiumok*, használ ugyan kö-
 zönsé-

(l) Micha.
 Medina
 ut supra.

(m) An-
 tonius
 part. 2.
 tit. 22.
 c. 5 §. 6.

(n) Cajeta-
 nus tom.
 1. opuscu-
 lor tract.
 16. q. 5.

zónségesen à Purgatorium-béli
 lelkeknek; de egy Emberneké-
 rettek való esedezése, nem min-
 deniknek. (Miért hát, hogy
 egy két Iesuita misézz, még-is
 az ot való közónséges lelke-
 ket emliti?) Más ennek ér-
 telme: (o) Az egy lélekért
 való imádság, mindeniknek hasz-
 nál: mint à Gyertya az házban,
 hogy nem csak egynek; à Sebola
 Mesternek is egy deákja tanítá-
 sa, kős lehet à többivel is. No-
 íza Bellarmine hazudtold meg
 jól, s-mondgy illyent ízemé-
 ben: (p) Nem kel efféle kő-
 nyörgést, à gyertyával egyben
 hasonlítani, hanem à Pénsel,
 (tudgya azért ű mit arat, hogy
 még Christus Koporsóját sem
 őrözték ingyen!) mellyet az
 élő ember, az ot való valakiért
 ád.

(e) Pra-
 positus
 Presbyter
 Leodiensis
 in Cōpēd
 Theolog.
 citante
 Thomā in
 4 sent
 dist. 45
 quest 2
 art 4.
 (p) Bellar
 libr. 2. de
 Purgat.
 cap. 18

ád. (De a' bizonyos dolog,
 hogy nálatok lakik ez arant à
 Bellarminus lelke! mivel, ha
 valami, nagy meg-holt méltó-
 ságnak maradékit el-ámithat-
 tyátok, ugyā írnak belé, annyi
 monétát czigánkodtok ki tū-
 lők!) 44. Csak è vagyon
 már hátra: (q) Egy Catholicus
 sem tanította soha azt, hogy ez é-
 let után, valaki Istennel meg bé-
 kélsessék: Vajmondgya ez:
 (r) Adatik à Purgatoriumban
 poenitentia, mert azoknak à lel-
 keknek sok szenvedések, s-lelki
 szeretetek, poenitentia.

A' nagy Istenért kérlek
 már, mond-meg. A' Purgá-
 torium felől való, ennyi sok
 ellenkezésekből, leheté Pur-
 gatorium faragás? holot, csak
 az Hispaniai Király, akkori
 Pápá-

(q) Greg.
 de Valent.
 de Purga.
 c. 1 p. 262.

(r) Bellar
 libr. 1. de
 Purgat.
 c. 14. §.
 Est ergo.

(s) Episc.
Carthagi-
nensis pa-
113.

Pápához küldöt Püspök kö-
vete, *Antonius de Trejo*-is, így
szolla a Pápanak: (s) *As Jste-
nért kérünk: (jó Pápa!) ne
legyen közöttünk ennyi villon-
gás, a Szűs Mária vétke, vagy
nem-vétke felől! mert bizony a
mi meg nem egygyeztetésünk
felől, est fogják mondani az E-
retnekek: (te vagy az!) hogy
a mi Vallásunk nem igaz: s
meltánnis, ha a sok ellenkezé-
sek találtatnak közöttünk.*

8. *Ex super-abundanti* a-
zért már: a Iesus Christus Vé-
re hullására kérek Iesuita V-
raim! ne rettencsétek azzal a
izegény lelkeket: hogy (s)
*mind Purgatoriumban mennek
azok, kik ez életben jól meg nem
tisztultanak, lám a ti mostani
Római Vallástok iszeréntis:*
(n) *Iel-*

(u) *Teljessegeffen eleget töt
Christus Sz. Attyának, mind a
bűnert, mind az idő szerént,
s-örökké való büntetésért! s-
miért kellene tehát még is a
satisfactio? Tudgyátoké, csak
a külső tűztől-is, mely igen
iszonyodik a test, hát a lel-
ket, nem ejthetitek kétség-
ben a Purgatorium tűzével,
még penig testül szakadála-
kor, a mikor jót várna öröm-
mel, azóban, ördögök szom-
bédtségében esik?*

9. *Külső tűzet* emlitek va-
la most, melytől való félelem,
mint irtoztassa legyen az Em-
bereket, ne sainálljad Kereb-
tyén lélek, meg olvasni, sokat
tanulhatz belőle:

(x) Egykor Angliában, az
akkori nyoltszadik Henrik Ki-
rály

(u) Idem
lib. 2. de
Indulg.
cap 10. §.
Ac pri-
mum &c

(t) Bellar.
lib. 1. de
Purget.
cap. 1. §. 3.

(x) Ioh. a.
Foxi
Anglice
editi ko-
lum 2. p.
mibi 538.

rály idejében: Volt egy *Ma-*
larius nevű, *Reformatus Socius*,
 ki *Cantabrigiában*, a *Christus*
*Collegium*ábul való Deák, s-
Artium Magister volt. Ez, a
*Jesus Evangelium*ául mérés
 vallás-tételért, a *Papista Püf-*
 pökök eleiben citáltator, vé-
 gre *Oxoniumban* küldetet,
 hogy ot recántállyá (vilzsa
 mondgya) az igazságot; mely-
 nek jele ez volt: Hogy a'
 Vállára vegyen egy rakás fat,
 s-ugy kövessen *Ecclesiát*; mely
 legyen, abban az *Academia-*
ban tanuló deákoknak retten-
 tésekre. Egy Vasárnapon
 azért, az egész *Academia*ban
 lévő *Doctorok*, s- tanuló if-
 fiak, a *Város lakosival* együtt,
 nagy *solemnitással* és *frequen-*
tiával, ennek a dolognak né-
 zése.

zésére, fel-gyülekeztenek.
 Hogy penig ilyen nevezetes
 Gyűlés, a *Romai Anya-Hás-*
 nak fel-póltzolására tartozo
 Predikatio nélkül él ne-mul-
 nek, az *Oxoniumi*, akkori *The-*
ologiae Professort, *DOCTOR*
SMITH-et, rendelék a *Pre-*
 dikállásra. Egy szóval: va-
 laki ujságnak kívánoja volt,
 senki abból a *solemnitásból* ki
 nem maradt, ugy annyira,
 hogy a *Sz. Maria* nagy *Tem-*
pluma, bű Néppel, dugva
 rakva lőt. Elöl ballag azon-
 ban, szegény *MALARIUS*
Reformatus Deák, s- nagyon
 emeli a rakás fat vállán. Nem
 sokkára, *SMITH*-is felhágh
 a *Predikáló* székből, hogy
 tanitást tegyen a *SACRAMEN-*
tum-ról. Melynek, hogy
 tani-

e nagyob hitele leheffen: Si-
 e norra kót egy darab szentség-
 e es Ostyát, hogy az, előtte füg-
 e jön a Predikáló székben. El-
 e kezdi azért a Predikállást, s-
 e mikor immár, a népnek nagy
 e halgatásával, félig ment vol-
 e na, egy Ember az utzán, teli
 e torokkal így kiált: Tűz, Tűz!
 e (igazánis penig, mert egy
 e kéményt látot volt, lánggal
 e elegyesleg füstölgeni) Ennek
 e hire, a' Templum aita-jában
 e ülőktől bellyeb hallatván, a'
 e Predikáló székben is fül-
 e csendülés lesz. Kezd azért
 e ki ki a Templum boltozattya-
 e ra fel nézni, hogy ha a Cserép-
 e pel, s-bádokkal hejazot Tem-
 e plum tetejéről hullé a' tűz?
 e s- szörnyen kialtyák: *Faj!*
 e bizony az Eretnekek gyuitották
 reánk

reánk a' Templomot! mert:
 Conspirált a' rakás fát bordonzó
 Deák vélek, hogy a Templumot
 reánk gyuicsák. Segitette e'
 képezéseket ezis: Mert lat-
 tak, az iszonyu tolyongó so-
 kaságnak porát a Templum-
 ban, mely a meg ijet sereg-
 nek, nagy füstnek tetzet. Mi
 lesz? izakad a' Papis, s- ot
 hadgya az ostyát. Szalad a-
 zonban, ki hová szaladhat;
 mindenik a' Templumbul a'
 tűz előtt hamaréb akarván ki-
 menni. Mely tolyongásbá,
 kinek oldala csontya, s- kinek
 izára-bordája meg törvén,
 sokan keserveffen végezték el
 életeket. (Bizony, ha ama'
 nagy nevető Democritus Phi-
 losophus, a Templum tetején
 ülven, e bolondságokat látta
 O volna,

e volna, mind a' nagyon kér-
 e kedő Papista Rabbinusoknak,
 e s. mind a' futkározó kölség-
 e nek, egész életében mind ne-
 e vette volna, vagy még a' izi-
 e vétis ki-katzagta volna!) Ho-
 e lot az egyik azt mondotta:
 e *hogy tűleivel hallotta a' tűznek*
 e *ropogását; másik szemével lát-*
 e *ta; az harmadik pedig, ijete-*
 e *tében ezt ki áltotta: 'Jaj, bi-*
 e *zony az olvasztót ón, csoroga'*
 e *fejemre s. vállamra! Mind il-*
 e *lyen szörnyűségbennis, lenki*
 e *magát okosabban nem visel-*
 e *te, mint a' Izegény Poeniten-*
 e *tiát tartó MALARIUS, mert*
 e *a' rakás fat, egy mellette álló*
 e *Barát fejére hagyította, s- az*
 e *után csak meg-vonta magát,*
 e *várván a' dolog ki-meneteli-*
 e *tül. Szörnyen kiáltot azon-*
 e *ban,*

ban, így predikáló SMITH:
 E' *semmi nem egyéb, hanem az*
 Eretnekeknek én ellenem való
 praktikájok! *Jaj Istenem ne*
hagy! Jaj Istenem ne hagy!
 Egy meg-ijedet Ember pedig,
 szörnyen verte a' Templum
 kulcsával a' kű-falt, hogy az-
 zal a' falt által likasztván, azó
 ki buihasson. Nem volt ám
 akkor ott, sem a' bárton Subá-
 nak, sem a' négy szegeletű sü-
 vegnek becsülleti! Földön
 hevert a' Barátok Kámsája,
 magokkal egygűt. Ki a' kű-
 olzlopok mellé vonta magát,
 ki a' vak ablakokban, hogy
 a' le folyó forró ón, nyakokbā
 ne csepegjen. Egy neveze-
 tes Præsident azonban, egy
 izál deizkát izakasztot fel a'
 izékek között, s- azzal bori-
 totta

totta bé fejét à forró ón ellen.
 Egy megént, az ú veg ablakot
 ki-rontván, (mellyen vas-
 rostélyok voltak kívül) első-
 ben fejét, az után vállát dugta
 ki; de fen akadván, sem ki,
 sem bé nem mehetet. Mely
 jámbornak, nem-is volt Ga-
 tyája, úgy hogy, ha kívül csa-
 pot volna à láng, à feje, dere-
 kával egygyűt, vezedelemben
 löt volna; ha belől pedig, löt
 volna à mezitelen prædica-
 mentumnak gondgya.

Illyen dolog-is történt itt:
 Egy Gyermek, látván, hogy
 semmiképpen ki nem mehet,
 fel-mászot az Ajtónak felső
 részére, nagy nehezen; ki-
 mikor ot, nagy szepegve vára-
 koznék; hat ot tolyong, egy
 nagy izéles Kámsájú Barát:
 Lát-

Látván azt à Gyermek, szép
 ovást, le-bocsatkozik az Ajtó
 felirúl, a' Barát hátán lévő
 Kámsában; gondolván azt,
 hogy ha à Barát ki mehet, úis
 azzal egygyűt ki mehet. A'
 Barát azért, nagy nehezen ki-
 vándzorogván, ijetsége miat,
 nem vötte észében Kámsájá-
 nak nehézségét. De hamar,
 kevés pihenést vévén, hát ne-
 ház à Kámla, s- szótis hal be-
 löle: melyre nézve meg dob-
 ban annyivalisinkab, alitván
 azt Gonosz Léleknek, úgy mint,
 ki a' Templumot meg gyui-
 totta, s- az Kámsájában re-
 kezkedet. *Exorcismus.*
 hoz fog azért, s- mondgya:
Hisz Jstennek, és minden Sze-
teknek nevében parancsolom
néked, mond meg nekem, ki

vagy az hátam meget? Mond a
Gyermek: Bertramus Fia va-
gyok. Mond ismét az Barát:
A Szent Háromság nevében
kényszeritek tégedet Gonosz-
lélek, mend meg honnan jöttél,
és meny el innen. Mond a
Gyermek: Uram! Bertramus
Fia vagyok, bocsáss el had men-
nyek el! Azonban, ki izakad
a Kamra feneke, a Gyermek is
ki-esik; s- iziben el-izalad.

10. Azt tudodé Keresz-
tyén olvasó, hogy ezekkel,
csak pusztá tréfát űzők? ne
gondold! im ezekre tanita-
lak: 1. Félelme a külső tűz-
től; hát a titúletek, erszény
töltésért gondoltator *fatuus*
ignis-túl, nem rettegne-e?
(Kikel azért minden pénzét
adni!) 2. Kicsoda legyen a-
maz

ama' (y) parázna Asszony, ki (y) Tük.
meg-részeget a Szenteknek, 17. 6.
és a Jesus Martyrominak vé-
rekkel; meg mutattya, a sze-
gény Malariuszal, kegyetlen-
séget cselekedet te Rended;
mely, nem-is szokot disputál-
ni stýlô, hanem, hozzá pilô!
è levén *quartu modi proprium*-
ja: (z) Igazán tanítták a Pá-
pisták, hogy az Errekeket csak
meg kell ölni. Meg-lásátok,
de, bizony ki-kél Isten mel-
lettek, s- ez leszen: 3. Vgy
meg rémiti Isten, a te Rende-
det, mikor az ű Hivei meltat-
lan büntetésekre, roppant se-
reggel egyben gyúl, hogy a'
semmit-is, tűznek; a port, füst-
nek; a bádokot, olvasztot ön-
nak; a Gyermeket, ördögnek
alicsa. De: bár ugy (a) egy-

(z) Bellar-
lib. 3. de
Larcia
cap. 21.
§. 2.

(a) Solt.
53. 5. 6.

ékis meg az Isten népét mint a' kenyeret, azok, kik Istent segítségül nem hívják; mind az által: nagy felelemmel félnek ot, hol nincsen felelem; mert hatalmas az Isten, ki ezt véghez viheti. 4. Ki legyen a'

(b) Dan.
31. 38.

(b) Maosim (kenyérből csinált) Istent tisztelő; ujjal mutatya, a' sinorra kötöt Osta. 5. A' mely Emberek Vallásának igaz ügye nincsen, még Isteni tiszteleti gyakorlásakor is, félhetnek az Isten Hiveinek reájok útésektől. 6. Az igaz Religio-jú Ember ellen el-lát nyilat, Isten, Ellenségére fordítja, s- a' Malaris rakás fáját, a' Barát fejére hagyittatya. 7. A' mely Ember Istennek tetszik, annak, még Ellenségével is szolgálatat;

Ki

Kiviszi a' Barát Kámsája, még a' gonofságban meg nem rögzöt Gyermeket; s- eny- helyet mutat néki! Így mene végben a' Purgatorium rontása, s- bár ne hozod vala elől, csak a' két helyet!

VY VALLAS.

Miért ne? hiszem én azt, így izabom Posázira: Így jo Posázsi, ha nem vakoskodol kellelten Philozofhiáddal, (melytől Isten öjjon minden okossat) meg láthatod, hogy allat szerent való külömbség vagyon inter actum & potentiam. Más te- sät, & quidem non secundum magis & minus, a' mint te té- velyges, nem tölteni most be Isten parancsolatit, és lehetetlen be tölteni; hanem ha, mikor te

O 5

most

most Menyországban nem vagy,
minus vagy pokolban. Látod
de bölcseségednek semmiségét?

REGI ICÁZ HIT.

I. Kelletlen Philosophia - é
ez néked: *Ab actu negativo
impossibile, ad potentiam nega-
tivam impossibilem, recte proce-
dit argumentum?* Helyessen
beszéllek így: Sem te, sem a'
fiéd, (noha sok ezer fortélyo-
kat gondoltak eleitül fogva
ki) nem viettétek eddig vég-
ben, hogy az igaz Reformatio
tellyességgel el-sikkasztassék,
(mert ha Szent (c) Pált, mind
fogságáig nyomorgattátok is, de
az Isten beszéde nem volt meg-
kötve) s- ez után is meg tartja
Isten; azért: e' világon való
sok fésültáknak, soha nem lehet
elég-

(c) 2 Tim.
2. 9.

elégseges szepelkedések, tehet-
ségek, a Christus Jesus Ecclesiá-
ja el-fogyatására. Miért val-
lyon? Azért, mert: (d) minden
emberi tanácskozás, csak semmi
az Ur ellen. Ha a mi rudo-
mányunk, s- igaz Vallásunk,
(e) Istenül vagyon, soha ti azt,
fel nem bontsattjátok; de ez,
ugy vagyon. Mivel, ezt ol-
vastam csak a magad. Kenye-
reled könyvébennis: (f) Az
a tudomány vagyon Istenül, s-
azt a Vallást kel nagyra becsül-
ni, a mely a Christus dicsőségét
inkább inkább világosítja. De
az, a mi Vallásunk; mivel mi,
ezt tanítjuk, egy így valló jo-
zan Papistával egygűt: (g)
Csak egyedül, az Isten, s- Em-
berek között közben járó Jesus
Christusnak eszedése által, sal-
gat-

(d) Peld.
21. 30.

(e) Csel.
5. 39.

(f) Salmó.
103.
118. 43.
p. 393.

(g) Clau-
dus Esse-
saur in 1.
Tim. 2.
cap. 9

(b) Suarez
tom. 1.
Commēt.
in Thomā
in fin. 9
26. art. 1.

(i) Sal-
meron
Disp. 7.
in 1. Tim
2. 16m 15.
p. 467.

gattatnak meg a mi könyörgé-
sünk Istentől. Te pedig ezt,
így dőfölsz: (b) Noha a Chri-
stusis között jár, de, a Szentek,
s- Angyalok-is azok. Vally ő
itt, mellyikünk vallása vilá-
gofittya Christus dicsőségét?
Láddé, hogy a miénk? mi
vagyunk hát nyertések, s- a
mi tudományunk vagyon I-
stentől! Forgott illyenis ke-
zünkben: (i) Hasznosabb imád-
ság az, mely tesszen a Szentek ál-
tal, annál, mellyet tesszen Christus.
Vallyon ez, dicsőségére va-
gyon-e Christusnak? Im mit
tekere ki, a jozan Philosophia!

2. Még-is ugyan azon egy
bakot nyulz, s- nem hiszed ab
actu ad potentiam valere argu-
mentum? Óncsón ily forró
ezért, e jámbor alád:

(k)

(k) Senki cselekedetel, b-e nem
töltséti az Isten törvényét; az-
ért: mert nem-lehet. Nosza
csufold meg ez helyes discus-
sustis, s- mondgyad: non va-
let argumentari ad actu ad po-
tentiam, mivelezek között, ál-
tal szerént való külömbség va-
gyon! Felelek reá, nem
mered! Bizony nem is.

3. Pokol által-dezkázása-
hoz többet tudtzté, hogy sem
mi; azért is emlegeted oly
gyakran. De erre azt mon-
dom: (ab actu impossibili, ad
potentiam impossibilem) Lehe-
tetlen, hogy a te lelked igye-
nessen menyországban men-
nyen; azért: nincs neked
annyi tehetőség, hogy igye-
nessen oda meny. Nem jo-e?
Az első helyes; mert: (l) Pur-
gato-

(k) Bern-
hardus
Serm 50.
in Cantic.
col. 642.

(l) Bellar.
lib. 1. de
Purgator.
cap. 1. § 3.

gatoriumban kel elsőben menni,
s- az után menyországban. Oda
kel hát elsőben, Izallásra bé-
térned! Ha pedig nincs an-
nyi tehetőség, hogy oda igye-
nessen mennyen lelked, miért
tanítasz így: (m) *Flatalmában*
vagyon embernek az, hogy vá-
lassza menyországot, és nem á-
poklot. Láddé, hogy ünö-
fejd, s- semmi bölcseségű vagy!

VY VALLAS.

De ne mond azt! mert:
All az igazságnak oszlopa, erőss
kü-szika; ha fejét bele üti- is
Potahazi, kősek mondgyara, de
soba le nem dűltéti, hogy a Val-
denesefek, nem tanították min-
den idvességre nézendő zikké-
lyekben azt, a mit a mostani Cal-
vinisták; a mint nyilván kite-
zik

zik ebből: hogy a Valdense-
fek, csak actum impletionis
præcepti tagadgyák; as Hel-
veticusok pedig, & actum &
potentiā impletionis tagyad-
gyák; mellyek között, állat sze-
rent való külömbségis vagyó,
s- nem csak gradualis, a mint
te vakoskodol.

REGI IGAZ HIT.

1. Még-is eramben bis co-
ctam, kétféle főt étkezt akarasz
elől lotstsantani! (*Et cibo bis*
cocto, a Theologo indocto, libera
me Domine!) Tudgyuk, hogy
(n) áll az igazságnak oszlopa; de
bizony nem a Jesuiták rudo-
mányával megerősített osz-
lop! Hát? ez: (o) *As egész*
világon el-oszlót, Isten választot
fiával szol az Apostol. Nem a
Jesui-

(n) 1 Tim.
3. 15.

(o) Thom.
in Comm.
hujus loci
Cornelio
à Lapide
in b. l.

(m) Gui-
lielmus
Basilus
in Catech.
controv.
tract. 4.
q. 3.

Jesuiták Gyülekezetiről hát!
Kiken kívülis, vadnak még
Kereiztyén Emberek, s. Isten
Választotti egyaró világba!
Egy szóval, Chrysostomus e'
módásához tarcsit magadat:

(p) In huc
docum.

(q) Matt.
16. 18.

(r) Glossa
juris Ca-
nonici ad
Can. Ita

Dominus
dist. 19. c.

Glossa in
c. loqui-

ur causa
24. q. 1. sic.

Haymo
Homil. de

tempore
fol. 440.

Hugo in
Postil. ad

Matt. 16.

(p) Az igazság, az Ecclesia o'slo-
pa; mellyét én-is menten mu-
tatok, kiknél találkozik.

2. Szent igaz, hogy a kü-
szikla erős, mellyen (q) építte-
tik az igaz Ecclesia, de nem a'
Jesuiták-é! Hát? ez: (r)
Mikor Christus így szólott Pé-
ternek: é kűsziklán épitem A-
nyaszentegyházamat, é Péter
Vallását értette azon: Te vagy
Christus, az élő Istennek ama'
Fia. Mit csalafurdiskodol
hát, s-kérkedel azzal, a mi
nem tiéd? űti-bak inkább te!
kit ennyi éles elméjű Pápiák
hazug-

hazugságban hadnak, s. ha-
mis dicsekedésedért, veszőz-
nek.

3. Fogd meg csak elsőben
a tubát, s- az után mellyezd!
Lássuk, sülé ki valami túled a
potentia s. actus-ból; mely fe-
lől mi most szollánk: Mikor
meg-jöss, ragdd elől, s- úgy kér-
kedgyél véle!

V Y VALLAS.

Még mástis módok, mely, ed-
dig való írásból ki folj. Mert:
Allasis: HOGY NEM
VOLT SOHA, SOHVL
E' VILAGON, CALVI-
NVS ELŐT A' MOSTA-
NICALVINISTAK VAL-
LASA, IDVESSEGRE
NEZENDŐ SZÜKSEGES
MINDEN TZIKKE-
LYEKBEN.

P

RE

REGI IGAZ HIT.

Ez Argu-
mentumot
minden
meg-tar-
tasa!

I. Valóban roszszúl ál, ha áll! de bizony dúló-félben ál! mellyet elsőben, a Jesuiták nyakában lobbantok, s- így dolgozodom: Valamely Vallás, ezer öt száz, tizen-hét esztendő után költ, (melyben az igaz Reformatio, a lok szemetből ki-költ) és a mely Religiot nem-is tudtak a régi Sz. Páterek, nem hogy javallottak volna: az a Vallás, Calvinus János után csuszot mászot bé, s- új Vallás. (mivel azért neveztek minket új-vallásúaknak, hogy 1517 esztendőben kezdődöt az) De a Jesuiták Vallása, a Reformatio után, Huszon Harom esztendővel kezdetet (mely, volt jó

jó darab idővelis, tizenhét esztendő után) &c. Azért a Jesuiták Vallása, Új-vallás. Nem szükség az első ágában ennek izzadni, mivel ti, bizonyos számu esztendőkből, próbáljátok Vallásunk ujságát. (szabad legyen hát nekünk is a tiéteket, ugj mérsékelnünk) A' másik részét kel azért it kemény ráspoly alá fogni s- így csiszolni: (s) A' JESUITAI-REND, (még Vallásókat-is menten meg mutatom) 1540-dik esztendőben véteték be, az akkori 3-dik Pius Pápától; Vj hát, mind maga, s- mind vallása, &c. Mely Új-vallását hogy meg próbáljam; jövel áldot Szent Lélek, igazgasd mind elmémet, pennámat!

P 2

Vi-

(s) Thua-
nus libr.
35.
Lás csu2
dai nagy-
világ!

Vigyázzon ide minden, a ki
lélkét Istennek tartja! Hogy
azért a dolog, nagyobb erejé-
ben fénylik; a mi Keresztyén
igaz Vallásunknak, nem csak
magában folyó igazságát, ha-
nem annak, jó lelkű, s- nagy
itiletű *Paterek* által való meg-
igazítását; ellenben, a' Je-
suiták Religiojának nem-tu-
dását, (annál-is inkább annak
nem javalhatását) adgyák it-
előkben: hogy *opposita,*
juxta se posita, magis elu-
cescant!

R E

REGI PATEREK. VY JESVITAK.

A SZENT IRASVL.

1. Hald meg az
első házban élt Di-
onyszi Arcopagitát,
ki így ír: *Omnino nō*
audendum est, quic-
quam de summa ab-
strusaq, divinitate,
aut dicere aut cogi-
tare; præter ea, quæ
nobis divinitus in-
spirata, scripta divi-
na enuntiaverunt.
Lib. de Divinis no-
minibus cap. 1. Ezt
akarja magyarul:
Senkinek nem sza-
bad, az Istentől ki-
adot igazság ellen,

1. *Non fuit sem-*
per in Ecclesia (Ro-
mano-Catholica)
scriptura, & tamē
fuit semper de fidei
Controversiis, quid
sentendum sit, fa-
cultas statuendi.
Petrus Thyraeus Ie-
su. in diss. de potest.
Eccles. habitā Mo-
guntix part. 3. cap.
15. Sūmās akarat-
tya ennek ez: Meg
lehet írás nélküli
az igaz Vallást vis-
gálni.

CENS. Te-is
vagy

P 3

vagy azon kívül, va-
lamit mondani. Sz.
igaz! mert Angyal
sem ronthattya azt
el. Gal. 1. 8.

2. Scriptura di-
vinitus inspirata ar-
bitr à nobis consti-
tuatur, & apud

ugy cselekedzel it,
mint Sambar Ielu-
ita: ki à diszno (az
à neve) farka izecs-
kéj, helyes, s- talá-
landó el-metzzé-
se felől így bollot,
egy Reformatus s-
igaz Vallású Be-
csületes Ember-
nek: Ha azt el-ta-
lald' igyeneffen vá-
gni, igaz à Calvini-
sta Vallás. Diszno-
fark el-metzzésé-
bül kellé à Vallást
meg próbálni? Vaj
csufos majom!

2. Scriptura Sa-
cra, omnium fidei
Controversiarum
iudex esse non po-
quos

quos inventa fue-
runt Dogmata divi-
nis sermonibus con-
cordantia, his omni-
nò etiam veritatis
suffragium accedet.
Basilus Magnus.
Li. Epistolar. 80. ad
Eusthatium Medi-
cum pag. 334. edit.
Græcæ Frobenii
Anno 1551. A' Sz.
Írás legyen itiló
Birája à Vallások-
nak.

3. Omnia clara
sunt & plana ex
scripturis divinis:
quæcunq; necessaria
sunt, manifesta sunt.
Chrysost. (élt az s-

test. Gregorius de
Valentia in anal.
lib. 5. cap. 1. 2. Nem
lehet à Szent írás
Biro az Hit dolgá-
ban.

CENS. Nem igaz!
mert a' Törvényre
s- annak tanítására
igazittatunk. Esa.
8. 20. Ugyon Mo-
sesünk s- Propbé-
tánk, azokat kel-
salgatnunk. Luc.
16. 29.

3. Omnia fidei
mysteria in corde
Ecclesie esse claris-
sime exarata, in mē-
bris autem tam
Vet. quàm Novi
P 4 dik

dik százban) in 2
ad Thessal. Epist.
Hom. 3. Világos-
lan kiadotà Szent
írás, minden szük-
ségre való dolgot.

4. Sequamur au-
tem scopum divinæ
scripturæ seipsam in-
terpretantis. Chrys.
Homil. 13. in Gen.
Hidgyünk à ma-

Test. multa deside-
rari. Costerus in
Enchirid pag. 47.
Világosab à Ro-
mai Ecclesia beme-
hogj sem à b. Irásé.
CENS. Hog' hog?
hiszem à szent i-
rásrul mondatik
ez: Az Ur paran-
csolattya tiszta, meg
világosítja à szeme-
ket. Solt. 19. 9. így
világolè vallyon à
te Ecclesiad szive,
s-szeme? Utinam!

4. Scriptura non
potest se-ipsam in-
terpretari. Bellar.
lib. 3. de Verbo Dei
cap. 9. Nem ma-
gyarázhattya meg
gát

gát meg-magya-
razó Szent Irás-
nak.

5. Si literas sa-
cras evolvas, illis-
q. legitimè mente in-
sistas, omnia, ad ex-
actum plenius & G.
liquidius, quàm à
me dici potuerè, de-
prehendes: Illæ e-
nim per viros rerù
coelestium peritos à
Deo ipso enunciatù
conscriptæ sunt. A-
thanasius (elt à 4-
dik százban) de in-
carnat. Verbi Dei

magát à Sz. Irás.
CENS. Miért nemà
Lám régè úgy ol-
vasták as Istè köny-
vét, hogy annak ér-
telmét à Sz. irásbul
vötték. Neh. 8. 8.

5. A 659 Patrum
adminiculo, ne de
unico quidem fi-
dei articulo ex
scripturis quem-
piam certum fieri
posse. Iacobus Hack
Jesuita in quatu-
or qq. decis. contra
Jossanum q. 1. c. 3.
pag. 37. Nem ma-
gyarázhatni Pate-
rek nélkül à b. irást.
CENS. Sik à szád,
mert nem à Pate-
P 5 pag.

pag. 81. edit. Com-
melin. Jobban ir-
tak én nálamnál a
Propheták s. Apo-
stolok.

6. A seipsis, non
à scripturis, nequā
homines falsitates
hujusmodi cogitant.
Cyrillus Alexan-
drinus (élt az 5-dik
százban) libr. 1. in
Iohann. cap. 9. Nem
a Szent Irás oka
az Emberek té-
velygésinek, hanem
magok az Embe-
rek.

7. Scripturæ, per-

reket kel halgatni,
hanem Christust.
Matt. 17. 5. Nem
a Paterék, hanem
a Propheták, s. A-
postolok fundamen-
tumán építettünk
fel. Eph. 2. 20.

6. Scriptura est
officina Hæretico-
rum. Turrianus
Jesuita contra Sa-
cel pag. 99. Mű-
helye az Szent irás
az Eretnekeknek.
CENS. Hazudtz,
mert lábo. at igaz-
gató szövétnék, s.
Ember ösvényé-
nek világa az Isten
igije. Solt. 119. 105.

7. Etiam si Scri-
pturæ

fectæ sunt, quippe
à Verbo Dei & Spiritu
ejus dictæ. Irenæus Martyr. l.
2. advers. Hæres. c.
47. (élt a 2. százban)
Tökélle-
tes a Szent irás,
ugy mint, mely
Christustul s. az ű
Lelekétül monda-
tot.

ptura dicat, libros
Prophetarum & Apostolorum esse di-
vinos, tamen non
certo id credam, nisi
prius credidero, scri-
pturā, quæ hoc dicit,
esse divinam, nam
etiam in Alcorano
Mahometi passim
legimus, ipsum Al-
coranum de coelo à
Deo missum. Bellar.
libr. 4. de U. D. c. 4.
Akar mint mond-
gya a Sz. Irás, hog^a
ű Istentül száрма-
tot, de csak annyit
hiszek néki mint
az Alcorannak.
CENS. Vaj meg bil-
lyegzet lelkű Em-

8. Au-

ber, hogjte az őrdögicsalárdsággal telljes *Alcorán*hoz hasonli tod, az Isteni méltóságú b. Iraft! vallyon né ezé, őrdög mellé tenni az hazudni nem tudo Istenté Igasság az Isten beszéde, *Job. 17. 17.* né Törökös *Alcoranumi* hamisság!

8. *Auferantur de medio chartæ nostræ, procedat in medium codex Dei: audi Christum dicentem, audi veritatem loquentem. August. (élt a' 4-dik Százban) tom.*

8. *Verbum Dei latius patet multo, quam scriptura, neque illud est ad multas literas alligatum. Gregor. de Valent. lib. 8. anal. fid. cap. 6. in Volum. oper. p. 106. Nő körtetett*

8. in

8. *in enarr. Ps. 57. A' mi irásink helyet, szollyó Christus a Szent irásban, s- az igazság.*

9. *Non humanis traditionibus iussimus à Christo ipso credere, sed eis, quas beati Prophetæ promulgarunt, & ipse Christus tradidit. Justinus Martyr (élt a' 2-dik Százban) Dial. cum Tryphonæ Judæo pag. 207. Nem az Embéri lelemények-*

az Isten beszéde a néma Sz. irashoz.

C E N S. Meg próbálhad az iteltbē ha nem károsítatē? *Jan. 12. 48.* Ha most néked néma, bizony kiáltani fog akkor!

9. *Divina institutio, non solum sacris literis expressa est, sed etiam traditione majorum habetur, sive scripto ad nos perveniat, sive traditione aliorum, eandem habet vim. Petrus Thyraeus in Diss. de Sacram. confess. t. 5.*

nek

nek, hanem a Pro-
phetaktul s- Chri-
stustul adatot Sz.
Írásnak, tartozunk
hinni.

352. Egy méltó-
ságúak a Szent í-
rásba kiadot dol-
gok, az eleinktől
reánk maradt
módásokkal vagy
írásokkal.

CENS. Hogy nem
általod mondani?
*mi nem Christus sze-
rént vagyon az Em-
beri rendelés!* Col.
2. 8. *Fiaiban tisz-
teled azzal Istent!*
Matth. 15. 9. úgy
tudgyad azt.

10. *Oportet omne
verbum aut rem
confirmare testimo-
nio Sacrae scripturae,
ad certitudinem qui-
dem & perfectio-*

10. *Scriptura,
testis mutus est tan-
tum, quis unquam
vidit testem esse Ju-
dicem?* Basilus fe-
sulta in Catech. con-
nem

*nem bonorum, ad
confusionem vero
malorum. Basilus
Magnus Summa mo-
ralium 26. cap. 1.
Minden dolgot a
Szent Írás ráma-
jára kelvonni.*

*trov. tract. 1. 9. S.
Ki látta hogy a
néma szent írás,
Birája lehetsé va-
lamely dolognak?
CENS. Hogy
lehet a néma,
mely Páráso-
rul beszél? Rom. 9.
17. Nem viselheté
az Biroságot, mely
felől ez íratik: Az
Istennek beszéde el-
hat az akaratra s-
elmére, és megitli
a gondolatokat s- a
szívnek indulatit?*
Jid. 4. 12.

11. *Cum intelli-
gimus Scripturas,
non jam homines, sed
ipse Deus intrinse-*

11. *Hæretici, de
Scripturae testifica-
tione, ad suum pri-
vatum spiritum re-
cus*

cus mētem nostram illuminat. August. tom. 6. contra Epist. Manichæi quam vocant fundamenti c. 14. A' Szent irás meg értésében, nem az Emberek, hanem, az elméket belől meg világosító Isten munkalkodik.

fugiunt; nos (Romano-Catholici) ad Ecclesiam. Adam Conzenius in 99. Proœm. super 4. Evang. 9. 3. 5. 5. A' magoknál levő sz. Lélektől várják az Eretnekek az Irás magyarázatát; de mi Papi sták az Ecclesiátul C E N S. Mit vakarodol? hogy nem hagyod helyén ezt: Te olvasó a Szent Lélek értelmét a Sz. irás vizsgálásából veheted. Benedictus Arias Montanus in Præf. super N. J.

12. Co-

12. Columna & firmamentum Ecclesie est Evangelium. Irenæus l. 3. adv. hæres. cap. 11. Az Evangelium, az Ecclesia oszlopa.

13. Ipsa S. Scriptura, tanquam iudice utimur ad res inveniendas, quæ magis fide digna est, quam quævis De-

12. Ecclesia est columna & firmamentum Veritatis. Bellarm. libr. 3. de Eccles. c. 14. Az Ecclesia, oszlopa az igazságnak.

CENS. Vgy de, nem a Romai Ecclesia! Ercs meg: De coetu Electorū Dei filiorum loquitur Paulus. Thomas in comm. 5. 6. máfut tapogasshát!

13. Scriptura, nec quoad literam, nec quoad sensum, potest esse iudex. Becanus libr. de Jud. contr. pag. 17. Semmon-

monstrationes. Clemens Alexandrinus (élt a' 2-dik százban) *Libr. 7. Stromat. pag. 322. Edit. Græcæ Commelmanæ. sed pag. 261. Latinæ vers. Gentiani Herveti Papiſtæ, editæ Florentin. Ann. 1551.*

A' dolognak megfontolására, ugyélünk a Szent Irással mint Biroval; melynek inkábbis kel hinni, hogy sem akar minnek azon kívül.

miképpen nem lehet Biro a Szent Irás.

CENS. Eregy tudossab Scholában, s- tanuly illyent ot: Miképpen a törvény megíteli a latrot, mivel meg mutattya azt, ha lára valónak lenni: így a Christus szavai is: meg itelik az Hitetleneket, ki nyilatkoztatván őket, örök kárhozatva valóknak lenni. *Iob. Ferus in Comm. Iob. 12.* Elméllebe volt ám ez, te náladnál! mert így dicſirtetik: A' Ne-

14. Non

met Nemzetség között, nem volt az ű idejeben tudossab. *Sixtus Senensis Bibl. libr. 4. Tit. Ioban. Ferus.*

14. Non in verbis scripturarum est Evangelium, sed in sensu: non in superficie, sed in medulla: non in sermonum foliis, sed in radice rationis. *Hil. eronymus* (élt a 4-dik százban) in 1. cap. *Epist. ad Galat.* A' Szent irásnak, nem szavában s- betűiben vagyon az Evangelium, hanem értelmében.

14. Non est credendum Prædicantibus; nam illi, sensum sacræ Scripturæ volunt interpretari. *Thomas Henrici Jes. Diss. de Eccl. 9. 7. p. 6.*

CENS. Meg kel a' tejed rázni! mert: non inferimus sensum scripturis, sed efferimus. *Hil. lib. 1. de Trinit.*

Q 2

15. Non

15. Non per alios dispositionem salutis nostræ cognovimus, quam per eos, per quos Evangelium pervenit ad nos, quod quidem tunc præconiaverunt, postea verò per Dei voluntatē in scripturis nobis tradiderunt. Idem ibid. cap. 1. Csak azoktul vöttük a mi idvességünk rendit, kik elsőb magok prædikáltak az Evangeliumot, az után pedig irásbā hadták.

15. Si doctrinam suam literis consignassent Apostoli, certè Catechismum aut similem librum scripsissent. Bellar. libr. 4. de U. D. cap. 4. A' magok tudományát nem adták ki az Apostolok, mert úgy, Catechismust irtak volna affelől.

CENS. Gonosz lélektől származot mondas! hiszem a tellyes szent irás Istentől adatott, melly, hasznos a tanításra, jobbulásra, fenyítékre, s igazságbanis vagyom.

16. Fre

2 Tim 3. 16. Hogy meriz ez ellen még-is mocskolodni?

16. Frequenter admonuimus: non posse satisfactionem intelligentiæ, ex latinitatis translatione præstari. Hilarius (élt a 4-dik százban) in Psal. 118. in enar. octonari Lamed. A' Vulgata (Papista) Bibliából, nem lehet Ember eleget értelmének.

16. Ex Vulgata versione, Hebræi & Græci codices corrigendi sunt, sicubi ab ea dissentiant. Gregor. de Valētia in anal. lib. 5. cap. 5. p. 348. A' Deak (Papista) Bibliából kelémendálni a' Sido s. Görög nyelveket, ha azal valamiben ellenkeznek.

CENS. Nyomorult lélek! a' pocsadékból csinálnál te kut-fe-

Q 3

17. Sem-

17. Semper hortor, & hortari non desinam: ut cum domi fueritis, assidue scripturarum divinarum lectioni vacetis. Et nullus dicat: Ego forensibus causis affixus sum, artificium exerceo, mundanus homo sum, non est meum legere scri-

jet; s- a' nagy tyukból csirkét! Tarcsa dolgát inkább Hágár Szolgáló, s- takarodgyék ki az Ábrahám házából, mert Sára mind örökös s- mind szerelmes!

17. Hæretici fuerunt, qui Auditores suos primi emanciparunt, ad sacras scripturas legendas. Bailius in Catech. contrav. tract. 1. q. 5. Eretnekek voltak azok, kik elsőben az úHalgatójokat a' Szent irásnak olvasására kényszerítették.

ptu.

pturas, sed eorum, qui mundo dixerunt vale. Imò tuum est, quàm illorum: Neque enim illi perinde scripturarum egent præsidio, atq. vos in mediis negotiorum undis jactati. Chrysost. (élt az 5- dik izazban) Homil. 3. de Lazaro ad Populum. Kérlek beneteket (Zambor Halgatóim!) hogy még Háza- toknális olvasá- tok a Szent Irást. Ne mődgyad azt: En világi Ember vagyok, nem érkezem, s- a Papo-

CENS. Felséges Isten, ves lakatot az undok beszédű Jeluíta szájára! Eretnek volté a' Christus, ki ily parancsolatot ada: Tudakozzátok az irásokat, mert nektek azokban vagyon örök életetek? Azért Cainlod bizony te ezt Halgatóidtól, hogy ezek által a Jeluítáj faklya el ne oltassék. Mert: Laicus debitor est, ut veritatem a' Sacerdotibus audiat, in Scripturis probeat, & ita defendate nolite caus.

Q 4

keis

kéis azt forgatni. Nem ugy nem! mert nagyobb búkségtek vagyónéktek arra, hogy e világi szorgalmatosságoctul magatokat el-fogjátok, mikor azt olvasátok.

18. *Cum Evangelistæ & Apostoli scripserunt, quæ Deus ostendit & dixit, nequaquam dicendum est, quod ipse non scripserit. Quicquid enim ille de suis factis & dictis nos legere voluit, hoc scribendum illis tanquam suis*

11. 9. 3. *ex Chrysoſt.* Nyilván ki-látzanék ugy a leki parázna mezeitelen-sége, melytúl te felette tartasz.

18. *Falsum est Deum mandasse Apostolis ut scriberet. Bellar. libr. 4. de Verbo Dei cap. 3. §. Falsum.* Hamiság azt állatni, hogy Isten iratot legyen az Apostolokkal.

CENS. Hamiságnak hamisága inkább, è pökésre mani-

manibus imperavit. August. tom. 4. de Consensu Evangel. libr. 2. cap. ult. Vgjarcsa mindē, mikor az Evangelisták s- Apostolok irtak, mintha Iste maga kezével irt volna.

mélto állatás. Vallyon s- Apostol volté Sz. János & nem mondhad hogy nem. Hald ez Isten ízavát azért az ű írásiban: A' mit láts, ird meg könyvben. Titk. 1. 11. Ird meg a' mellyeket láttál, a' mellyek most vadnak, és es után következnek vers. 19. ibid. Ird meg a' Epheuszi Angyalnak. c. 2. 1. Ird meg ezeket: Boldogok, kik a' Bárány Vacsorájára hívattak. cap. 19. 9. Ird meg ezeket: Imé mindenecket megúj-

Q5

AZ

jitok. cap. 21. 5. Bi-
zonnyal varjatok
báre' izörnnyűség.
ért Jesuita Vraim
Isten sullyos osto-
rát, hogy à merő
igasság ellen nyel-
vet mértek.

AZ ISTENRŐL.

ES: AZ Ő MVNKAIRÓL.

1. Manifeste o-
stenditur (ex Sa-
cra Scriptura) na-
tura Trinitatis &
Substantia una. O-
rigenes (élt az 3-
dik százban) Lib.
7. in Epist. ad Rom.
Mind Egy-állatu-
ságát, s. mind Ha-
rom személyét, ki
hozhatni Istennek

1. Trinitas, non-
nisi admissa Tradi-
tione demonstrari
potest. Immanuel à
Uega in oppositi-
one facti Samosate-
niani Dei pag. 10.
A' Szét iralon ki-
vűl való Traditio-
kat meg kel en-
gedni, a' Szét Há-
romságot akarja
à Sz

a' Szent Irásbúl.

megh próbálni.

CENS. Domine
Uega! hova
tötted eszedet?
Adgy ily nyak-pi-
ricset neki Bellar-
mine: Meg-tartatik
nálunk à Szent-Há-
romság nevezeti,
mert ha éppen ilyé
szoval nincsenis, de
vagyon hasonlo be-
széd felőle. Bellar.
libr. 2. de Christo c.
2. (Hibető ez: 1.
Jan. 5. 7.)

2. Unum nos
convenit profiteri
Deum, Patrem, Fi-
lium, & Spiritum
Sanctum. Justinus

2. Distinctionem
personarum, non est
omnibus ad salutem
necessarium crede-
re, ita ut de illius
Mar-

Martyr(élt a 2-dik százban) in *expos. fidei pag. 292.* Egy Istent vallunk, Attyát, Fiát, Szent Lelket.

salute dubitandum sit. Hosius in Conf. fidei cap. 2. Nem kárhozik az el, ki az Egy Isten-ségben meg nem választja az szemelyeket.

CENS. Mi nálunk penig, annak leszen örök élete: ki az Attya Istent ismeri, és a tőle elbocsáttatott Fiattal. 173. Te penig, Görök országban készülsz-e?

3. *Solius Dei est, in duobus locis, in eodem momento inveniri. Athanas. (in 4-to seculo) tom. 2.*

3. Christus, (te fte fzerént erti) lehet egyszer s. mindenben, s. é földön. Pazman p. 84. *quæ*

quæstionibus ad Antiochum quæst. 26. p. 282. Edit. Commel. Csak Isten viheti azt végben, hogy egy izem-pillantásban két helyen legyen.

4. *Quoniam Filius origo est à Patre, eo respectu major est Pater, ut causa origo.* Basilus Magnus lib. 1. *adversus Eunomium negantem æqualitatem Filii cum Patre, in hæc verba: Pater major me est.* Nagyobnak mondatik Christusnál az Attya, mennyi-

CENS. Nem foghatná hát úgy bé úfelsége testét az Egh itélet napig! Csel. 3. 21. Vakítás azért Pásmán!

4. Nem igazán írja Calvinus, hogy az Attya: Kat' Hyperochén (fellyeb haladoképpen) mondatik Christusnál nagyobnak. Pásmán pag. 465.

CENS. Péter Vrá meg bocsás! de, ellened támasztom e Jesuitákat: némellyek azt módgyák, hogy az Attya ben

ben Christusnak
Attya, s-tüle ere-
dett vót.

5. *Non fit ali-
quid, nisi Omnipotens
fieri velit, vel
sinendo ut fiat, vel
ipse faciendo. Au-
gust. tom. 3. Enchi-
rid. ad Laurentium
cap. 95.*

*nagyob à Fiúnál I.
stenségére nevé,
non quoad natu-
ram, sed respectu
originis; mert a'
Fiu az Attyátul va-
gyon; e' magyará-
zatot sok tudos Do-
ktorok követik A-
thanasiuszal. Tole-
tus & Maldon.
Jes. in com. 105. 6.
Nem vethetz hát
csak Calvinusra!*

5. *Hamissan ta-
nította Calvinus,
hogy a vétkek Isten
akarattyaibul legye-
nek. Pazman. pag.
470. 471.*

CENS. Töröld
ki hát ezt à Bibliá-
Sem.

Sémi dolog nincs
Isté akarattya nél-
kül, mellyet vagy
meg enged, vagy
maga cselekezik.

6. *Prædestina-
tionis causa in San-
ctis, est sola Dei bo-
na voluntas. Ful-
gentius (élt az 5-
dik százban) Lib.
ad Marimum p. 45.
A' Szentek részé-
ről, az el-válasz-
tásnak oka, csak
egyedül az Isten
jó tetzése.*

bul: Az Ur mon-
dotta: Isidalmazzad
à Davidot. 2 Sam.
16. 10.

6. *Az Ember
cselekedete, oka az
Isten el-rendelésé-
nek, nem Isten ugy-
tetzése. Pazman.
pag. 477.*

CENS. For-
dics meg hát ezt,
s- így olvasd: *Ti
választottatok enge-
met, nem én titeket.
Jan. 15. 16. Mely,
mivel lehetetlen,
megkel ezen nyu-
godnod: Nem ti
választottatok en-
gemet, hanem én ti-
teket.* 7. De-

7. Deus malos prædestinavit ad poenam. August. tom. 3. Enchirid. ad Laurentium c. 100. pag. 182. Isten a' gonolozokat bűntetésre rendelte.

8. Voluntatis divinæ causa, non est querenda. August. tom. 4. libro octoginta trium quæst. 28. pag. 381. Nem kel az Isten akarattjának okát tudakozni.

7. Kegyetlen Isten az, ki csak magajó kedvéből rendelt némellyeket a' kárhozatra. Pazman. ibid.

CENS. Kivagy te, hogy Isten ellen versengesz? meg akarja ű haragját mutatni, a' veszedelemre készítet, haragnak edényiben.

Rom. 9. 20. 22.

8. Hamissan mondgya Calvinus. Elég az, hogy Isten ugy akarta, s- nem kel ennek más okát vadászni. Pazman. pag. 478.

CENS. Lássad 9. De-

ha visgalod, de: az ű akarattjának ki állhat ellene? Rom. 9. 19.

9. Deus non potest quædam facere. August. tom. 5. libr. 5. de Civitate Dei cap. 10. Némely dolgot nem cselekedhetik Isten meg.

9. Omnia potest Deus facere. Possevinus Jes. libr. 3. de notis Verbi Divini in cap. 8. pag. 140.

CENS. Nem igaz! mert magát sem tagadhattyá meg. 2 Tim. 2. 13. Az ugy ot, nem mondhattyá, hogy nem ugy. 2 Cor. 1. 19. Hasudni sem lehet. Tit. 1. 2. Hebr. 6. 18. Nem cselekedheti hat meg a' természetivel el- R 10. Sic

10. Sic admini-
strat omnia quæ cre-
avit Deus, ut etiam
ipsa proprios exer-
cere motus, & age-
re sinat. August.
tom. 5. Libr. 7. de
Civit. Dei. cap. 30.
Isten az ű terem-
tésit úgy igazgat-
tya, hogy azok-
nakis legyen ma-
gokbā mozgások,
s cselekedetek.

11. Nunquam

lenkező dolgot.

10. Deus non so-
lūm permittit impi-
os agere mala, sed
invisibiliter in eis o-
perando torquet &
flectit. Bellar. lib. 2.
de amiss. grat. c. 13.
Isten nem csak
megengedi az Hi-
etleneknek, hogy
gonoszul csele-
kedgyenek, hanem
azokban láthatat-
lanul munkálkod-
ván, azokat haitya-
s- tekeri.

CENS. Hamis-
ság, mert maga
veszti az Ember el-
 magát. Hos. 13. 9.

11. Electi pos-

possunt perire, qui
scripti sunt in librū
vitæ, quibus omnia
cooperantur in bo-
num, etiam ipsa pec-
cata. August. tom.
Soli loquio-
rum animæ ad De-
um cap. 28. Soha
nem veznek az
Isten könyvében
be iratot Hivék,
ugy mint, kiknek
meg vétkeikis ja-
vokra szolgálnak.

12. In nondum
natis, nondumque

sunt perire. Bellar.
tom. 3. libr. 3. de
Justif. cap. 14. El-
vezhetnek az ű-
rők életre el-vá-
lasztattak.

CENS. Ká-
romkodol! mert:
Ha el-esnekis, meg
nem rontatnak, mi-
vel kezével tartja
az Ur űkét. Solt.
37. 24. Örökké va-
ló szeretettel sze-
rettetnek. Jerem.
31. 3. Semmi űket
el nem szakaszat-
tya az Isten szerel-
métül. Rom. 8. 38.
39.

12. Tyrannus az,
ki csak à maga jó
R 2 quid

aliquid operatis,
nulla esse poterant
opera meritorum.

August. tom. 7. lib.
de Prædest. R. G.

Gratia c. 7. p. 827.

A' még nem szü-
lettekben, s sem-
mit sem cseleked-
tekben, nem lehet
vala a cseleked-
teknek érdeme.

A' B Ű N R Ű L.

1. Detestanda o-
pinio est, quæ De-
um malæ actionis
credit authorem.

August. tom. 7. ad
10. artic. sibi fal-

kedvéből valakit
halálra sentenciáz,
nem nézvén a ve-
szendő Embernek
érdemére. Pazman
pag. 477.

CENS. Szem-
ben szökölé Isten-
nel még-is? A vagy
nincsené a Faszakas-
nak batalma a Sáró,
hogy azon Sáróból
némellyet éktelen-
ségre csinállyon?
Rom. 9. 21.

1. Vasquez asse-
ruit, peccati causam
Deum ipsum per ac-
cidens remotè. Tan-
nerus tom. 2 Theol.
Schol. Diss. 4. q. 9.

impositum. Meg-
pökendő véleke-
dés az, mely az I-
stent bűnnek oká-
nak hiszi.

dub. 4. n. 72. Azt
tanította Vasquez
Jesuita, hogy né-
mü némü módon,
okai sté a bűnnek.

CENS. Rosz-
szul mondotta,
mert: Nem győ-
nyörködik Isten a
bűnben, s nem lakik
a nála afféle. Jolt.
5. 5.

2. Imaginem in-
spiritu mentis im-
pressam perdidit A-
dam per peccatum.

August. tom. 3. libr.
6. de Genesi ad lite-
ram. cap. 27. Az
Isten képét vesz-
teté el Adam, e-
lete által.

2. Adamus pec-
cando non imaginē
Dei, sed similitudi-
nem perdidit. Bell.
libr. de gratia Primi
Hominis cap. 2. A-
dam vétkezvén,
nem az Isten ké-
pét, hanem csak
hasonlatosságát

vesztette - el.

CENS. Nem
lo, hanem millyen
hiszē egyyüt volt
az Isten kepe, s- ha-
sonlatossága, min-
az eset előtt, Ter. 1.
26. s- mind az után
Ter. 5. 3.

3. Nunquid, quia
deleta est iniquitas
in Baptismo, nulla
remansit infirmitas?
Si non remansisset,
sine peccato sic vi-
veremus. At hoc,
quis audeat dicere?
August. tom. 9.
tract. 41. in Joh. an.
pag. 210. Edit. Frob.
1529. Vallyon s-
ugj el-töröltetiké,

3. In Baptismo
relinquitur quidem
concupiscentia, et
tamen proprie pec-
catum non est, sed
ex peccato nobis in-
est, et ad peccatum
inducit. Costerus in
augm. Enchir. pag.
168. Vagyon u-
gyan a meg keres-
telkedekben ki-
vanság, de az, tu-
a vé-

a vétek a keresz-
ségben, hogy az
után semmi gyar-
loság ne legyen?
Ha úgy, nyilván
bűn nélkül élünk
it, mellyet ki mér
mondani?

lajdon képpen né-
vétek, hanem csak,
a bűnből jött be-
lénk, s-bűnreis vi-
szen.

CENS. Az
hogy, nálatok a-
FarkasBárányt el-
lik, s- a Bárány vi-
perát tenyélt?
Csak ugyan gonosz
a szívnek gondolat-
tya, minden időben.
Ter. 6. 5. Halála-
koris szabadul meg
Ember a' bűntől.
Rom. 6. 7. még is
te félen beszéllesz.

4. Ex origine
vitiosa, ingenitum
dico Homini vitium.
August. tom. 7. lib.

4. Concupiscen-
tia (originale pec-
catum) non est po-
sitiva qualitas. Bell.

6. *Contra Julianū Pelagianum* cap. 7. A' meg mocskolatot eredésből, belé szállot Emberben à véték.

5. *Ebrietas & cœtera peccata, quæ parva nos arbitramur, excludunt nos à regno Dei.* Hieronym. tom. 9. in *Comment. super*

lib. 5. de amiss. grat. cap. 15. Nem emberben való minéműség, à kívánság.

CENS. De hogy nem! Valyon s-lemmié az, mely ugyan *testnek* neveztetik *lan. 3. 6.* talám te ná ad à család s- gonosz szív-is, *Fer. 17. 9.* csak álom s-esős idő?

5. *Pelagiana hæresis est, omne peccatum suâ naturâ esse mortale.* Bellar. *lib. 4. de Eccles.* cap. 9. A' Pelagianus Eretnekek al-
cap. 5.

cap. 5. *ad Gal. ad verba illa: Manifesta autem sunt opera carnis* p. 117. *Edit. Froben. Ann. 1526.* Noha à rélszege s- egyéb vétkek, nekünk kicsinyeknek látnak; de mégis ki-rekesztenek minket a' menyországából.

latták azt, hogy minden bűn természetét berént károhozatos legyen.

CENS. Jó Theologus lehet azért te, ki à vétkeket így distingválod: *Peccatum est duplex, vel ad vitam, vel ad mortem.* Hát nem tud à Jesuita distingválni! Ha te Afzonyra vered tilalmaian s-emedet, tudodé hogy paráználkodol szivedbē? *Matt. 5. 28.* immár penig: nem bírja a' parázna az Isten országának öröksé-
R 5 6. Nul-

6. Nullus hominum est præter Christum, qui peccatum non habuerit infantilis ætatis exortu. August. tom. 7. lib. 5. contra Julianum Pelagianum cap. 9. Christuson kívül, minden ember vétkes kicsinységétől fogva.

gét, 1 Cor. 6. 9. ha isten kegyelme meg nem előzi; még-is te oly kegyes Birája vagy magadnak!

6. Certum & indubitatum est in Ecclesia Catholica, B. Virginem omnis peccati etiam minimi per omnem vitam fuisse expertem Pererius Diss. 6. in cap. 3. Rom. Legkisebbik vétke sem volt a Boldog Szűznek.

CENS. Azt kérdem: megke-reztelkedetté? azt kel mondanod, meg;

meg; mert kü-lömbé el-fakadtz Bellarminustul, ki azt tartja: hogy ugyan maga Christus keresztezte meg Sz. Pétert, s-Szent Annát. Bellar. libr. 1. de Baptismo cap. 9. 6. Tertium argum. Ha ugy; mit gondoliz? hisz-e meg tisztulálunkra való a' kereszttség! A' vagy, koltolté Halált? Ha ez igaz: Catholica Ecclesia de obitu Dei genetricis docet, quod moriendi necessitatem fuerit experta. Baronius 7. Ubi

7. *Ubi igitur est imago, ibi continuo est similitudo. Aug. libr. octogint. trium quæst. 9. 73. Az hol az Isten képe vagyon, ott vagyón az ű hasonlatossá-
gais.*

*ad ann. Christi 48. §. 11. Nyilván el-
vált hát lelke te-
stétül. Az Halál
penig, soldgya a^o
Bűnnek. Rom. 6. 23.*

7. *Imago ad na-
turam intelligentiæ
& voluntatis, si-
militudo ad sapien-
tiam & justitiam
refertur. Bellar. de
grat. Primi hominis
cap. 2. §. prima igitur.
Az Isten ké-
pe, értelmét s. a-
karattját nézi Em-
bernek; ábrázat-
tya penig, böl-
cseségét s. igalsá-
gát.*

CENS. Hal-
8. Pri-

*hatza, mint csap-
artzul ezért Perc-
rius Jesuita: Imagi-
nem & similitudi-
nem non ita distin-
gui, ut illa ad ani-
mæ essentiam, hæc
ad sanctitatem, ju-
stitiam, Dei cogni-
tionem &c. in ho-
mine referatur, sed
unum idemq. utroq.
vocabulo exprimi.
Lib. 4. in Gen. pag.
474. Láddé hog'
ű az Isten képét s.
ábrásattját egynek
mondgya!*

8. *Primus Ho-
mo potuit non mori,
nam secundum illum
modum creatus erat
immortalis. August.*

8. *Adam ante
peccatum, secundum
naturam suam fuit
mortalis. Pererius
libr:*

libr. 6. de Genesi ad
lit. cap. 25. Hal-
hatatlanságbá te-
remtette vala Isten
Adamot, mely fe-
rét, meg nem hal-
hatot volna, ha a-
kart volna.

lib. 5. in Genes. diff.
de quart. Excellent.
9.2. pag. 587. Ter-
mélzeti szerént
halando volt Adá
az élet előtt.

CENS. Gör-
be mondás! mert
*mors non poterat
in esse homini, nisi
præcedente culpa.*
Bonavent. 2. sent.
dist. 19. art. 3. q. 1.
Már penig az élet
előt, nem volt vét-
ke Adamnak; hogy
hogy volt mégis
természeti szerént
halando?

A^o SZABAD AKARATVL

S- KEGYELEMRL.

1. *Naturâ nostrâ,* | 1. *Posse aliqua
non*

non possumus res di-
vinas cognitione
assequi. Justinus
Martyr in Paræ-
nesi seu cohortatio-
ne primâ ad Græcos
pag. 7. Nem éri
fel a természet-
ünk, az Isteni
dolgoknak ilme-
retit.

bona opera ab infi-
delibus fieri, sive
cum auxilio Dei
speciali, sive sine il-
lo, solis naturæ vi-
ribus. Bellar. libr.
5. de grat. & liber.
arbitr. c. 9. Vagy
segéli Isté az Hi-
tetleneket vagy
nem, de affelől a^o
természet erejé-
bűlis, cseleked-
hetnek jót.

CENS. Az
hogy a Cigány-
ként: Ha Isté segél,
Debrecenig megy,
de ha nem, csak
Rakamásig. Ha a^o
meg-holt, mozog-
hat, Eph. 2. 1. te is
2. *Quid*

2. Quod arbitrium, sui in malum liberum dicimus, ad agendum bonum gratia Dei esse liberandum. Augustin. tom. 7. lib. 3. contra duas Epist. Pelagianorum c. 9. Vagyō Embernek a' gonostira szabad akaratya, de a jora külömben nem, hanem Isten kegyelmébül.

igazat beszéllesz most.

2. Homo ante omnem gratiam, liberum habet arbitriū, non solum ad opera naturalia & moralia, sed etiam ad opera pietatis & supernaturalia. Bellarm. libr. 6. de gratia & libr. arbitr. cap. 15. Az még térés előttis vagyon Embernek szabad akaratya, kegyes életgyakorlására.

CENS. Mit eszelösködöl? hiszem Isten adgya az új szívet s. lelket Ezech. 36. 26. nem a természet!

3. Necessse, mortua opera facit anima, donec Christi gratia reviviscat. August. tom 7. lib. de natura & gratia contra Pelagianos cap. 23. Csak megholt cselekedetekben foglallya magát mind addig a lélek, valameddig Christus kegyelme által meg nem éled.

3. Voluntas, natura, prius operatur quam Deus; ac proinde Deum operari, quia voluntas operatur, non contra. Bellarm. libr. 4. de grat. & libr. arbitr. c. 15. §. 3. Az Istē kegyelménél eléb működik az Ember akaratya; ugyis működik Isten, ha az akarat működik; megelőzven Istent az akarat.

CENS. No!za
hát szafpanosd meg
éppé a Szerecsent;
s- ha meg tisztit-
hatod, a' te akara-
todis jobban fut-
hat Istennél. Jer.
13. 23.

4. Firmissimè te-
ne, & nullatenus
dubites, neminem
sic posse hominum
pœnitentiam agere,
nisi quem Deus illu-
minaverit, & gra-
tuitâ suâ miseratione
convertit. Aug.
aut potius Fulgen-
tius, libro de fide ad
Petrum Diaconum.
cap. 31. Senki nem
térhet meg ez é-

4. Cum natura
voluntatis bona sit,
cur non velit bonū?
Et, tametsi cogita-
tio peccatoris prona
sit ad malum o-
mnitempore, est ta-
men in eo igniculus
virtutum. Costerus
in Enchir. cap. de
lib. arbitr. pag. 211.
Jó az akarat ter-
mészet szerént; az-
ért akarhattya a-

erben, hanem kit
Isten meg térít.

jót, s-lehet ben-
ne a jó cselekedet-
eknek túze.

CENS. Lehet,
per non - lehet!
Nem cselekszem a
jót mellyet akar-
nék, hanem a gono-
szat, mellyet nem a-
karok. Rom. 7. 19.
Mit tusakodol I-
sten ellen hát?

CHRISTVSNAK TISZ- TIRÚL.

I. Alia voluntas
est Christi ut homi-
nis, alia Dei. Am-
brosius (élt a 4-dik
százban) de fide
ad Gratianum Au-
gustinum libr. 2. c. 3.
Más a Christus a-

I. Hamissan mód-
gya Calvinus, hogy
Isten akarattyaival,
viaskodot az (Em-
ber) Christus aka-
rattya. Pazman.
pag. 497.

CENS. Szag-
karat-

karattya menyibé
Isten, meg más,
menyiben Ember.

2. *Christus proficiebat ætate hominis, proficiebat sapientiâ hominis. Ambrosius de Incarnationis Dominicæ Sacramento. c. 7. Embri modon nevelkedet Christus, mind idejében, s mind bölcseségében.*

gasd el hát ezt:
Nem az én akaratom,
hanem a tiéd legyék.
Matth. 26. 39.

2. *Christi anima ab ipsa sua creatione repleta fuit scientiâ, ita ut nihil posset à didicerit, quod antea nesciret. Bell. libr. 4. de Christo. cap. 1. A Christus lelke, oly tudományal birt teremtésétől fogva, hogy soha semmit az után né tanult, mellyet az előtt nem tudot.*

CENS. Szakadgy! mert: hasonlatosnak kellett
3. Sub.

hosszánk lenni. *Sid. 2. 17. Mi pedig, nem mindent tudunk születésünkben. Vagyon egy nap s ora, mellyet nem tudot egykor à Fiu. Mark. 13. 32. Még is tudotté mindent Embersége Izerént?*

3. *Subiectus nunc quoque Patri. Christus est, non tantum pro omnibus, sed pro solis credentibus in eum, pro quibus seipsum tantumquam immaculatum agnum Patri obtulit. Cyrillus (élt az 5-dik százban)*

3. *Nem csak a Választottakért, hanem az egész világért megholt Christus. Puzman pag. 486.*

CENS. Igaz, de mellyik világért? Ezért: Megengeszteltette Isten Christusban magát.
S 3 The.

Thesauri lib. 10. c.
8. Alája vettetet
Christus az At-
tyának, de nem
mindenekért, ha
nem csak az ű
benne hívókért,
kikért meg-is
holt.

4. *Constat*
Christum, secun-
dum utraq; for-
mas operatum, hu-
manitatis scilicet
ac Divinitatis.
Hieronym tom 4.
de Assumpt Mariæ.
Tudgyuk, hogy
Christus mind

nak e' világot, nem
tulaidonitva annak
bűnőket. 2 Cor. 5. 15.
Látod, hogy a mely
világért meg holt,
elvőtte annak bűnét.
Vallyon az Hite-
lenekét el-vőtte é
nem; mert azok-
nak vétkeket még
saletrum s- szappan
sem moshattya le. 1er.
2. 22.

4. *Error est, quod*
Christus sit mediator
secundum utramque
naturam. Bellar. libr.
5. de Christo cap 3.
Testatur. Vetek a
Christust, mind két
természeti szerént
közbe járónak mő-
dani.

két természeti be-
rént munkálko-
dor.

5. *Si Paulus Me-*
diator esset, essent
utiq; & cœteri co-
apostoli ejus; ac si
multi Mediatores
essent, nec ipsi Pau-
lo constaret ratio,
quâ dixerat: Unus

CENS. Vgy
talám néked! de
nem az így izolló
Sz. Irasnak: As
Aszonyi állatnak
maga, megrontya
a' kígyónak fejét.
Ter. 3. 15. It volna
az Emberi termé-
szet! az Isteni pe-
nig it: Az Isten Fia
vére tisztít meg
minket minden bű-
neinkből. 1 Jan. 1. 7.

5. *Christus dici-*
tur unicus Media-
tor, non quia solus
est, sed quia princi-
palis est; Sancti sunt
Mediatores Secun-
darii. Becanus de
Invoc. Sanctior. q. 9.

enim Deus, unus
 Mediator Dei & Q
 Hominum, homo
 Jesus Christus. Aug.
 tom. 7. libr. 2. con-
 tra Epist. Parme-
 nian cap. 8. Ha sok
 közben járok vol-
 nának, nem tudná
 Szent Pál e' mon-
 dásának okát ad-
 ni: Egy à közben
 járo Isten s-Em-
 berek közöt.

n. 3. Meg enged-
 gyük, hogy egy à
 fű közben járo; de
 à Szentek kisseb
 közben járók.

CENS. Irás
 csigázás! Mert:
 Csak az à közben
 járo, ki űnnön ma-
 gát váltásául adta.
 1 Tim. 2. 6. Azt
 a' Szentek nem
 cselekedték, mert
 Christus egyedül
 tekerte a' Saitót,
 nem-is volt ű véle
 senki. Esa. 63. 3.
 Mégh penig oly
 közben járo, ki
 mind meg váltat,
 s- mind érettünk e-
 sedezik. Rom. 8. 34.

6. Si

1 Jan. 1. 2. Sid. 70.

25. Jan. 14. 6.

6. Si igitur mor-
 tuo corpore, ad pa-
 radisum Christi ani-
 ma mox vocatur;
 quemquam ne ad-
 ductum impium cre-
 dimus, qui dicere
 audeat: Christi a-
 nimam fuisse apud
 inferos. August.
 tom. 6. libr. contra
 Felicianū Arianum
 cap. 15. Ha Christ9
 lelke az Egben
 ment, micsoda
 bolond Ember
 mondaná már,
 hogy Pokolbā (s-
 annak is tornátzá-
 ban) volt?

6. Christus de-
 scendit ad inferos,
 ut inde animas de-
 functorum Patriar-
 charum ex carcere
 inferni educeret, u-
 bi ante ejus adven-
 tum continebantur.
 Bellar. libr. 4. de
 Christo cap. 16. Az-
 ért szállot Christ9
 Poklokra, hogy
 annak tömlötze-
 ből, az ott lévő ő
 Testamentumi sz.
 Atyákat meg sza-
 badicsa.

CENS. Nem
 munkálkodot ű
 Felsége non Ens
 S s kör-

környúl itt, mert a
Limbus csak has-
 neveléstekért köl-
 tőt Aghnó lelte
 babona, s. lok-
 semmi. Christ⁹ ha-
 lála előtt, *Isten mar-*
kában volt ajánlva
David lelke. Solt.
 31. 6. az élet cso-
 moja volt helye, i
 Sam. 25. 29. *Moses*
 lelke menybē volt
 Matt⁹ 17. 5. *Ilyés-*
is oda ment. 2. Kir.
 2. 11. *Enoch* val eg-
 gyút! Sid. 11. 5.
 Christ⁹ által tar-
 tattak meg a régi
 Szentek. Csel. 15.
 11. mert ű meg öle-
 tet eleitől fogva,
 7. Chr-

7. Christ⁹ pro
 nobis exaltatus est
 & glorificatus. Cy-
 rillus Thesauri lib.
 8 cap. 11. Mi éret-
 tünk dicsőítetet
 meg Christ⁹.

8. Christum ho-

érdeme erejére
 nézve. Titk. 13. 8.

7. Christ⁹ cor-
 poris sui gloriam,
 sibi promeruit. Bell.
 libr. 5. de Christo c.
 9. Magának ér-
 demlette Christ⁹,
 Teste dicsőséget.

CENS. Nem
 tudod mit be kéls!
 Hat micsoda ez:
 ű érettek szentelem
 meg magamat? Jan.
 17. 19. Es: azért
 jött Christ⁹ e' vi-
 lágra, hogy a bűnő-
 sőket meg tartaná.
 1 Tim. 1. 15. Vgy te-
 tzik nem almoz-
 hűveljeznek ezek.

8. Certissimā fi-
 minem

minem seorsim non
adoramus, sed Deū
incarnatū, qui pro-
prium sibi corpus a-
nimatum univit.
Hieronym. tom. 4.
de Assum. Mariæ
f. 72. Nem imád-
gyuk Christust
menyiben Ember,
hanem menyiben
Isten s. Ember.

de tenendum, divino
cultu interno & G.
externo Sacramen-
tum Eucharistiæ ad-
orandum. Greger. de
Valentia tom. 4.
diss. 6. general. de
Sacram. Euchar. q.
11. p. 2. Isteni tib-
telettel imádgyuk
az Vr-Vacsorája
Sacramentumát.

CENS. Bál-
vány imádo vagy
hát te ugy! mert
à teremtet állatot
szolgálad, s átra
sagyván à teremtőt.
Rom. 1. 25. Hiltzem
nem mondotta
Christus, hogy i-
mádgyad à Sacra-
9. Caro

mentumot, hanē:
egyétek, s. igyátok.
Marc. 14. 22.

9. Caro non pro-
dest quicquam, scili-
cet sola caro. Acce-
dat Spiritus ad car-
nem, quomodo acce-
dit charitas ad sci-
entiam, & G. prodest
plurimum. August.
tom. 9. tract. 27. in
Johan. Nem ma-
ga, hanem à lélek-
kel együtt használ
à test; ha ugy járul
à testhez az, mint
a' szeretet a' Tu-
dományhoz.

10. Frustra hujus
seculi sapientes de 4
virtutibus (pru-

9. Annyit tebe:
à test nem használ,
à testét fél, testi ér-
telem, testi okosko-
dás, ennek értelmé-
re né használ. Paz-
man pag. 836.

CENS. Nete-
kerd oda, mert az
Ember fiáról tra-
tál. Jan. 6. 62.

10. Gentiles, ser-
vatà lege naturæ,
poterant esse salvi.
den-

dentia, fortitudine, temperantia, iustitia) *tam multa disputarunt, quas tamen apprehendere omnino nequiverunt, cum illum nescirent, qui factus est nobis à Deo sapientia. Bernardus super Cantica serm. 22. E' világi Bölcséknek nem volt részek a' jó cselekedetekben, mert né ismerték Christust.*

Maldonat in c. 11. Matts. 22. Csak a természet törvényéből is idvezülhettek a réghi poganyok.

CENS. Vajne jó Szász! mert: az Attyaismeretiben al az örök élet. Ian. 17. 3. Kel vallani a' Fiatis 1 Jan. 2. 23. A' Szentlelket sem kel el hadni Jan. 14. 17. Immár pedig a' Pogányok az Istent csak tapogatták. Csel. 17. 27. A' Fiu felől nem hallottanak, semmi módon hisznek abban? Rom. 10. 14.

II. Chri-

Az Hitet adó Sz. Lélek sem volt nálok, mely nélküli csak semmi a' dolog. Sid. 11. 6.

II. Christus, non naturâ Deitatis pro nobis mortuus est, sed unionis Oeconomîâ. Athanasius (élt a' 4-dik százban) Dial. 4. de S. Trinitate pag. 159. edit. Henrici Stephani in 8. vo. Christus annyibá holt meg, menyiben testet vót magára.

II. Credo Christum fuisse mortuû, sed non verè ac realiter. Posa Jes. in append. Relat. Alphonsi de Vargas Toletani pag. 333. Ann. 1641. edit. Megholt ugyan a' Christus, de nem valósággal s-igazán.

CENS. Hogy né félb Istentül, ki ezt né hiszed: Jesus ki bocsátá az űlelkét. Matt. 27 50.

12. Rur-

12. *Rursus* (Christus) R E-
VOCANS desi-
derium suum, & Q
videns quanta uti-
litas mundi totius
esset futura per pas-
sionem ipsius, dice-
bat: Sed non sicut
ego volo, sed sicut
tu. RECOGI-
TABAT hæc
Christus. Origenes
(élt az 3-dik száz-
ban) tract. 35. in
Matth. Vissza hiv-
ta, s- vissza gon-
dolta Christus a'
maga kívánságát.

12. *Hamissanta-*
nittya Calvinus,
hogy Christus az ű
szavát vissza hiv-
ta. p. 497. Pasmā.
CENS. Vai
gonosz lélek! tu-
dodé hogy így
menti it Bellarmi-
nus Calvinust: di-
cit Calvinus, natu-
ram Christi undiq;
perfectam fuisse, nec
ullam fuisse in eo
passionum inordi-
nationem. Bellarm.
lib. 4. de Christo c.
8. §. præterea. Mit-
is mondott it Cal-
vinus egyebet, ha-
nem a mit másis ű
előtte tanított?

13. Chri-

CENS. Nem
töm bizony mi-
ért, mert ha min-
denekeket megcselek-
szikis, csak tartozik
azzal. Luk. 17. 10.

3. Si iustus es,
& fide vivis, cur
non es securus de
Domini sollicita-
tione, & cur non,
cum ad Christum vo-
caris, amplecteris?
Cyprianus (élt az
3-dik százban) de
Mortalitate sect. 2.
Miért nem vagy
bizonyos Isten i-
giretiben, ha Hit
által akarsz élni?

3. Nullus potest
esse certus, quod ve-
ram salvificam fidē
consequutus sit.
Bellar. libr. 1. de
Just. cap. 10. §. de-
inde. Senki nem
lehet abban bizo-
nyos, hogy igaz
Hitet nyert Isten-
től.

CENS. Tő-
kéletlen módás!
mert az Apostol
nem vala senki, így
írván: Tudom én

T 2

4. Ali-

4. Aliud est secundum opera reddere, & aliud propter ipsa opera reddere. In priori, ipsa operum qualitas intelligitur, ut cuius asparuerint bona opera, eius sit & retributio gloriosa. Propter opera vero dare, non potest æquari labor, nec ulla opera comparari. Gregorius Magnus (élt az 6-

kinek hittem. 2 Tim. i. 12. Másokrulis így szól: nem szá-
kaszhat el MIN-
KET semmi Isten-
től. Rom. 8. 39.

4. Secundum opera: idem est, quod Deus propter bona opera ac merito, unicuique sit retributurus. Pererius Disp. 5. in cap. 2. Rom. n. 39. pag. 279. Annyit teben jó cselekedet ízerént, mint jó cselekedetekért fizetni.

CENS. Ami-
tasz, mert nem an-
nyit! lásd ezt:
dik

dik Izázban) in
Explan. 7. Psalmi
super verba: Au-
ditam fac mihi mise-
ricordiam tuam p.
631. secund. Edit.
Probenianæ Ann.
1550. Külömbség
vagy on ezek kö-
zöt: Cselekedet-
ek ízerént fizetni,
s. cselekedetekért.
Az első azt mu-
tattyá meg, kinek
lesznek jó csele-
kedeti, mert añak
adatik 2° dicsős-
ség; à cselekedet-
ekért fizetni pe-
nig, nem érkezik
el az örök élettel.

5. Fides, non o-

gos to ergon autu
estaj: à mint az ű
cselekedete leé.
Titk. 22. 12. Nem
cselekedetért hat!

5. Fides, meliás
pinan-

finando habetur in corde, sed certà scientià, acclamante conscientià. Bernardus Epist. 190. ad Innoc. Pontificem. Az Hit, nem csak valami vélekedés, hanem a' lelki ismeretnek meg nyugovása az Isten igijén.

per ignorantiam, quàm per notitiam definitur. Bellarm. libr. 1 de Justif. cap. 7. §. 2. Job tudatlanságot keresni az Hitben, hogy sem valami jozan ismeretet.

CENS. Egy Szén - égetőnek mondra vala egykor ezt az ördög. (Claudius Essensæus in 2. Tim 3.) Kit midőn kérdezt volna a Gonosz, mit hinne? azt felelé a Carbonarius: a mit az Ecclesia hiszen. Mond a' Satan: Mit hiszen

6. Ne-

az Ecclesia? Tovább nem mehet ennél: a mit (ugymonda:) EN. Scientiara igazit mindenűt bennűket a Szentírás az Hit dolgában: Job 19. 25. Jan. 17. 3. Jan. 5. 39. 1 Jan. 4. 1. 1 Petr. 3. 15. Még az ördögnek is vagy ő valami ismereti. Jak. 2. 17. s-nem akarnál ű nálánál Bölcséb lenni?

6. Necessè est primum omnium credere, quod remissionem peccatorum habere non possis, nisi ex indul-

6. Certa promissio specialis misericordiae de fide, non tam ad fidem, quàm ad præsumptionem contendit. Bellarm.

T 4

gentia

*gentia Dei. Bern-
hardus serm. 1. in
Annunc. B. Mariæ
col. 105. Ha Bű-
nőd bocsánattya-
t akarod, azt csak
Isten kegyelmé-
ből kelvőnöd.*

*7. Fidei vitam
opera attestantur,
nam fides sine operi-
bus est mortua in
seipſa. Bernhardus
Serm. 2. de resurr.
col. 133. Ha vagyo-*

*libr. 1. de Just. cap.
4. Maga Hitség
az, s- nem bizo-
nyos Hit, mikor
Ember Isten irgal-
mas igiretihez tá-
mazkodik!*

*CENS. Vaj
Sátan! be, megh-
akarnál ettől folz-
tani: Bűnnek bo-
csánattya- t veszi
minden, a ki hiszen
ű benne. Csel. 10.
43.*

*7. Dissentimus
ab Adversariis in
eo: quod ipſi fidem,
quam dicunt solam
justificare, docent
nunquam esse posse
solam. Bellarm. lib.
né élő*

*né élő Hited, a jó
cselekedetek mu-
tattyak azt meg.*

*1. de Justif. c. 3. §. 2.
Azt tanítják az
Ellenkezők, hogy
nem lehet az Hit
csak maga.
CENS. Igazán!
mert hol hit va-
gyon, ott vagyon
Christus *Epſ. 3. 17.*
hol Christus va-
gyon, ott vagyon a
Sz. Lélek *Jan. 14.
23.* Hol a Sz. Lélek
vagyon, ott szép
lelki gyümölcsök
vadnak. *Gal. 5.
23.* Azért, hol az
Hit vagyon, ott
szép jó cseleke-
detek vadnak.*

*8. Fateor, non
sum dignus ego, nec*

*8. Bona opera
Homini justo sunt
pro-*

propriis meritis possum regnum obtinere Coelorum. Ceterum Dominus meus duplici jure id possidet, hæreditate Patris, & merito passionis, altero ipse contentus, alterum mihi donat. Bernardus de vita Bernardi libr. 1. cap. 13. Meg vallom Vrá Isté! nem vagyok arra méltó, hogy az örök életet érdemből vegyem el. De mivel hogy azt, az én Vrá Jესus Christ9, vagj úgy birja, mint Attyának öröksé-

necessaria ad salutem, non solum ratione præsentis, sed etiam ratione efficientis, quoniam efficiunt salutem. Bellar. libr. 4. de Justif. cap. 7. §. 3. Nem csak szűkségsek a' jó cselekedetek a' megh igazulásra, hanem ugyan szerző okaj-is az örök életnek.

CENS. Ez ellen túrkóldól: Nyilván vagyon, hogy Isten előtt, senki törvény által meg nem igazulhat. Gal. 3. 11. Mert úgy:

gét;

gét; vagy, mint maga Benvedesével nékem érdemlet orzágot. Elég édes Idvezítőmnek az első, nékem ajándékozta a' másikat.

9. Præter dat alter meritum, sustinere se jactet pond9 diei & æstus. Mihi adhærere Deo bonum est, ponere

Ki - rekestetnék Ember a' Christus Jესustúl, s. a' kegyelemből kiesnék. Gal. 5. 4. Nemis mitülünk vagyon az Hit által való meg-tartatás, hanem, Isten ajándéka az. Eps. 2. 8. Miért akar sz hát te erő-szakot tenni a' Szent iráson, s. e' cselekedeted del Sz. Lélek ellen vétetni?

9. Homo justus adultus, sub duplici titulo habet jus ad gloriam, uno ex meritis Christi, altero ex meritis propriis.

in

in Domino spem me-
am. Bernhardus.
Serm. 9. in Psalm.
 Akarki mint hán-
 nja vesse epeségét
 de én, csak Isten-
 bé vetem remén-
 ségemet.

10. *Non sine*
præmio diligitur
Deus, etsi absque
præmii intuitu dili-
gendus est. Vera
charitas mercenaria
non est, quamvis
merces eam sequa-

Bellarmino. libr. 1. de
Purgat. cap. 14. §.
Secundo. Mind
 Christus érdemé-
 bül, s. mind Em-
 bernek magáéb-
 ül, kel idvezülni.

CENS. Nega-
 tur Domine! Mert:
 ha a törvény által
 vagy az igazság,
 a Christus ok-
 nél volt meg. Gal.

2. 21.

10. *Licitum est,*
operari bona opera,
intuitu mercedis æ-
ternæ. Bellar. libr.
5. de Justif. cap. 8.
 Szabad jot csele-
 kedni, a követke-
 zédő jutalom-ért.
 tur.

tur. Bernhardus in
tract. de diligendo
Deo. Nem kel a
 jutalmat nézni
 mikor Ember I-
 stent akarja szeret-
 ni; mint a Béres,
 ki csak jutalom-
 ért szolgál; meg-
 adgya Isten azt
 néked Béreiséged
 nélküli.

11. *Duo sunt in*

CENS. Egy
Antigonus Sido
 Doctor, így szo-
 kot volt régen az
 ellen szollani: (*in*
Pirke Abots, sen-
tentiis Patrum c. 1.)
Frater! ne legyetek
oltyak mint a szol-
gák, kik az ű Úrök-
nak csak a fizetésért
szolgálnak, és kik
nagy módon várják
esztendejek ki telé-
sét. Fiai Istennek
az Hivek Jan. 1. 12.
Rom. 8. 16. Kik-
 nek fellyeb fizet a
 Nagy-Attya, hogj
 sem mint neki bol-
 gálnak.

11. *Nusquam le-*
quovi

quovis peccato, à quo in iudicio Dei justificandi sumus: vitium, & supplicium. Illud tollitur imputatione justitiæ Christi, hoc, remissione peccatorum. August. lib. 22. de Civit. Dei cap. 24. Mind Christus igazságának tulaidanutása, s-mind annak meg-bocsátása vagyon, à bűnnek el-vételeben.

gimus, Christi justitiam nobis imputari. Bellarm. lib. 2. de Justif. cap. 7. Sohol nem olvasunk, hogy à Christus igazsága tulaidonittatnak nekünk.

CENS. Locusta vagy hát te, nem jó-locusta! Ihol vagyon: Tulaidonittatik az Hit igazság gyanánt, az Hitetlen Ember meg-igazítására. Rom. 4. 5. Ismét: Nem tulaidonítottta Christus nemelleyeknek bűnöket. 2 Cor. 5. 19. Láts már valaha egyszer?

12. Ipsa nostra iustitia, quamvis vera sit propter verum boni finem, ad quem refertur, tantum tanta est in hac vita, ut magis peccatorum remissione constet, quam perfectione virtutum. August. libr. 19. de Civit. Dei cap. 27. Vagyon ugyan igazságunk, mely nézi, az örök életet, de az nem tökéletes ez életben.

12. Afferimus: posse Hominem per gratiam Dei justificatum, ejusdem gratiæ adiutorio & legem implere, & eâ impletione, vitam æternam promereri. Bellar. libr. 3. de Pont. Rom. cap. 23. antit. 6. Isten Kegyelmeből Ember, mind à Törvényt be-töltheti, s-mind az által örök életet érdekelhet.

CENS. Valyon s-volté Sz. Davidnál Isté kegyelme? Ha managorlora vonsznak

13. Christi

is nē mered mon-
dani hogj nē volt.
Miért mondáhat
mégis: *Ha à mi*
bűncinket megtar-
tándod Isten, kicso-
da maradhat meg?
Solt. 130. 3. Ilmet:
Ne perely én velem
szegény szolgáddal,
mert egy igaz sem
találtatik te előtted
az élők között.
Solt. 143. 2. Ele-
get tehetetté hát
még is az Isten
törvényének? Scil.

13. *Christus est*
peccatum, ut nos
justitia; nec nostra,
sed Dei: nec in no-
bis, sed in ipso. Au-

13. *Ha missa*
mondgya Calvinus,
hogj Christus bűnös
volt mi reánk néz-
ve. Pazmán p. 486.
gust.

gust. Tom. 2. in En-
chirid. ad Laurent.
c. 41. Azért Chri-
st9 tétetet bűnne,
hogj mi lennénk,
nē maguk, se nem
magunkbā, hanē
Isten igassága, a'
Jesús Christusbā.

A' POENITENTIARVL.

I. *Quid mihi est*
cum Homini bus, ut
audiant Confessio-
nes meas? Curio-
sum gen9 ad cogno-
scendam vitam ali-
enam, desidiosum ad
corrigendam suam.
Nemo enim scit ho-
minum, quid agatur
in homine, nisi spi-
ritus Hominis, qui

CENS. Tudat-
lan vagy az lras-
ban Domine Petrel
It vagyō az: Chri-
stus bűnne tötte J-
sten, hogj mi len-
nénk Isten igassága
ű benne. 2 Cor. 5. 21.

I. *Confessio o-*
mni um peccatorum,
jure divino neces-
saria est iis, qui post
Baptismum in pec-
cata labuntur. Bel-
larm. lib. 3. de Pœ-
nit. cap. 2. §. 1.
Embernek, megh
kel a Papnak gyō-
ni bűnét.

CENS. Lám

in ipso est. August. tom. 1. lib. 10. Conf. cap. 3. A' nyughatatlan Emberek, kívánnák az én Bűneimről való vallás tetelemet, kik magok életét sem tudják megjobbitani.

à Gutta-útótnak, Jesuita nélkül is meg-bocsáttaték. *Matth. 9. 2.* Tudodé, hogy még az igazis el-esik egy nap bétűser? *Peld. 24. 16.* s-ollyankor, juté, fűlben sugandó minden vétké eszében? Lehetetlén dolgot kívánsz hát! De tudom é titkoto-
kat it: *Quoniam Sacerdotes sub Confessionis titulo, mulierum habent persæpè secreta colloquia. Quæ quia seducibiles sunt, Sacerdos perversus*
2. Chri-

existens, (el-jár-
van tudni illik à
donum continen-
tiæ val) *ipsarum pu-
dicitiam facile cor-
rumpere poterit,
quod sæpè evenire
solet his temporibus.*
*Marsilius Patavi-
nus in Defens. pacis.*
Láddé, hogy a'
Concupiscētia hajt
à gyontatásra!

2. *Christus susci-
piendo personam, &
non suscipiendo cul-
pam, & culpam
delevit & pœnam.*
August. tom. 10.
*Serm. 37. de Verbis
Domini.* A' Chri-
stus, mind à bűn-

2. *Post remissam
culpam, sæpè rema-
nere reatum pœnæ
temporalis.* *Bellar.
lib. 4. de Pœnit. c.*
2. § 4. Meg bo-
csáttatot ugyan à
vétek, de marad
még fen idősze-
tűl,
V 2

túl, s-mind a bűntetéstől meg-izabadított,

rént való bűntetés.

CENS. Hiszem nem mindékor a vétekért esik a büntetés, hanem az Isten dolgainak ki-jelentéseért. Iam 9. 3. Es, hogy némely, halálával dicődicse meg Isten. Jan. 21. 19.

3. *Lachrymas Petri lego, sed satisfactionem non lego. Ambrosius super caput Luc. 22.* Nem olvaalom, hogj iz. Péter, bűnéért eleget tót volna, csak firt.

3. *Pœnitens, qui rei personam sustinet, paratus esse debet, satisfactionem, quæcunq, illi in hac vita à Confessario, tanquam iudice, imponetur, perficere.* Pinellus Jesuita lib. 2. de Pœnit. c. 2.

4. Si

Tartozik bűnéért eleget tenni Ember, ha rá veti a Pap.

CENS. Hogy lehet az? hiszem ha megnyussa Embert magátis, nem lehet eleget Bűnéért. Bernhardus Serm. 38. in Cant. Hatte, miért kívánnál még is lehetetlen dolgot?

4. *Accedis peccata tua à Deo solo deleri, bene facis.* Bernhardus Serm. 1. de Annūc. B. Marię col. 105. Ha hiszed, csak az egy Istentől bűnöd bocsá-

4. *Fides non est pars pœnitentię.* Bellarm. libr. 1. de Pœnit. c. 19. prof. 2. Nem lehet az Hit része, a pœnitentia-tartásnak.

CENS. Hát

V 3

mat-

tyát, jól cseleke-
szed.

5. *Ethnicum est, se flagellare. Tertul. in Apolog. adv. gentes c. 46.* (élt az 3-dik százban.)
Pogányi szokás, magát meg korbácsolni.

micsoda ez: Tér-
jetelek meg, s- bíd-
gyetek az Evange-
liomnak. *Mark. 1. 14.* Ezis: meg kel-
let volna térnetek,
s- úgy binnetek.
Matth. 21. 32. Csel. 19. 4.

5. *Per corporis flagellationem, Deo offenso satisfacim⁹.*
Jeremias Drexler Jesuita Monacensis in Trismegisto Chri- stiano part. 1. cap. 6. §. 4. p. 69. Eleget
teszünk Istennek,
testünk korbá-
csolásával.

CENS. Lássad,
ha Bál Papja a-
6. La-

karlzlenni. 1 Kir.
18. 28. Meg enge-
dem azonban né-
ked, de úgy, ha
Malach Doctoron
által esel!

6. *Lavare nos non possumus à pec- catis, sed in omnibus quæ agimus, indul- gentiæ tuæ lavacro, (ô Deus!) indige- mus.* *Cyprianus* (élt az 3-dik száz-
ban) *sermone de ablutione p. d. u. m. sect. ult.* Nem ma-
gunk magunkat,
hanem Isten en-
gedelmének vize,
tisztít meg minket.

6. *Est in Eccle- sia potestas, indul- gentias concedendi.*
Bellarmin. libr. 1. de Indulgentiis cap. 3.
Meg engedtetet az
Ecclesiabā a Bün-
bocsánat.

CENS. Vgy
vagyon, mert ti
azt pénzé adgyá-
tok. *De à te pēn- sed veled egyűt*
versszon el, ki Isten
ajándékát pénzen
osztogatod! Csel. V 4 8. 20.

8.20. Begh undok
Simonia vagyon
náltak ! Ha in-
gyen vőttétek, mi-
ért nem adgyátok
ingyē? *Matt̃s. 10.8.*

A' SACRAMENTVMOK RVL KÖZÖNSEGESSÉN.

I. Dominus ipse,
ꝛ Apostolica di-
sciplina, pauca tra-
didit nobis Sacra-
menta: Baptismum
scilicet, ꝛ celebra-
tionem corporis ꝛ
sanguinis Domini.
August. tom. 3. lib.
3. de Doctrin. Chri-
stian. cap. 9.

Christus, s- az A-
postolok, ket Sa-
cramentumot ad-

I. Septem sunt
proprie dicta Sacra-
menta, Baptismus,
Eucharistia, Con-
firmatio, Pœniten-
tia, Extrema Un-
ctio, Ordo, ꝛ Ma-
trimonium. *Bellar.*
libr. 2. de Sacr. c.
24. §. 1. Hét Sa-
cramētumok vad-
nak: A' Kereszt-
ség, Vr-Vacsorá-
ja, Confirmatio,

tak

tak nekünk, à Ke-
resztiséget, s- Vr
Vacsoráját.

pœnitentia, utol-
so-kenet, Papok
fel-szentelése, s-
az Házasság.

C E N S. Meg-
engedgyük à két
elsőt, mert mint
az ô Testamentū-
ban valának: a'
környúl-metélke-
dés helyében, ke-
resztiség. *Col. 2.11.*
az *Husveti Bárány*
után az *Vr-Vacso-
rája* jöt bé. *Matt̃s.*
26.28. De à Con-
firmatióban, hol ol-
vasod ezeket à Sz:
Írásban: Kereszt-
vel illetlek tégedet,
s- meg erősítelek és
idvésségnek kene-
tével,

V s

fével, Attyánok,
Fiúnak, és Sz. Lé-
leknek nevében.
Bellar. libr. de Sa-
cram. Confir. c. 10.
Hilzem ha Sacra-
mentum, nem a²
Jesuiták között,
hanem a Sz. Irás-
ban kel keresni!
Holot: Egyedül
csak Isten a Sacra-
mentumoknak szer-
zője. Thomas part.
3. q. 64. art. 2. Es:
Angyal, s- Ember,
nem szereshet Sa-
cramentumokat, ha-
nem csak Isten.
Durandus libr. 4.
sent. dist. 2.

A² poenitentia-
ban

ban pedig, láttalé
visibile Elementu-
mot, mely meg ki-
vantatik a Sacra-
mentumban? Is-
mét: talám soha
nem volt az ő Te-
stamentumban poe-
nitentia, mert la²
hogy, Vj- Testa-
mentumi Sacra-
mentum! De az ő
testamentumban
volt poenitentia, é
mondás szerént:
Az Emberi eredet-
től fogva, volt a²
poenitentiának Sa-
cramentuma. Lom-
bard. lib. 4. sentent.
dist 22. C. Ha volt:
süllyön ben é Cō-
liu-

ciliumod: *As Uj*
Testamentum ban
 szerzette Christus a
 poenitentiának Sa-
 cramentumát. Con-
 cil. Trid. Sess. 14.
 cap. 1. láddé mint
 szaggattatik ki as a
 plánta, mellyet a
 mennyei Atya nem
 plántált! *Matth.*
 15. 13.

Ha az utolsó
 Kenetet is Sacra-
 mentumnak tar-
 tod; miért hogy
 nem mindenkor
 gyógyítod meg a
 beteget véle? hi-
 szem a Sacramen-
 tumok ki-sokták
 munkálkodni a ke-
 gyel-

gyelmet! *Bellar.*
libr. 2. de Sacram.
cap. 3. Es: miért
 nem kened meg
 sárral, nyállal a
 Patienfedet? vagj,
 hogy nem mőlod
 meg a Siloé tavá-
 ban? hiszem ugy
 Vrunkat közeleb
 követhetnéd?

Ezen kívül, a
 Papok fel-szente-
 lése is hogy lehet
 Sacramentum?
 Hol vagyon ab-
 ban meg-igirve a
 bűn-bocsátás, (ha-
 nem ha minden
 fel-szentelt Pap-
 nak el-töröltetee
 bűne!) holot an-
 nak

nak még kel lenni
à *Sacramentum* bane
Azonban penig,
hisem ki-atkozza
Tridentum, à mely
Sacramentum az
új *Testamentum* nak
kegyelmet nem ad.
Concil. Trid. Sess.
7. Can. 8. Te pe-
nig miért mered
mondani: *Ordi-*
natio, non ad gratia
collationem institu-
ta est. *Bellar. de Sa-*
cram. ordinis cap. 2.
Nincs kegyelē az
Ordinatio bā. Huz-
zátok hát egy-
mást à bizontalā-
ért! Mi közöd a-
zonban a' *Matri-*
ma.

monium Sacramen-
tum ához, ha meg-
nem házasodol?
Hiszem à *Sacra-*
mentum mal kel
Kerebtyénnek él-
ni! De csak è te-
lik itt is bé: *Qui-*
dam Clerici legiti-
mum non habentes
Conjugium, extra-
nearum mulierum
vel ancillarum sua-
rum appetunt Con-
sortia. *c. quidam.*
dist. 81. Ennél iga-
zabbat bizony,
kevés Ember mō-
dot!

2. *Invisibilem*
Sanctificationem
quibusdam profuis-

2. *Sacramenta*
ex opere operato
conferunt gratiam.

sc.

se, sine visibilibus
Sacramentis. Aug.
tom. 3. lib. 3. super
Levit. quest. 84.
Külső Sacramen-
tum nélkülis, ha-
nos volt olykor a
belső kegyelem.

3. In Mystério, idē
eibus & pot9 illo-
rum, qui noster, sed
significatione idē,
quia idem ipse Chri-
stus, illis in Petra
figuratus, nobis in
carne manifestatus.
August. tom. 8. in
enarr. Psalm. 77.

Bellar. libr. 2. de
Sacram. cap. 3. Be-
lejek avor a' ke-
gyelem, a Sacra-
mentumokban.

CENS. Erras
Domine Pater!
mert, a Sacramen-
tum vételhez hit
kívántatik. Csel.
2. 38. Csel. 8. 36.
Rom. 4. 10.

3. Hoc est discrimen
inter Sacra-
menta legis veteris
& novæ, quod no-
stra conferunt gra-
tiam, illa solum ea
significabant. Bell.
libr. 2. de Sacram.
cap. 13. §. 1. A' Re-
giek Sacramentu-

Az

Az akkor példá-
zando Christusra
nézve, mind egy
volt az ő Testa-
mentumi Sacra-
mentum, s- az Vj-
ban való.

mi, csak példáz-
ták, a mi kegye-
lemmel tellyes
Sacramentumin-
kat.

CENS. Lelked
ellen beszélsz,
mert azok által is
volt igitve a ke-
gyelem. Ter. 17. 7.
1 Cor. 10. 1. Ott is
az Vr Jelus mun-
kálkodot. Ter. 3.
15. Csel. 15. 11. Titk.
13. 8.

4. Sacramenta,
honorem, tanquam
religiosa habere pos-
sunt: stuporem tan-
quam mira non pos-
sunt. August. tom.
3. libr. 3. de Trinit.

4. Ita fit ex pa-
ne Corpus Christi,
tanquam ex aqua
vinum, in Cœna.
Pazman Jesuita p.
853. Mint Canaban
a viz borrá, ugy

X

cap.

cap. 10. Nem kel
à Sacramētumok-
ban csudakat ke-
resni, hanem azo-
kat becsülettel il-
letni.

5. *Patet ergo,
quod Hæretici, tan-
tū dant vel acci-
piunt Sacramētum,
sed non dant remis-
sionem peccatorum.
August. libr. 6. de
Baptism. cap. 1. ut
citatur in jure Ca-*

változik el à ke-
nyér Christus te-
stévé.

CENS. Csudá-
nak tartya azt az
írás. *Jan. 2. 11.* Ha
penig az : hogy
maradhat meg a'
kenyér (nem ta-
pláthato ostya)
materiaja, holot a-
maz nem válto-
zot el?

5. *In Ministro
Sacramenta conse-
rente, necessaria est
intentio, quā sine
qui faceret, nullum
conferret Sacramē-
tum. Toletus Jesui-
ta libr. 2. Instruct.
cap. 16. A' Sacra-*
nonico

*nonico, eūdem cau-
sa & quest. cap.
etiam, quod est 48.*
Eretnék szokás a'
kenyert ki - osztó-
garni, azonban
bűn - bocsánatot
nem adni.

mentumokbā va-
ló kegyelem ki a-
dasra, ha nincsen
a' Papnak jó di-
spositioja, ne mēy
oda communicā-
ni.

CENS. A'
Paptul fűg hát ugj
à te idvelséged !
(Igy kel hát it ké-
telkedned :) Vr I-
sten ! Latoré ez à
Pap, vagj jamboré
és így, nem com-
mūicálhatz soha;
mert ű, az ű fazék
törését soha te né-
ked, ki nem mód-
gya. Nem élhetz
hát ugy te, à Sa-
cramentummal !

En azonban ugy tudom: Hogy az hitetlenség, az isten igiretiben való tökéletességet, bűjában valóvá nem tesszi. Rom. 3. 3. Csak parancsollyó valamit a Moses sűkiben űlő Pharise, meg fogadom; de cselekedetire, kevelet hajtók. Mat. 23. 2. 3. de ugy ám, hogy a Moses sűkibűl dictállyon!

A° KERESTZSEGRŰL.

1. Si quis hoc corporeum, & quod oculis carnis adspicitur, aquæ tantum accipit lavacrum,

1. In aquæ Baptismo tolluntur omnia peccata. Bell. lib. 1. de Bapt. cap. 13. G. contra sunt non

non est indutus Dominum Jesum Christum. Nam & Simon ille de Actibus A plorum acceperat lavacrum aquæ, verum quia Spiritu Sanctum non habebat, indutus non erat Christum. Hieronym. Comm. in 3. Caput ad Gal. Simon Magushoz hasonló Ember az, ki csak a külső keresztségi vizet akarja venni, Sz. Lélek nélkül.

& c. Oda vagyon minden véték a° Keresztségben.

CENS. Vgyan minden kegyelmet csak a vizbűl adtz ki? Hát miért halnak meg a kis Gyermekes, ha bűnök oda vagyon? hiszem az halál, a bűn begöldöt katonája! Rom 6. 23. Nem szükség volna hát nekünk is ugy, minden nap ezt mondanunk: Bocsásd meg a mi bűneinket! Matth. 6. 12. Ő ártatlan Iesuiták, hogy ti már a X 3 2. Su-

2. *Superstitio-*
sum est Crucis sig-
num efformare, hoc
enim est, calicem li-
quare, & came-
lū deglutire. Chry-
sost. in Matth. 23.
Szunyog vére vé-
vés, s. Tevé-
nek torkolatra va-
ló akadása, a Iesui-
ták Keresztek ki-
formálása.

Keresztség után
bűntelenek vad-
tok!

2. *Signum Cru-*
cis, est sancta prece-
tio, suavisque mor-
tis Christi, unde om-
nis felicitas fluit,
recordatio. Bailius
Jes. in Catech. Con-
trovers. tract. 2. q.
19. Szent Könyör-
gés a kereszthá-
nyás, s. Christus
halála említése.

CENSOR. Szé-
té az, kit Duran-
dus Pápista, a Lo-
vaniumi Acade-
miának Regius
Professora, (kit
Stapletonus, Atty-

3. Quz

adfia: felette todos
Embernek neves.
De Doctrin. princ.
lib. de Config.
Script. c. 13.) így
ront: Az étel felet
való kereszthá-
nyás, az ördögtől
véttetet. Durand.
lib. 6. cap. 86. Mit
tilhetz a Kereszthá-
nyás felől egye-
bet a Keresztség-
bennis?

3. *Qui etiam non*
percepto Regene-
rationis lavacro, pro
Christi confessione
moriuntur, tantum
eis valet ad abolen-
da peccata, quantum
si abluerentur fonte

3. *Semper Eccle-*
sia credidit infantes
perire, si absq. Ba-
ptismo de hac vita
recedant. Bellarm.
lib. 1. de Baptism.
cap. 4. §. Secundo
probatúr &c. Ke-
Ba-

*Baptismatis. Aug.
tom. 3. libr. senten-
tiarum decerptarū
ex August. c. 149.*

rebitség nélkül, el-
vesznek a Gyer-
mekek.

CENS. Vaj
Buta, hogy nem
látz! El-veß etté
az, ki felől, *Sacra-
mentum* el-vétele
előttez mondaték:
*En megyek ű hos-
sája, de ű, nem jū
ide hosszám.* 2 Sam.
12. 23. Talám ves-
tek s-sillyedtek,
mind az utazo
pusztában környűl
nem-metstset, s-
hirtelen halállal
megöletet Gyer-
mekekis. *Jos. 5. 5.*
Vagy a Tyrannus
Herodes fegjverc

4. Ego

alá izámláltatot
Aprodok? *Matt. 2. 16.* Így az Isra-
eliták menten bü-
letet, s-vizben
hánt Csecsemői-
is? *Ki jövet. 1. 22.*
Hol vetheted e-
zeket kárhozatra,
s-damni limbura?
da probandi! Lad-
dé, hogy új Ielui-
ta vallásban vagy!

4. Ego, pugna-
citer non agam cum
illo, si quis in Bap-
tismo Johannis, di-
missa esse peccata
Contenderit. Au-
gust. Contra Dona-
tist. libr. 5. cap. 11.
Nem esem azzal

4. Baptismus Jo-
hannis, erat Corpo-
ris ablutio, ex pers-
gratix & remis-
sionis peccatorum.
Costerus in Postil-
la, pag. 119. Csak
Vizzel keresztele
a jó Keresztelő

X 5

űstő.

ústókben, ki à Ke-
relztelő János Ke-
relztségének bűn
bocsánátot tulaj-
donit.

János, de abban
semmi Kegyelem
nem volt.

CENS. Vaj
gonosz ember! à
vagjaz Egből szár-
mazot Keresztiséget,
semmisíteni aka-
rodé? *Matth. 21.
25.* Bizony ű is, à
bűnök-bocsánat-
tyára keresztelt.
*Luc. 3. 2. Marc. 1.
4. Luc. 1. 3.*

4. *Lavacro re-
generationis, non
solum peccata quæ
remittuntur in Bap-
tismo, sed etiam quæ
posterius humanâ
ignorantiâ vel in-
firmitate contra-*

5. *Baptismi effi-
catiam, non se ex-
tendere ad futu-
rum, sed solum ad
præteritum.* Bellar.
*lib. 1. de Baptis. c.
18. 6. At vero &c.*
Csak az el-múlt i-
gen-

suntur. *August.*
tom. 7. libr. 1. de
Nuptiis & Con-
cupiscentiâ. cap. 25.
Mind à Kereszt-
ség előtt valo, s-
mind az után bé-
jövendő bűnök-
ket el-törő à Ke-
relztség.

dőkre, terjed-ki
à keresztségnek
ereje.

CENS. Bo-
londság volna hâ-
ugy, à követke-
zendő izomoru-
ságinkban ma-
gunkat ezzel így
vigasztalni: Vol-
tatok régen hamis-
sak, de már meg-
vadtok mosodva.
1 Cor. 6. 11. Es:
Meg Keresztelked-
tünk, hogy egy lé-
lekké legyünk.
1 Cor. 12. 13. Ez ál-
tal-is nem biza-
kodnunk: Kik
Christusban meg-
keresztelkedtek,
6. Nec

Christust öltözték-
fel: Gal. 3. 27.
Nem fejek-lágyá-
ra eset Emberek
vigasztalási lehet-
nek ám ezek!

6. Nec Origenes
(in 3. seculo; Ho-
mil. 1. in Ezech.)
Nec Augustinus,
(libro 1. Confes.
cap. 11.) memine-
runt de Salis Ce-
remonia in Baptis-
mo, sed de sale so-
lūm divinæ gratiæ.
Vasquez in part.
3. Thom. disp. 6. ca.
4. Sem Origenes,
sem Augustinus,
nem emlekeztek
valamit a Kereszt-

6. Ceremonia est,
cū tanguntur sa-
livā, Nares & au-
res, & dicitur eis:
Ephphata! id est a-
perire! Hanc Ce-
remoniam probant
Patres! Bellarm.
libr. de Baptismo
cap. 25. §. 8. A' ré-
gi Paterék javal-
lásibúl, illettyúk
megnyállal, (s. so-
val-is) a Kereszt-
ségben való Kis-
dedeket.

ség-

ségben való főrul.

CENS. Mit
majmoskodol, ha
vagyon jó lelked
ilméreti? hiszem
az Istentúl paran-
csoltatottig is nem
kel semmit adni.
Töv. 12. 32. s-te
még-is: Sót, nyá-
lat, tejét, méset, o-
lajt, szővétneket,
pára-fuvást, fejét
Kamsát, s-Keresz-
tet, mind oda hor-
daszszé?

Még ha Isten-
túl szereztetet
Ceremonia vol-
na-is, de ha Babo-
nás vallásod ra-
gadna hozzá, csak
el-ron tanám,
mint

mint Ezechias az
Ertz Kigyót. 2.
Kir. 18. 4.

AZ VR-VACSORAJARVL.

1. Qui ad Cœ-
nam Domini veni-
tis, nolite diligere
mundum. August.
libr. 2. de Serm.
Domin. in monte
cap. 12. Et serm. 33.
de Verbo Domini.
Ne Szeressetek e
világot, kik az VR-
VACSORAIÁVAL
communicálni a-
kartok.

1. Nunquam cœ-
na, nisi à Novis
Hæreticis est voca-
ta. Mald. in cap. 13.
Job. vers. 2. Csak
az Vjito Eretne-
kek hiják VACSO-
RANAK È (Sakra-
mentumot)

CENS. Czi-
gánj vagy Domine
Maldonate! Hat
mi vagyon it? Nē
Ur Vacsorájának
étele, mikor néha
egyben gyűltök. 1
Cor. II. 20. Ve-
lizedé eszedben;

2. Neg

hogy hazugság-
gal tellyes irasú
Jésuita vagy, s-
azt sem tudod, ki
volt előtted, read
támadot Sz. Ago-
ston tudománya!

2. Neque enim
signa Mystica, post
sanctificationem re-
cedunt à sua natu-
ra. Manent enim
in priori substantia
& figura, & for-
ma, & videri ac
tangi possunt, sicut
ut prius. Theodore-
tus (élt az s-dik
százban) Dial. 2.
pag. 328. A' meg-
szentelés után, né
változnak el à tit-

2. Verba conse-
crationis, transub-
stantiant substantiā
panis in Christi ve-
rum corpus, ita ut,
non sit panis, ulla
substantia, sed sola
accidentia. Toletus
Jes. lib. 2. Instruct.
Sacerdot. cap. 27.
Mihelt à Pap read
mondgya a' ke-
nyérre az igiker,
menten Christus
valóságos testvé

kos

kos jelek, le természetekben sem allattyokban &c. hanem, mint az e-
őt, meg maradnak.

változik az; s-többé a kenyér, nem lesz kenyer, hanem, csak valami szinecskéje marad meg.

CENS. Nem kel mind azon baktot nyuzni; hanem a Cegledi Barátság Dorgálását, (mellyért csak nem e-gék világotháborítatok meg) lásd meg, a pag. 223. ad pag. 245. Ha azt meg-semmisíted, ki tudgya ha útet-is meg nem tántorítod?

3. Nam & Dominus panem, quem

3. Honoramus Christi corpus, affer-disci-

discipulis dabat, & dicebat eis: Accipite & manducate non distulit, nec servari iussit in crastinum. Cyrillus (élt az 5-dik százban) in Levit. libr. 5. Meg enni parancsolta Christus a könyeret Tanítványinak, nem mászszorra eltenni.

vantes, & praetiosis vasis imponentes. Costerus in Enchirid. cap. 8. p. 332. A' Christus testét mi meg tartjuk, s-izép edényekben tebbük.

CENS. Lám az Husveti Bárányban, semmit reggelre nem hagyának. Ki-jöv. 12. 10. Mint az áldozatnak susábannis. Lev. 7. 15. Ezért mondaték helyesen: Annnyival áldozzanak a Papok, mennyi elég a népnek; ha penig valami meg marad benne, ne te-
Y 4. Qui-

4. Quidam, vel
ignoranter vel sim-
pliciter in calice
Dominico Sanctifi-
cando, & plebi mi-
nistrando, non hac
faciunt, quod Chri-
stus fecit & docuit.
Cyprianus ad Cœ-
cilium de Sacr. Do-
minici calicis quæ
est numero 63. Sect.
1. Vadnak ollyak,
kik nem osztogat-
tyák ki a kőtség-
nek a pokárt.

gyék regelre, hanem
meg egyék a Papok.
c. Tribus gradibus
dist. 2. de Consecr.
citatur dictum Cle-
mentis Epist. 2.

4. Non pugnare
cum Christi manda-
to, communionem
sub utraque specie,
Bellar. libr. 4. de
Eucharist. cap. 24.
Nem ellenkezik a
Christus mondá-
sával, a Pohárnak
ki-nem osztoga-
tása.

CENS. Miért
nem? hiszem Hal-
gatóinak irván Sz.
Pál az ű levelét. 1
Cor. 1. 2. azokat
5. Chri-

akarja, hogj éllye-
nek az Ur-pohárá-
val, kiket tilalma-
za az űrdög pohá-
rátul. 1 Cor. 10. 21.
s- te még is mást
mondasz? Las er-
rűlis bűnön a Ba-
rátsági Dörg. a 8-
dik okban.

5. Christus, eo
honore lætatur, quē
ipse vult, non quē
nos optamus. Chrys.
Homil. 51. in Matt.
A' maga akarattja
szerént való tilz-
telettel kel Chri-
stust illetni.

5. Certissimā fi-
de tenendum, Divi-
no cultu, interno &
externo, hoc Sacra-
mentum adorandū.
Gregor. de Valentia
tom 4. diff. 6. gen.
de Sacram. Euchar.
9. 11. p. 2. Isteni
tisztelettel kel i-
mádni a Sacramē-
tumot.

CENS. Meltán
kárhoztat hát így
Tégedet Sz. Pál:
*Szolgáltak teremtet
állatokat, Rom. 1.
25. holot à Chri-
stus teste teremtet
állat, melyből ál-
latod olttyádat ál-
lani! Nem imád-
tatta azt Vrunk,
hanē étette s. itat-
ta. Mark. 14. 24.*

6. *Tu audis, quod
quotiescunq. offer-
tur Sacrificium,
mors, resurrectio,
& elevatio Domi-
ni significatur, &
remissio peccatorū.
Ambros. libr. 4. de
Sacram. cap. 4. A'*

6. *Catholici Scri-
ptores, omnes in eo
potissimum laborāt,
ut ostendant, in
Missa offerri Deo,
verē ac propriē cor-
pus, ac sanguinem
Domini. Bellar. lib.
1. de Missa cap. 5. 6.
Chri-*

Christus Halálát,
s. bűneink bocsá-
nattyát Példázza
à bé mutator ál-
dozat.

E' contrario. Chri-
stusnak vallosá-
gosteste áldozta-
tik meg à Misébē.

CENS. Mi
szükség azt ál-
dozni többé, ki
*egy áldozattyaival
mind à bűnöket el-
vötte, s. mind tö-
kéletessékké tötte
à meg szentelendő-
ket? Sid. 10. 12. 14.
Ez is Pénzhalátság,
s. féreg testetek-
nek tengetése, e'
mondás-ként: Bű-
gyűmölcsöt talál à
Pap s. hasznos ke-
teskedést magának,
à Mise áldozattya-
bul. Thomas Fiar-*

7. *Unus panis omnibus fractus est, & unum poculum omnibus distributum est.* Ignatius Martyr Epist. 6. quæ est ad Philadelphenses Senkitül, nem tá-
lalmas à kenyere-
rel való élés, sem
à pohárral való
közösülés.

*dingus in Confut.
Apolog. Anglic.
part. 2. c. 15. Ha-
nos Simonia ezis
hát néktek!*

7. *Missæ priva-
ta, in qua solus Sa-
cerdos communicat,
licita est.* Bellarm.
libr. 2. de Missa c.
9. §. ultimo. Nem
kel kárhoztatni à
Papnak magános
communicálását.

CENS. Ha el-
hiteted velem,
hogy te másért e-
hetel; vagy hogy
magad, másért
meg kerebtelked-
hetel, ám Legyen
meg ezis! de:

8. *Quid*

*Job volna à Pap-
pal együtt, az Hal-
gatóknakis commu-
nicálni.* Hardingus
contra Apol. Conf.
Anglic. fol. 22. 6.
Bár ezt tartanád
meg reis!

8. *Quid prodest,
si quis linguâ loqui-
tur, quam solus scit,
qui autem audit,
nihil proficit?* Am-
brosius Comm. in
cap. 14. 1 Cor. Mi-
csoda haszon va-
gyon abban, ha ki
à mástul meg nem
érthető nyelven
szol?

8. *Non est neces-
sum, Missam vul-
gari linguâ recita-
ri.* Bellarm. libr. 2.
de Missa cap. 11. A^o
Kölség nyelven,
nem kel misét ki-
szolgáltatni.

CENS. Hogy
hogj említheti hát
akkor meg Hal-
gatód, Christus Sa-
lálát? holot az, à
Misében, (Isten

Y 4

bo-

bocsáls,) annak emlékezteti? I Cor. 11. 26. Neké úgy tetzik, hogy Szét Pális, Halgatoinak meg-ért hető Görög nyelven írta hozzájuk küldöt levelét; melyben, kérés, hogy az Anyaszentegyháznak üpületire igyekezzünk. I Cor. 14. 12. Melyhez, így szól Cajetanus Pápišta: Sz. Pálul meg-tanulhatjuk, hogy job à köfségtől ért hető nyelven az Istentiszteletet ki szolgáltatnunk, mint

9. Quí

sem Deákul. In I Cor. 14. Lád Frater, hogy csak Veres à tromfod! mivel, torka szakadtában dicsíri Cajetanust, Pererius Jesuita ósód ősi. Comm. in Gen. 1. in hæc verba: creavit Deus.

9. Quí quæso manus, injusta cæde sanguine resperfas, extendere audes, & eisdem Sacramento Sanctum corpus Domini accipere? Ambrosius, (élt à 4-dik százban) cum Theodosium Magnum ab ingres-

9. Meliore Consilio, Ecclesia non in manus, sed in os, Sacramentum dare coepit. Mald. in c. 26. Matth. Jobban tette az Ecclesiának à báibá adni à Sacramentumot, mint sem à kézben.

Y 5

su

in templi arceret, his verbis usus est, ut refert Theodore-tus Histor. Eccles. libr. 5. cap. 18. Ki meredé vallyon gyilkos kezedet nyuitani à Chri-stus teste él-véte-lére?

10. Dominus Ju-

CENS. Megbotlot az Eccle-sia, mert vallyon à kézé bűnőseb, melynek fel-eme-lése, sokszor bűn-ös Istennél. Solt. 141.2. à szájpenig, embert meg-fer-tes-tető gonos csator-na. Matt. 15. v. 19. Soha nem tudgya è Jesuita hol tén-fereg, mert másut így izol: Sokáig megtartat az Ec-clesiában, hogy a' Christus teste, ke-zebben odassék az Híveknek. Mald. ibid.

10. Nem igaz, dam

dam adhibuit ad cō-vivium, in quo cor-poris & sanguinis sui FIGURAM disci-pulis suis tradidit. August. in Psalm. 3. Ki-adta Christus, Judás jelen lété-ben, az ű teste ki-ábrázolását.

11. Si Jesus mor-tuus non est, cujus Symbolum & S I-

hogy Christus è szo-kat: Ez az én te-stem, figuratè szol-lotta volna. Pas-man. pag. 8. 21.

CENS. Nincs hát ugy figura, à Pohárrul való é, szavaiban is ű Felségének: E, pohár Új Testamen-tumnak vére Mat. 26. 28. Vallyon s-leheté à Pohár, Új Testamentum? E-szeden járj; s- a' Barátsági Dorgá-lásban végy rébr, à pag. 227. ad 245.

11. Hamisság, hogy à kenyér, JEL legyen a' Christus GNUM

GNUM hoc Sacrifici-
um est. Chrysost.
Homil. 83. in Mat.
Azért az VI. Va-
csorájábéli áldo-
zat I E G Y, mert
Christus meg-
halt.

Testének. Pasman
pag. 823.

CENS. Vaj-
nagy botor! ugyā
nem találk ebben
jelt: Pesach hú Taj-
sova? (à Sidóbā)
Transitus Domini,
(à Vulgatában)
Által menetel a
Magyarban) Val-
lyon s- a' Bárány,
által menetel lehe-
tetté tulajdonkép-
pen, mind à meg-
ölendők re, s-
mind attul úres-
sekre? Talám Bá-
rányon jártak hát
akkor által s- meg
által! vagy à Bá-
rány ölte, s- eleve-

12. Ac-

nitette - meg az
Embereket? doce
probe!

12. Accedant ad
Jesum, non carne,
sed corde: non cor-
poris præsentiā, sed
fidei potentiā, sicut
ille Centurio. Aug.
tom. 6. lib. 33. con-
tra Faustum Ma-
nichæum cap. 8.
Nem testvel, ha-
nem lélekvel kel à
Christushoz men-
ni.

13. Qui discor-
dat à Christo, nec

12. Nem igaz,
hogy az Hit, egy-
gyesítse velünk
Christust. Pasman.
817.

CENS. Csapja
meg! Isten it बाद
Péter Vram, è sz.
mondásával: Hit
által lakosik Chri-
stus à ti szivetekbē.
Eph. 3. 17. Vallyō
s- nincsené it, hit
által való eggyes-
ség? Satan Tanit-
ványa vagj, ha ezt
tagadod!

13. A' Méltat-
lanokis, igazán ve-
corpus

corpus ejus manduca-
cat, nec sanguinem
bibit; etiamsi tan-
tæ rei Sacramentû
ad judiciû suæ præ-
sumtionis quotidie
accipiat. August.
tom. 3. Sentent. 339.
Ki nem à Christu-
sé; nem elzi az ű
testét, se nem íbba
vérét, ha nem tôm
mindennap vé-
vén eztis, kérke-
dikis azzal.

A Z ECCLESIA R V L.

1. Petro Apostolo,
cura Ecclesiæ com-
mittitur, & tamen

szik Christus Te-
stet. Pasm. p. 830.

CENS. Ne
add jó Péter Vrá
a' Gyöngyöket a'
Disznoknak! Matt.
7. 6. Hiszem ki
Christus testét s-
vérét vesi (iga-
zán) örök életre va-
gyon annak. Jan. 6.
54. Hát te az Hi-
tetleneket ugyan
idvesited? Bezzeg
nagy kározosatos é-
telt tolsz te így;
Halgatoid bajok-
ban! 1 Cor. 11. 29.

1. Petrus fuit,
totius Ecclesiæ ca-
put & princeps,
uni-

universalis Episco-
pus non vocatur.

Gregor. Magnus
Epist. ex registro
libr. 4. Epist. 32.
Nem közönséges
Püspökséget kel-
let Péternek visel-
ni az Anyaszent-
egyházban, hané
csak arra való gő-
dot.

2. Hoc erant u-

loco Christi ab ipso
Christo constitutus.
Bellar. libr. 1. de
Pont. Rom. cap. 10.
Christustul t ő t
Fejedelme volt
Peter, az egész A-
nyaszent egyház-
nak.

CENS. Ha ű
azt a' nevezetet
viselte, miért kel-
let hát, meg ezt
irni: ne kívánjá-
tok éktelennül a nye-
reséget, se ne Ural-
kodgyatok az Úrnak
örökségén. 1 Pet. 5.
2. 3. Ezeket penig.
Egyházi Emberek-
nek írta. V. 1.

2. Pontifex Ro-
tiq.

tiq. & coeteri Apo-
 tiq. & coeteri Apo-
 stoli, quod fuit Pe-
 trus, pari consortio
 præditi & honoris
 & potestatis. Cy-
 prianus de Unitat.
 Ecclesiæ Sect. 3.
 Hasonlok voltak
 a több Apostolokis
 Péterhez, mind a
 becsületben s-
 mind az Hataló-
 ban.

manus succedit Pe-
 tro, non solum in E-
 piscopatu Romano;
 sed etiam in univer-
 sæ Ecclesiæ prima-
 tu. Bellarm. libr. 2.
 de Pontif. Roman.
 cap. 12. Nem csak
 a Római Püspök-
 ségbé, hanem még
 Elsőségbenn - is,
 követi Petért a'
 Pápa.

CENS. Non
 habet hereditatem
 Petri, qui fidem Pe-
 tri non habet. Am-
 brof. lib. 1. de Pœ-
 nit. cap. 6. Mi hab-
 na a Papának di-
 csekedni a Peter
 székivel, ha Vallá-
 sok

sok meg nem egy-
 cz! 1. Mihelt Pé-
 tert hivta Christ9,
 menten el-hadta
 háloját &c. s-
 mindenét. Had-
 gya el hát, bár
 csak e' mostani 7-
 dik Sándor Pápa,
 országokon s- Co-
 ronákon való ár-
 talmas kapozását,
 s-legyen a Lelkek
 halálziza! 2. Meg
 feddetet Peter,
 mind Christustul,
 Matth. 16. 18. 23.
 s- szent Páltul-is.
 Gal. 2. 14 még lem-
 mondotta: miért
 fedded te meg a'
 Pápát? 3. A' kard-
 vonas-

vonásrul hogy
megintették, men-
ten hűvelyében
tévé. Miért nem
engeded hát te is
azt a Királjoknak,
hanem, magad ke-
ze véres? Sed: qui
gladium accipit, gladio peribit. 4.
Peter nem enge-
dé meg, hogj Cor-
nelius, lába eleibé
borullyon. *Csel.*
10. 25. te se cso-
koltasd meg lá-
baidat az alád ho-
doltatot Királjok-
kal. 5. Peternek
volt Felesége
Matth. 8. 14.
Cor. 9. 5. Hát a'
3. *Stb.*

3. *Stare non va-*
let, quod contra E-
vangelicam vel
Propheticam Do-
ctrinam, factum fu-
erit. Theodoretus
in cap. 34. Esch.
ad illa verba: Ego
Dominus loquutus
sum. Rosz Val-
lás, mely mind a'
Propheták s. A-
postolok tudomá-
nya ellen vagyon.

te Törvény szerént
való Feleséged
hollakik? Bűveb-
ben lás ezekről.
Baráts. Dorg. p. 4.

3. *Pontifex, pot-*
est dispensare in vo-
tis & juramentis,
quæ Deus jussit.
Bellar. contra Bar-
clajum c. 21. Még
az Istentől meg-
hagyatot dolgo-
katis, más rá mára
veheti a Papa.

CENS. De ha
Angyal volna is, é
bűnnek Embere,
mégis ha mást hir-
detne az Apostol
ellen: ATKOZOT
LEGYEN! *Gal. 1. 8.*
Z 2 4. La.

4. *Factantia est, universa sibi adscribere, quæ soli uni capiti competūt, videlicet Christo; & per relationem compatici sermonis, ejusdem Christi sibi studet membra subjugare. Greg. Magnus Epist. 36. quæ est ad Eulogium Episcopum Alexandrinum. Rut undok kevélység a' Pápátúl, hogy à Christust illethe-tő dolgokat, magának tulajdonit-tya.*

4. *Christus, jurisdictionem Ecclesiasticam, soli Pontifici summo immediate contulit. Bellarm. lib. 4. de Rom. Pontif. cap. 22. 23. 24. 25. Christus, az ű Ecclesiájábà való jufsát, à Pápának engedte.*

CENS. Ha il-
ljetén Vicarius hát
Fabius Chysius (a'
mostani Pápád)
jol reá vigyázzó,
è Christus Sz. Jus-
sára. Mert ugy
leszen Christus
Baráttya, ha azt cse-
lekeszi a' mit Chri-
stus. Jan. 13. 15.
Val-

Vallyon ű Felsé-
ge, mit mivelte? 1.
Békeséget hirdetet
az Embereknek.
Zach. 9. 10. Eph.
2. 17. A' Vicarius-
nak-is azt kel az-
ért cselekedni. 2.
Megtiltotta, hogi
se oranyat ezüstöt
ne birjanak, s külső
dolgokban se avas-
sák magokat. Matt.
10. 9. 10. Tilcsa
meg à Vicarius-is
mind magátúl s-
mind à Clerustul
affélét. 3. Nem til-
totta meg Christus
az ű Tanítványi-
túl az Háasságot;
hát miért mond
Z 3 az el.

ez ellen à *Vicarius*;
Sid. 13. 4. 4. A'
 bētséggel való ke-
 reskedéseket nem
 engedte Christus,
 sőt ki-verte azokat
 a' *Templumbul.*
 (*Matt.* 21. *Jan.* 2.)
 Csapia csipkére à
*Simoniacus*okat az
Vicarius-is! Er-
 rúlis többet ol-
 vashatnál à Csa-
 táso *Léleknek* má-
 sodik könyvében.
 (Mellyet à *mal-*
conscientie calco-
graphiaban el-sik-
 kalztának; s- e'
 izörnyű kárért, ad
Tribunal Magistra-
tis kellett vonnó
 s. *Sir-*

érette; Magam-
 nál több nem lé-
 vén már egy *Ex-*
emplárnál; nagy
 kárt tévén bizonyj
 ezzel sok jó Lel-
 keknek; azt kel
 már meg ujjobbá
 ki-lzedetnem, ha
 Isten kevés vilá-
 gi életet enged.)

s. *Sirmien*se
Concilium statuit,
 ut *Liberius* & *Fe-*
lix (Papæ) simul
Romanam Ecclesiā
administrarent, &
super eare, literas
ad Felicem expedi-
vit, qui literis Sy-
nodalibus paruit.
Sozomenus (élt az

5. *Summus Pon-*
tifex, est absolute
supra Concilium Ge-
nerale, ita ut nul-
lum in terris supra
se iudicium agno-
scat. Bellar. libr. 3-
cap. 13. §. 1. Min-
den Emberek fe-
let való Ember a'
Pápa, s-üet senki
 Z 4 s-dik

5-dik Izázban) *lib.*
 4. *cap.* 15. A^o Sir-
 mifi Gyűlésből, ir-
 tak két Pápának,
 mihez tarcsák
 magokat, s-men-
 ten meg fogadták
 akkor a Conciliū
 tetzését.

meg nem itilheti!
 CENS. Vaj-
 dohos s- bűdös
 Ember, mit hize-
 kedelugy a Pápá-
 nak a *negy segű*
sűvegért! Bizony
 ha a mostani Pápa,
 Romában túle el-
 rontatot sok *Ut-*
sák, Templomok, s-
Monastarok hel-
 lyet, Pápák ez u-
 tán válaztandó,
 cifrás Palotákban
 ki-cikornjáztatot
 pá di men tu m ra-
 pókne, s-kérdene-
 tégedet ha élnél:
Joé es? aligh ha-
 igy nem bollandál:
 Még a^o mésnélis

6. Ec-

job, mert Pápa *pd-*
kése. Az en iti-
 letem szerént: *Fia*
 a Pápa az Ecclesi-
 ának, (secus, do-
 cel) s-ez penig
 néki, *Anyja. Gal.*
 4. 26. Csak *degra-*
dálni kellene űtet
 székiből a Keres-
 tyē Királyoknak,
 mint Salomon cse-
 lekedet *Abiathar*
Pappal. 1 Kir. 2.
 26. Hát a Conci-
 liumnak mit prae-
 scribálhat *de jure* e.

6. Ecclesia Ca-
 tholica, non hæc aut
 illa est, sed toto orbe
 diffusa. Tota enim
 Ecclesia illa, con-

6. Ecclesia est
 Coetus Hominum,
 ejusdem fidei Chri-
 stianæ Professione,
 & eorundem Sa-

Z 5

Rans

stans ex omnibus fidelibus, habet caput positum in coelestibus, quod gubernat corpus suum. Aug. tom. 8. in enarr. Ps. 56. sub principium. Nem à Romai Ecclesia, hanem az egész földön elterjedet Isten Anyaizent-egyháza mondatik Catholicának.

7. Ecclesia ex illis omnibus constat, qui intrinsecus & in occulto intus

cramentorum communione colligatum, sub regimine Pontificis Romani. Bellarm. lib. 3. de Eccl. & Conc. c. 2. Sect. 9. Az az igaz Ecclesia, mely à Romai Pápához halgat.

CENS. Nem úgy nem! mert à Christus Juhai, nem követik az idegen Pástort, hanem el-futnak attúl, s még szavokat sem ismerik. Jan. 10. 5.

7. Dicere Ecclesiam invisibilem nihil est aliud, quam eam uno verbo nesciunt,

sunt, qui vocantur hortus conclusus, fons signatus, & puteus aquæ vivæ. August. tom. 7. lib. 5. contra Donatist. cap. 27. A' belső-Emberben vagyó az igaz Ecclesia.

8. Plurimis a religione deficientibus, clara fides obscurabitur n u b e

gare. Bailius Jes. Catech. Controv. tract. 2. q. 1. Tagadgya az az igaz Ecclesiát, ki annak láthatatlanságát állattya.

CENS. Miért? Hiszem nem a' külső, hanem a' belső Ember az igaz Ember! Solt. 45. 14. 1 Petr. 3. 4. Rom. 2. 19. Ilyes sem ismerte azokat, 1 Kir. 19. 18. hanem, csak fsten. 2 Tim. 2. 19.

8. Ecclesia vera & visibilis, non potest deficere. Bell. lib. 3. cap. 13. §. 1. per.

perfidia. Ambros.
in Luc. Lib. 10. c. 21.
 Megfetéülakkor
 az igaz Hit, mi-
 kor sok - Ember
 válét - mond an-
 nak.

9. *Non id est*
pris, quod spiritua-
le est, sed quod est
animale. Nam Cain,
qui fuit malus, pri-
us ædificavit civi-
tatem. Sic à ma-
litia quisq. incipit,
ut fiat bonus postea.
Destruitur vetus,
& ædificabitur no-

Nem fogyhat el,
 a látható igaz Ec-
 clesia.

CENS. Ha-
 nem ha te néked,
 de másoknál tud-
 va, így volt: *Esau-*
gust, in enarr. Psal.
1. 3. Mich. 7. 2. 61. pag. 427. A'
Matth. 24. 24. Luk.
18. 8. 1 Tim. 4. 1.
1 Sam. 3. 1. Bir. 3. 7.

9. *Ecclesie no-*
ta, est antiquitas.
Bellarmin. libr. 4. de
Eccles. cap. 5. Az-
 ért az Ecclesia jó,
 mert régi.

CENS. Sok
 ezer szer hallottad
 már ezt: hogy ré-
 gi az Őrdög, de re-
 talám az Ecclesi-
 us.

us. Mala ergo
Civitas, ab initio
usq. in finem currit,
 & bona Civitas,
mutatione Malo-
rum Conditur. Au-
gust, in enarr. Psal.
1. 3. Mich. 7. 2. 61. pag. 427. A'
 gonofzságon kez-
 detik el, a jonak
 istenes fel-épité-
 se.

átis régi Őrdögök-
 bül akarod állat-
 ni? Bizony izán-
 lak én titeket,
 hogy egy jó Ar-
 gumētumra isbert
 nem tehettek! Hi-
 szem a Samaritá-
 nusok, s. Phariseu-
 sok tollázkodnak
 vala a régiségben!
Cornel. Jans. in c.
4. Job. Ihol azért
 ezzel, meg muta-
 tod, hogy fel tá-
 madtak az Új Sa-
 maritanusok s. Pha-
 riseusok! De né-
 zed meg mit mód-
 ez: Predikáltatok
 Jესusálemben az
 igaz Hit. *Coster, in*
10. Multi

10. *Multi Christi-
iani Catholicos se
vocant, & tamen
doctrinae suae ad-
versantur. August.
Rom. 6. libr. 20.
Contra Faustum
Manichaeum cap.
23.* Más dolog,
nyelvel Ember-
nek, Catholicus-
nak mondani ma-
gát, meg más tu-

*Encir. cap. de
Sum. Pontif. obi-*
6. No hát, volt
még a ti Vallá-
stoknál, régib igaz
Hit, mert ti azt
nem *Jerusalem-*
búl, hanem *Romá-*
búl hoztátok!

10. *Ecclesiae
Catholicae nota, est
ipsum Catholicae
Ecclesiae nomen.
Bellar. libr. 4. de
Eccles. cap. 4. §. 1.
CENS.* Mi
halsna jó Bará-
tom! *Abrahám*
Fiának monda-
nod magadat, s-
azonban annak,
jo cselekedetit nem
domán-

követned? *Jan. 8.*
33. Elni mondatni,
s- azonban meg
salni? Titk. 3. 1.
Még sem tudodé:
aliud est secundū
dici, aliud secun-
dum esse. Legyen
it ennek helye:
Mondgyák, de nem
cselekedzik. Matts.
23. 3. Csak a Ca-
tholicusággal kér-
kednek, de, közel
sincs ot *Vallások.*
Már azért: *Si re-*
priveris, nec nomē
habere mereris. Nē
sūl onnā ki az igaz
Házalság nevezeti,
hol az eggyik fel,
Házalság rontó
11. *Dux*

Applica! Mert:
az az igaz Catholi-
cus, ki az Apostolok
tudományát meg-
tartja. Job. Picus
Mirand. theor. 13.
Ezt bizony nála-
tok ne keressd!

II. Dux sunt ci-
uitates, una iniquo-
rum, altera Sancto-
rum; hæc, ab initio
generis humani usq[ue]
in finem seculi per-
ducuntur, nec per-
mixtæ corporibus,
sed voluntatibus se-
paratæ, in die judi-
cii verò, etiam cor-
poribus superandæ.
August. tom. 4. de
Catechizandis rudi-

11. Duratio diu-
turna est nota Ec-
clesiæ. Bellarm lib.
4. de Eccles. cap. 6.
A' sok ideig tar-
toságárul ismer-
szik meg az Ec-
clesia.

CENS. Anti-
christus Synago-
gája hát a te Ec-
clesiád, mert affe-
lől e' mondatik:
A' Antichristus

641

bus c. 19. Vilag-
vegeig meg ma-
radnak, mind az
Hivek, s-mind az
Hitetlenek.

12. Certè, à Be-
atis Apostolis, ap-
pellationes adepti
non sumus, sed à
Christo, Christiani
nuncupamur. A-
thanas. orat. 2. con-
tra Arianos tom. 1.
pag. 135. Nem az
Apostolokrul, ha-
né Christusul kel-
neveztetnünk.

követők, mind ite-
letik meg marad-
nak. Cajetan. in
Comm. 2 Ihes. 2.
Vagy hogy: a'
Törökkelis köz è-
jel, mert azis itele-
tig uralkodik. Dan.
7. 26. Job jelt ke-
rels ennel!

12. Papista de-
ducitur à Papa, qua-
lis fuit olim etiam
Petrus, & Christo
ipse. Bellarm lib. 4.
de Eccles. cap. 4.
A' Pápatul jót a'
Papista nevezet,
minemű Papa volt
régén, mind Peter
s-mind Christus.

CENS. Most

A a

tanu-

tanulom én azt
 meg, hogy a Pápa
feszült meg a Je-
 suitákért! hiszem
 attul kel nevez-
 tetned, ki éretted
meg *holt.* 1. Cor. 1.
 13. Christus pedig,
 oly távol a Pápa-
 ságtul, mint a Te-
 remtő Isten, e vi-
 lág Istenétül. 1.
 Christus *szolgálni*
jött, nem magát sol-
gáltatni. (külső-
 képpen) *Matt.*
 20. 21. a Pápák, a'
 Királyokkal idve-
 zeltetik magokat.
 2. Christus, *Isten*
lévén, meg alásta
magat mint Em-
 ber.

ber. *Phil.* 2. a ti
 Papatok neve :
Papa Dominus De-
us noster! &c. (He-
 rodeisé vált hiszé!
Csel. 12. 22.) 3.
Szegény sé g é v e l
gazdagitot meg
 Christus 2. Cor.
 8. 9. A' Pápa, gaz-
 dagságra tátotta-
 ki száját. 4. Nem
 tétete *Kiriet* Chri-
 stus az ú méltosá-
 gának. *Matt.* 12.
 18. Romában pe-
 nig a Pápák, u-
 tzanként *vene-*
ráltatnak. 5. El-
 futot Christus e
 földi Királyság
 előtt. *Jan.* 6. 15.
 A a 2 de

de à Pápát, mihe-
 à tisztelet *Phocas* ki-
 nált, menté mo-
 hon kapta. 6. Né-
 è világból való
 Ország, à Chri-
 stusé. *Jan. 18. 36.*
 A' Pápa pedig, it-
 keres magának.
 7. Nem akarta
 Christus fegyver-
 rel magát oltal-
 maztatni. *Matth.*
26. 5. Pápa teste-
 őrzői pedig sokan
 vadnak, s mihe-
 akarja, roppant
 táborot állat à Ki-
 rályok ellen. 8.
 Christus, az ú or-
 szága rejtésé-
 re, egygyűgyű
 Embe-

Embereket vála-
 tot; à Pápa rava-
 bokat s fekete Ba-
 rátokat. 9. Chri-
 stus, Bárányokat
 bocsátot à Farkasok
 közzé; à Pápa Far-
 kasokat, kiknek azt
 is hadgya: öllyé-
 tek, s egyétek. *Csel.*
10. 13. 10. Christus,
 csak egy személy
 előtt való Prædi-
 kálásatis étel-
 gyanánt tartotta.
Jan. 4. 34. *Man-*
tuanus pedig, Pá-
 páitok felől igjirt:
Pontifices nunc bel-
la gerunt, sunt cœ-
tera nuga. 11. Egy
 jótát el né változ-
 Aa 3   talot

tatot Christus, a^o
 törvényben. *Matt.*
 5. A^o Pápa pedig,
 mind a két Testa-
 mentumon izaba-
 dos Vr. 12. Meg-
 vetette Christus a
 traditiokat. *Matt.*
 15. De a Pápa, csa-
 tázik érettek. 13.
 Christus, az ű ne-
 vében tanitokat
 meg nem tiltotta.
Luk. 9. 49. 50. A^o
 Pápa, tűzzel vas-
 sal, rajtok vagyon
 a Prædikátorokó
 a^o Jesuiták által.
 14. Christus I-
 stenre appellálta
 igaz ügyét. *Jan.* 8.
 50. A^o Pápa val-
 13. *Mult*

lása az: Nem lehet
 a Pápának, Istenre
 való *Appellatioja*.
Aug. Tr. 9. 6. 1. 15.
 Christus, ingyen
 bocsátot bűnöket;
 a Pápa pénzért. 16.
 Vgy bocsátta va-
 la meg Christus a^o
 bűnt, ha Ember
 megtér. *Jan.* 5. 14.
 A^o Pápa, száz, s-
 még ezer eszten-
 dőkreis, *Indulgen-*
*tia*t ad.

13. *Multitudo So-*
ciorum, nequaquam
te Catholicum, sed
Hæreticum esse de-
monstrabit. Hiero-
nym. tom. 2. Diolo.
advers. Pelagian.

A a 4

13. *Multitudo,*
& Varietas creden-
tium, est Ecclesie
nota. Bellar. lib. 4.
de Ecclesia cap. 7.
 § 1. Az igaz Ec-
 clesia, sokaságbul
 lib. 3.

lib 3. pag. 310. sub
nomine Attici ad
Critobulum pelagi-
num ímet: *Meli-*
us est educere ad
bellum unum san-
ctum, quam Centū
millia latronum.
Melius est, unum
Præciosum lapidem
habere, quam mul-
tos oboles. Unam o-
vem sanam habere,
quam decem millia
scabide repleta. U-
nus erat Moyses, sed
omnibus plura potu-
it. Chrysost. Hom.
26. ad Populum
Antiochenum. Et:
Homil. 40 ad eun-
dem Populum.

szokot állani.
 (mint à Romai)

CENS. Lássad,
 ha meg hódoltal
 az Antichristus-
 nak! Ki, sok vise-
 kenül; *Jtk. 17. 1.*
s-egész földet dög-
eltetet meg paras-
aságával. Jtk. 19.
2. De én ezzel tar-
tom: Ne fély Ki-
csiny Sereg! Luk.
12. 32. Tudom azt,
 hogy világ vége
 fele, (mely most
 vagyon) meg-
 többül az Hamis
 Vallásnak száma.
2. Petr. 2. 1. Luk.
18. 7. Matts. 24.
 11. s-én ebben ve-

A' te

A' Te Sokasá-
 goddal, nem le-
 hetz te magában,
 igaz *Catholicus.*
 Mert: jób nekem,
 egy Szentel, had-
 ban mennem,
 hogy sem száz e-
 zer latorral. Egy
 gyémántot vilel-
 nem, hogy sem
 száz batkát. Egy
 egélséges juhót,
 hogy sem sok ezer
 rúhest, tartanom.
 Még az egyedül
 valo Istenes Mo-
 sesnek imádsága-
 is, sok ezer lator
 Embereknél hasz-
 nosab vala!

14. *Si de aliqua*

A a s

14. *Ecclesie no-*
quæ si-

quæstione disceptatio est, in antiquissimas recurrere Ecclesias oportet, in quibus Apostoli conversati sunt, & ab iis de præsentis quæstione sumere id, quod certum est. Irenæus libr. 3. adv. Hæres. cap. 4. Ha valamely dolog kérdésben forog, az Apostolok idejére kel azt vinni, úgy volté, vagy nem?

ta, est successio Episcoporum in Romana Ecclesia, sine inde ab Apostolis usque ad nos deducta. Bellarm. libr. 4. de Eccl. cap. 8. §. 1. Csak ebből is meg ilmértetik a Romai Ecclesia igazsága, mert az Apostoloktól fogva mind eddig, egy más után barmaztak a Nagy Püspökök.

CENS. Be kévés szemérem vagy on nálad, successiod oltalmazásában! Volté akkor successio, mikor

mikor sok ideig volt Papa nélkül, a Romai zék? Harmadik János után, tíz holnapok, s három napokig, lún üres a szék. Második Pelagius halála, hét holnapig vacantiát tün, három napok hiján. Gergely után, öt holnap, s tizenkilentz napok alatt nem ilmérének Papát. Fábián Apád halála, tizenegy holnapokra, s huszonhat napokra tölté a pápa választást. Az első Miklos, helyére mené-

menése után penig, nyoltz-eiztendónél többet bőjtóle az Ecclesia, Pápa nélkül. (*Platina in Vitis Pontif.*) Hol volt or vallyon illyenkor a meg nem bakador *Successio*? Egy mással való kotzodásokis, elszakasztotta a *successiot*. Mert ugy tarejozták egymást: hogy bárom Pápákis voltak egysszer-s-mind, s-senki sem tudhatta, mellyik az igaz kőszülő. *Bellarmin. li. 4 de Pontif. Rom. cap. 14.*

cap. 14. A' tudományra nézve penig, ki azt tanította: hogy a *Feleség*, kősz lehet mással. *Clemens. Epist. 5. Marcellinus Pápa, a Pogányok Istennek áldosot. (Job. Stella. Baptist. Mantuan.) Liberius, Arianus Eretnek volt. Tyran. in cap. II. Zachar. Mint második Felix-is. (Albertus Pighius Cardinal. libr. 5. Hierarch. cap. 4.)* Első *Innocentius*, még a Kis-Gyermekeknekis parancsolta adni az
Vr.

Vr - Vacsoráját.
August. lib. 1. contra Julianum. cap. 2. Vigilius, a Christusban való két természetet, kiátkozta. *Bell. libr. 4. de Rom. Pont. cap. 10. §. vigesimus &c.* Kírt, ment ugyan *Bellarminus*, hogy külső vallással cselekedte, de ugy is Gehenna volt hatán. *Matt. 10. 37.* Harmadik *Gergely*, megengedte, a Sokat betegeskedő Ferfi feleségének, hogy máshoz mennyen halni. *c. quod pro-*
posu

posuisti cap. 32. §. 7.
 De ha egyéb nem volnais, ám bár csak, a *János Pápa* szülése, deformáltá it a Sz. szék. Miért kellett néki meg ízakaztani a *successiot*? Ezt te, *fabulának* tartod ugyan, *Bellar. libr. 3. de Rom. Pontif. cap. 24.* De, nagyobb hite adok ez lokaknak. 1. *Marianus, Monachus Benedictinus in Histor. An. 854. libr. 3. xlat. 6.* ki ugyan egy *Klastomban* lakot az *Papa Abonnyal. 2.*
Sige-

Sigebertus Abbas in
Chron. An. 854. 3.
Otto Frisingensis. lib.
7. Chron. circa Ann.
1161. 4. Gotfridus
Uiterbiensis. circa
Ann. 1192. 5. Mar-
tinus Polonus, circa
Ann. 1282. Ez ta-
nút meg veti it a'
Jesuita, Bellar. lib.
3. de Rom. Pont. c.
24. de más dolog-
ban, acceptállyá.
Libr. 4. de Rom.
Pontif. cap. 13. 6.
Robertus Gallus,
circa Ann. 1290. 7.
Wilhelmus Oecam in
c. 124. operis nona-
ginta dierum, circa
Ann. 1320. 8. Mar-
tinus

tinus Minorita in
Chronico, cujus ti-
tulus, Flores tem-
porum, circa idem
tempus. 9. Ranul-
phus in Polychron.
libr. 5. cap. 32. cir-
ca An. 1360. 10.
Franciscus Petrar-
cha in chronico Ita-
lice circa Ann. 1374.
scripto, Florentiae.
Ann. 1478. excuso.
11. Johan. Bocatius
libr. de claris Mul-
eribus cap. 99. circa
Ann. 1375. mely
könyv, ki-irta az
ízülő képétis,
modgyával egyút.
12. Cestrensis, lib. 5.
cap. 3. 13. Chro-
Bb nicon

nicon Constantien-
se circa idem
tempus. 14. Jo-
hannes de Marco-
ville Gallus, de bo-
nitate & malitia
sexus foeminei An.
1410. 15. Theode-
ricus à Niem, circa
Ann. 1420. 16. Ja-
cobus de Regiscuria
in Chronico, circa
Ann. 1446. 17. An-
toninus Archiepisc.
Florentinus tit. 16.
part. 2 cap. 1. §. 7.
circa Ann. 1457.
18. Platina de Vi-
tis Pontificum, circa
An. 1460. 19. Joh.
Pistorius, in Compil.
Chronologica scri-
pta

pta 1470. 20. Chro-
nicum vetus Ger-
manicum excusum
Augustæ An. 1486.
22. Guilielmus Ja-
cobus Monachus in
rythmis de Vitis
Pontif. 23. Aeneas
Sylvius in 6 mundi
ætate pag. 170. 24.
Wernerus Roll-
winck in Fascic.
temporum. Anno
1494. 25. Chroni-
con Norinbergense
Hartmanni Schede-
lii, circa idem tem-
pus. 26. Joh. Ba-
ptista Mantuanus
libr. 3. circa idem
tempus. 27. Abbas
Tritheimius in Chro-
nico

nico Hirsaugienſi
circa Ann. 1495. in
vita Luitprandi
Abbatis. 28. Mar-
cus Antonius Coc-
cius Sabellicus En-
nead. 9. libr. 1. circa
An. 1495. 29. Jo-
hannes Marius Bel-
ga in libr. de Schis-
mat. circa An. 1498.
30. Albertus Cran-
tzius Canonorum
Hamburgensium
Decanus in Chron.
circa Ann. 1500. 31.
Hermannus Aedi-
tuus libr. 2. part. 2.
circa idem tempus.
32. Stephanus Blanck
Passavianus, ad A-
lexandr. 6. de Ro-
manæ

manæ Urbis miracu-
lis circa idem tempus.
33. Johannes Nau-
clerus, in Chronico,
circa idem tempus.
34. Jacobus Philip-
pus Bergomensis in
Supplemento Chron.
circa An. 1503. 35.
Johannes Stella Sa-
cerdos Venetus cir-
ca idem tempus. 36.
Franciscus Picus,
Johannis ex fratre
Nepos, in libr. de
fide & ordine cre-
dendi. 37. Raphael
Volaterranus in
Comment. quos lu-
lio 2. Pontifici in-
scripsit circa idem
tempus. 38. Onus
Bb 3 Te-

Ecclesiæ, cap. 19.
Ann. 1517. 39. 10.
Gannes Hernaldus
Gallus de statu Ec-
cles. sub Nerone ad
Carolus 5. circa
Ann. 1518. 40.
Henricus Cornelius
Agrippa de vanit.
scient. cap. de Mo-
nachis circa Anno
1520. 41. Liber ve-
tus Italicus, cui ti-
tulus, Historia de
donne famose. 42.
Liber Romanarum
Indulgētiarum An.
1525. Romæ editus.
 Meljben azis meg
 iratik, hogy e' Pá-
 pa Afonynak meg
 jelent az Angyal,
 s-optiot

s-optiot adot néki:
 hogy ha poklot
 választáé è csele-
 kedetiért vagy vi-
 lagi szégyent? Az
 Afzony, ez utolsót
 választotta. 43.
Richardus Wasse-
burgius Verdunen-
sis in Chronic. Au-
strasiæ circa Annū
1527. 44. Liber,
cui titulus, Puerpe-
rium Papæ, editus
Ann. 1530. 45.
Bernhardus Girar-
dus Historiographus
Regius Gallicus,
circa idem tempus.
 46. *Dominicus Fa-*
cobatus Card. lib. 9.
de Concil. art. 9. n.
 Bb 4 6. 7.

6. 7. 47. Valerius
 Anshelmus in Chro:
 Bernensibus dicato
 circa idem tempus.
 48. Paulus Con-
 stantinus Phrygio in
 Chron. circa Ann.
 1534. 49. Achilles
 Gassatus in Chron.
 Ann. 1538. 50.
 Christianus Masse9
 in Chron. An. 1540.
 51. Ludovicus Cœ-
 lius Rhodiginus I-
 talus Volum. 4. an-
 tiq. Lect. circa idem
 tempus. 52. Guaz-
 zus in Chron. Ital.
 circa Anno 1546.
 53. Valent. Mün-
 tzerus in Chronogr.
 ex Fuldensi Cœno-

6ii Biblioth. colle-
 eta, & Fuldensium
 præjuli dedicata æ-
 tat. 3. circa Ann.
 1549. 54. Matthæ-
 us Palmerius Con-
 tinuator Eusebei &
 Prosperi, ab Anno
 449. ad An. 1471. 55.
 Ravisius Textor in
 Officina, in capite,
 Fœminæ habitum
 virilem mentitæ. 56.
 Fran. Leander Al-
 bertus Bonaniensis
 Monachus, circa
 Ann. 1550. 17. Ja-
 cobus Curio, in
 Chronol. circa Ann.
 1558. 58. Johannes
 Lucidus in chronic.
 Venet. Ann. 1575.

59. Ioonicus Chalcondilas de rebus Turcicis libr. 6. 60. Petrus Flandrus. Circa Ann. 1593. 61. Valerius Anselinus in Chron. Bergensib. dicato. 62. Petrus Gregor. Tholosanus in Syntagm. Juris libr. 15. cap. 3. num. 22. 63. Chronicon Helvetico idiomate Scriptum ad An. usque 1400. Ezek mind, lelkek isméretek ízerént ízöllottak à fatumrul, s-à deturpált successiot világra hozták! No-íza most Ec. feje!

15. Ec-

15. Nec Parentum, nec Majorum error sequendus est, sed auctoritas Scripturarum, & Dei docentis Imperium. Hieronym. Comment. in cap. 9. Ceterum. Nagy Attyáinknak sem kelengednünk Isten parancsolattya, s-az Irás ellen.

15. Ecclesiae nota est, conspiratio in doctrina cum Ecclesia antiqua. Bellar. libr. 4. de Eccl. cap. 9. §. 1. Jó Ecclesiának tartom azt, mely à Régiek utakon nyomoz à tudományban.

CENS. Mendacem oportet esse memorem! Hat miért mondad régen: Erraverunt aliqui Patrum, in quibusdam dogmatibus. Bellar. libr. 4. de Verbo Dei cap. 7. §. ad hunc. A^o Régi Sz. Attyák, megvétkez-

16. C-

tenek az Hit dól-
gában.

CENS. Távol
járjhat Házoktul,
mikor Vallásodat
kárhoztatt y á k,
mert meg asagol-
nak!

16. Cyprianus,
et alii coëpiscopi, à
Stephano Pontifice
Romano, dissen-
sunt. August. tom.
7. libr. 6. de Bapt.
cōtra Donatist. cap.
5. Cyprianus Tár-
saival eggyűt, né
eggyeztek meg,
némely Pápának
südományában.

16. Unio mem-
brorum inter se, et
cum Capite, id est,
Romano Pontifice,
est nota Ecclesiae. idē
Jeles jó Ecclesia
az, melyben à Ta-
gok meg egy-
gyeznek à Romai
Pápával.

CENS. Nem
volthát ugy à ré-
gi Páterek idejé-
ben néked jó Ec-

17. Non

clesiád, mert sok-
ban mostoha fiad
voltak ő Roma!
Tudták talám azt,
hogy ha Te, s-ük
meg hasonlanak, el-
kel végre az első-
nek pusztulni. Mat.
12. 25.

17. Non quicun-
que se Sanctum no-
minat, Sanctus est,
sed qui credit Domi-
no Jesu, et qui vi-
tam ex ejus legibus
instituit. Theodore-
tus (élt az 5 dik
százban) in cap.
4. ad Philip. Nem
az à Szent,
ki annak nevezi
magát, hanem ki

17. Sanctitas
Primorum Patrum
nostræ Religio-
nis est nota Ec-
clesiae. Bellar. libr.
4. de Eccles. cap.
13. §. 1. A' mi ele-
inknek szent éle-
tek teszi igazzá à
Pápiста Vallást.

CENS. Lehe-
tetté azoknak Sz.
életek, kiknek lel-
az l.

az Isten törvénye
szerént rendeli é-
letét.

kek ismérte meg-
volt billyegesve,
meg tiltván az Há-
zasságot, s némely
elcdelek meg éte-
lét? 1. Tim. 4. 2. 3.
Mais oly Isteneket
tiszteltek penig ti,
arannyal, ezüsttel, s
drága kővekkel, ki-
ket nem ismertenek
à ti A tyáitok az A-
postolok idejek-
ben: Dan. II. 38. s
ez volna-é a Szent
élet? Revocáld in-
káb beszédedet,
s-mondgyad: A
mi erkölcsünk, oly
messze eset a régi
Keresztyének er-
kölcsetül, mely na-

28. qui

gyot különböz asi-
rot Ember a valosá-
gostul. Bellar. tom.
6. Concion. 37.
coll. 43. Láddé,
hogy akaratod el-
lenis igazat mon-
datz Bálám-ként!
Szám. 23. 23.

18. Qui habent
vestem vitæ bonæ,
non sunt recipiendi,
propter dogmatum
nequitiam. Hiero.
in cap. 7. Matth.
ad verba: Qui ve-
niunt ad vos in
vestitu ovium.

Meg vesd a jám-
bor Embert hamis
tudományáért.

18. Sanctitas do-
ctrinæ est nota Ec-
clesiæ. Bellarm. lib.
4. de Eccl. cap. 11.
A tudomány bét-
sége mutatja a
meg az igaz Ec-
clesiát.

CENS. Szent
Tudományé ez:
Ha valaki jó végre
Parásnátkodik;
hogy az, vagy egés-
ségé.

ségére szolgállyon;
vagy hogy az által
el-kergesse a' test-
nek kívánságát; az
az Ember nem vét-
kezik. Toletus lib. 5.
Instruct. Sacerd. c.
13. Piha undok
Allat! hiszem min-
den fertelmes
Ember bé takar-
hatná paráznasá-
gát e kettővel!

19. Ariana Hæ-
resis, sub Constanti-
no Imperatore, tam
subito invaluit, ut
totus ferè Orbis
Christianus, fuerit
factus Arianus. Hi-
cronym. tom. 2. dial.
advers. Luciferia-
nos pag. 145. Oly

19. Efficacia do-
ctrinæ, est nota Ec-
clesiæ. Bellar. libr.
4. de Eccles. c. 12. §.
1. Csak a' Tудо-
mánynak hathatós
terjedéseis, megh-
mutattya a' Pápi-
sta Ecclesiat igaz-
nak lenni.

hirtelen terjede
egykoraz Ariánu-
lok tudománya;
hogy csak el-hült
belé e világ, hogy
ő is Ariánusá lőt.

CEN S. Meg,
de balúl. Mert:
Az Anti-Christust,
mind az egész föld-
nek lakosi imád-
gyák, a' Bárány
könyvében bé-ir-
takon kívül. Titk.
13. 8. Az hamis
Tudományú Phi-
letusnak, ugy me-
gyen eleb eleb be-
sz-de, mint a' testen
a' fene. 2 Tim. 2. 17.
Miért? Mert: az
emberek, inkább kap-
nak az Hamissá-
gon, mint az igazsá-
gon. Staplet. lib 8.
de princ. fid doct.
cap. 2.

20. Christus, non

20. Gloria mi-
C c mira.

miracula suadet, sed doctrinam suam attendendam. Miracula enim infidelibus & rudioribus sunt exhibenda. Chrysost. Homil. 34. in cap. 5. Joban. A' Christus Tudományamiénk; a' Csuda cselekedetek pedig, nézik az Hihetetleneket s-à Gorombákat.

raculorum est nota Ecclesiae. Bellar. libr. 4. de Eccles. cap. 14 §. 1. Ott tapogas igaz Vallást, hol csudákat cselekecsznek.

CENS. Anti-Christus országában vagy hat te már! Mert: Az Anti-Christus cselekecszik csudákat; ű alatta űzik ki a' Papok az űrdögöket. Josephus Acoſta libr. 2. de tempore noviss. cap. 19. Igen jól vagyon!

Illyen azonban a' ti hamis csudátok: Egykor a' Barátok.

Barátok, úgy csináltatták volt ki a' Christus képet, hogy annak fejere belől, két gyepűt szolgált. Mikor az Emberek mind a' Templomban gyűltek, a' feleslet meget álván a' Barát, megvonta az edgyik kötölet, s akkor a' kösségtől elfordította a' kép, fejét. Melyre mond más Barát: Ula-meddiglen nem adtok búvón a' szegény Barátoknak, de mind addig elfordulva leszen az Urnak országja tőletek. Ertvén est a' kösség,

ség, bővön adakozot az oltárra. Mellyet látván a lesgen álló Barát, meg-rántya a másik kötelet s a kösséghesfordul arczal a kép, mint ha meg-kössönte volna oda-kozását. Ex Nicolo Palladio Selneccerus Part. 4. Exam. pag. 537. Vaj undok ámitás! Illyen tökéletlen hazuglágok vadnak ám ti nálatok: 1. Hogy az Halak egykor, megérteték fel-szoval dicsőitették az I-stent. Sedulius in Apo-

Apolog. pro libr. Conform. S. Francis lib. 3. cap. 15. p. 160. 2. Volt olykor, hogy az ősvir, imádtá a Sacramentumot. Bozius de Sign. Eccl lib. 14. cap. 3 pag. 134. 3. Egy kü ház is a levegőégben, csak nem szás mért föld-nire repült. Tur-sellinus Jesuit. in Hist. de domo Lauretan. B. Virginis. 4. Egy Városban ismét a Méhek, iszonyu Nagy kü-Klastromot rakta-nak, ajtaival, ablakival, oltáriveral, s-

Cc 3 a505

aboz valo csenget-
 tyűivel egyűt. Bo-
 sius ut modo. 5.
 Néha excommuni-
 cáltatok à legyeket,
 s mind meg-bolta-
 nak. Autor vitæ S.
 Bernhardi lib. 1. cap.
 11. pag. 268. 6.
 Olykor megént a'
 Varas-békát, kővér
 koppanná változ-
 tattatok. Sedulius
 ut modo pag. 268.
 7. Magatok azzal
 kérkedtek, hogy
 egyszer Új Indiából,
 mind ki-kergetté-
 tek Szentelt vizzel
 az Egereket, s a'
 Magtalan Aszso-
 nyokat meg-terhesi-
 tetté-

tettétek. Copus Di-
 al. 1. pag. 18. (hi-
 hető, de nem ben-
 telt vizzel!) 8.
 Csak minap-is azt
 Prædikállá egyyi-
 tek, halott felett:
 Hogy mikor Chri-
 stus, ki jött volna
 Gyermek korában
 Egyiptombul, reá
 támadtak az Hegyi-
 Tolvajok, s az ke-
 resztfán Urunkal
 egyűtt meg-feszít-
 tetet latrabbi Tol-
 vaj, meg akarta U-
 runkat, több társai-
 val ölni; de à mely
 Tolvaj à kereszfán
 Christusos tért, as
 nem engedte, mel-
 lyért

21. Et Saul, & Balam, & Caphas Prophetaverunt, nescientes quid dicerent. Hieronym. Comm. in cap. 7. Matth. Ezek nélkül Prophetáltak néha az Hitetlenek-is.

lyert a Christus is Eget adott n. ki. Oh Emberek csábitásara születetek! s hol vőttek ennyi majmoskodást?

21. Lumen Propheticum est Ecclesiae nota. Bellar. libr. 4. de Eccl. cap. 15. §. 1. Ott keresd az igaz Ecclesiát, hol a Prophetálásnak kegyelme tündöklik.

CENS. Nem igaz, mert az Hamis Ecclesiában is meg szokott az lenni. Törv. 13. 1. Isám. 24. 16. 1 Kir. 22. Phi-

13. 18. Jer. 23. 25. Ha o'ykor valami Prophetálás esettis közöttetek, de az többire így volt: Az ördög egy Asszonyhoz szokott vála; Kitől, mikor valaki jövendő dolgot kérde, más napra Galasztván a dolgot, megmondotta, mert Hasi ördöge volt. Abrahamus Bzovius in Annal. Eccles. An. 1201 n. 10.

22. Philosophi, aliqua vera, & fidei nostrae accommoda, dixerunt, maxime Platonici.

22. Adversarii nostri, coguntur testimonium dare, de Ecclesiae nostrae veritate. Bellar. libr. Ccs August.

August. tom. 3. de
doctrin. Christ. libr.
2. cap. 40. Még
à Pogányok is né-
ha, az igazság fe-
lől, jó tanú-bizon-
ságot tettek.

23. Deus, Com-
moda voluit esse
prophanis, & in-
commoda suis. Ter-
tul. in Apolog. adv.

4. de Eccles. cap.
16. Még az ellen-
kezők is helyén-
hadgyák à mi Ec-
clesiának igaz-
ságát.

CENS. A' mi
jó bennetek, mi-
ért kárhoztatnók?
Mert: Nem kell
az ellenkező félben
à jót gyalázní; ha-
nem, à dolog felől
kell igaz ítéletet
tenni. Hier. Epist.
65. ad Pammachiam
& Oceanum.

23. Felicitas
temporalis est nota
Ecclesiae. Bellar.
lib. 4. de Eccl. cap.
18. §. 1. Az az i-
Gen-

Gentes cap. 41. I-
sten az ű Hivei-
nek, keferúséget,
az Hitetleneknek
jókat ad ez élet-
ben.

gaz Gyülekezet,
mellyet Isten évi-
lágon fok jokkal
látogat.

CENS. Mi-
csoda? hiszem az
Hiveké itt à fok
ja. Solt. 129. 1. Jan.
16. 20. az Hiter-
leneké penig, fris-
tenélés, Job. 21. 7.
8. 9. Jer. 12. 1. 2.
Talám Török or-
szágot akaró Val-
lásodból csinálni?
holott űk is, az-
ért dicsekednek
Vallások igazsá-
gával, mert sze-
rencsések à keres-
tyének ellen. A-
vagy, felelek ama
Báb-

Bálvány imádókat követed. Jer. 44. 16. Meg tudná mind az által mondani a ti jó tzerencséteket, a Zischa János ily Epitaphiumja: Itt fekszem én Zilcha János, ki a Pápistáságnak erős meg büntetője voltam, s tizenegyszer ellenek győzedelmessen csatáztam. Abbas Urspergensis in Chron. Nem hamisságh volt ez, mert: abban az hadban a keresztések csak nem mind el-veszték, de az Eretnékek, (te

24. Non

hypothetised s errant) győzedelmestekdek Secret. Pauli 4. Act. 2. an. Decr. conal. Trid. armis imper pag. 72. A' Waldeniek felől is ez iratok: Igazab ügyök volt a Waldensieknek, mert diadalmaskodtak a Pápistákon. Jacobus Augustus Thuanus lib 27 Histor. pag. 559 in fol. Nem tiétek volt hat mindenkor a' kálács!

24. Non solum ex Possessionibus suis, Christianorum

24. Infelix exitus Ecclesiam oppugnantium est nota

quis

quisq. expellitur: verum etiam in mundo toto nemini vivere eorum permittitur. *Iustinus Martyr in Dialogo cum Tryphone Iudeo pag. 263.* Hatalmat vőttek az Ecclesián az űret háborgatók.

Ecclesiæ. Bellar. lib. 4. de Eccl. cap. 17. Kik az Ecclesiáthaborgattyák, gonoszúl izoktak el-veszni.

CENS. Vgy. é? Lám tinéktek esett inkább meg sokizor! 1. Első *Sozimus*, csak husz napokig visele a Pápai széket. (A. 419.) 2. *Anasztasius* Pápát, Isten ölé meg hirtelen. *Joh. de Turrecr. libr. de pot. Eccl.* 3. Második *Sylvestert*, misézése kösött, az ördög oltá-el. (A. 898.) 4. Az első *Cristof,*

Christof, a tömlőtsben dermede meg. (A. 902.) 5. Tizedik *Jánosnak*, párnával dugák. bé száját, s. ugy fojták meg. (A. 913.) 6. Tizenharmadik *János*, a factumon verrek által. (A. 965.) 7. A Negyedik *Hadriánus*, a szájában repült légy ölé meg. (A. 1154.) 8. Második *Pál*, vigan lakván *Vacsorán*, senki jelenlétében nyujtostatá ki magát, éj félkor. (A. 1464) 9. Hatodik *Sándor*, amely mérget másnak ke-

ze. 54

szitet vala, azt fo-
lyatá Isten szájában.

(A. 1492.) Mar-
getedik mostani
Jándoron a' forr,
ódd magad jó
Bölcs Szent Atya!
(Ezekről láld Pla-
tinát, Stellát, Ba-
laust, Naclerust,
Sabellicust, s a többi.)

25. Super hanc
Petram ædificabo
Ecclesiam meam, id
est, Fidem & Con-
fessionem. Chrys.
in Matth. Homil.
35. Szent Péter
hitin, s-Christus
felől való vallásán
építette Christus

25. Petrus dici-
tur Petra, & fun-
damentum Eccle-
siæ. Bellar. libr. 4.
de Pont. cap. 2. Sz.
Péteren építette
Christus, Anya-
szentegyházat.

CENS. Chri-
stus az a kú szikla,
Anyá-

Anyá-szent-egy-
házát.

1. Cor. 3. 1. mel-
lyen, nem csak
Péter, hanem e-
gyéb Hívek is fel-
építették. 1. Petr.
2. 5. Így vedd az-
ért azt, semel pro
semper: Péter! a
mely kú-szikláról
te emlékezel, és a
mellyet ismeresz,
így szólván: Te
vagy Christus, I-
stennek ama' Fia,
ezen épitem én, A-
nyá-szentegyháza-
mat. August. de
verb. Dom. Secun.
Matth. ser. 13.

26. Quicumque
desideraverit pri-
matum in terra, in-

26. Unum Ec-
clesiæ universali
Pastorem præfe-
ren-

D d

veni-

veniet confusio-
nem in coelo, nec
inter servos Christi
computabitur. Chry-
sost. Homil. 43. o-
peris imperf. in
Matt. ad cap. 23.
A' mindeneken
uralkodni igyeke-
ző Papot, gyűlöli
az Isten.

Etum fuisse, nos af-
firmamus. Coste-
rus in Enchirid.
Pag. 119. Pápista
vallás-ként, az e-
gélz Ecclesiának
a' Pápa tétetet e-
leiben.

CENS. Csa-
lárd mondás!
mert meg-tilta-
tot az Uralkodás,
Christus tanítványi
közöt. Matt. 20.
25. 26. Luk. 22. 25.
Egyenlő hatal-
múak voltak az A-
postolok-is. Matt.
18. 18. Jan. 20. 23.
Nem Vralkodást,
hanem szolgálá-
tot bizván Isten
reá;

reájok. 2. Cor. 11.
28. Avagy mond-
meg: mikor Sz.
Pal, Istentől ada-
tot minden-fele
lelki Tanítókat e-
lől-számlál. Eph.
4. 11. 12. hol tőt
emlekezeter az
Vralkodó Pápá-
ról? Ráncs viz-
szá hát a' bagari-
át Domine Coste-
re! s mondgyad:
soha oly külső Em-
ber nem vólt, még
Rómában-is, ki
mind e világnak
parancsolt volna.
Coster. in Enchirid.
tract. de sum. Pon-
tifi. 9. Frequenter.
D d 2 27.

27. Petrus egit omnia ex Communi discipulorum sententia, nihil auctoritate sua, nihil cum imperio. Chrysost. in cap. 1. Act. Apost. Nem furta fel magát Péter Apostol, hanem mindeneket Tanítvány társaival közlő.

Bizony annál inkább nem adhadd hat egy nyomorúlt Pápnak a világ igazgatását.

27. Petrus fuit totius Ecclesie Princeps, à Christo constitutus. Bellar. libr. 1. de Pontifi. Rom. cap. 11. Christus tőtte Pétert, Ecclesia Fejedelmévé?

CENS. Talám it: Ne uralkodgyatok az Urnak örökségén 1. Petr. 5. 3. Ha Fejedelem volt, miért nem pirongattam meg, az őtet meg

28.

teddő Sz. Pált? Gal. 2. 14. Hogy nem méltoztatod arra a' tilztre a' több Apostolokatis, hiszem azok is nagy oszlopok voltak! Gal. 2. 9. Péter penig nem maga, hanem a' több Apostolokkal decidalta a' szokásos Controversiát. Csel. 10. 22. Miközi ható vele a' Pápnak?

38. Cum correxeris fratrem tuum, solus illuminaberis, solutus erit & in coelo. August. de verbis Domini se-

28. Soli Petro tradidit Christus claves regni coelorum. Bellar. libr. 1. de Rom. Pontifi. cap. 12. ressp. ad 2. obj. cund.

Dd3

cund. Matts. serm.
16. ad homines Lai-
cos. Te is meg-
 öldozhatod At-
 tyád fia vétkét, I-
 sten-is meg-öl-
 dozza a Menyég-
 ben.

29. *Homines, in*
remissionem pecca-
torum Ministerium
suum exhibent, non
jus alicujus potesta-
tis exercent. Amb.
libr. 3. de Spirit.

Csak Péternek
 adta Christus a
 menyországnak
 kulcsait.

CENS. Va
 izemetlen! hogy
 nem nézted ezt

A' mit Christus
 Szent Péternek a-
 dot, minden Pa-
 pokkal köz. Mal-
 don. in Cap. 18.
 Matt. Iól szól ez
 it, mert úgy va-
 gyon. Ján. 20. 23.

29. Christus,
 potestatem dedit Sa-
 cerdotibus, ad re-
 mittendum pecca-
 ta. Gregor. de Va-
 lentia tom. 4. com.
 Theol. disp. 7. 9. h
 San-

Sancto. cap. 19.
 Csak szolgáljak, a
 Papok a' bűn-bo-
 csátásban, de ha-
 talom szerént,
 nincs ahoz kö-
 zök.

Punct. 1. Hatal-
 mat adott Christus
 a' Papoknak a bűn-
 bocsátásra.

CENS. Né jól
 beszéliz pénz-
 csaló! mert a'
 bűn bocsátatot,
 csak prédikálnod
 kel neked. Luk.
 24. 47. nem hata-
 lommal bocsáta-
 nod. Hogy hogy
 bocsáthatod an-
 nak meg bűnét, ki
 felől így szóllasz:
 Senki nem lehet
 abban bizonyos,
 hogy az ő bűnei meg
 bocsáttattak. Bell.
 lib. 1. de Just. cap.
 3. G. Lovanienses.
 Dd 4 30.

30. *Sacerdotes, Dominum non quæ-
runt, Doctores le-
gis ignorant enim;
& Prophetæ qui
in populis disputant
non Deo loquuntur,
sed idolo, & sua
figmenta veneran-
tur. Hieronym.
cap. 2. in Jerem.
sic inuehitur in Sa-
cerd. Romanos.
A' Papság,
Bálványt tisztel,*

A' vagy, talám
csak akkor mon-
dod ezt mikor ü-
res az erlzenyed?
de ha meg töltik,
satalmat almodol!

30. *Ecclesia,
nec in rebus abso-
lutè necessariis, nec
in aliis, quæ creden-
da vel facienda no-
bis proponit, potest
errare. Bellarm.
libr. 3. de Eccl. ci.
14. Nē tevelyed-
hetik-el az Eccle-
sia, akar mely do-
logban-is.*

CENS. Adta-
vólna bár Isten!
de, a' Pápáitok-
túl Canonizálta-
s-nem

s-nem Istennel
belzélget.

tot, csak az egy
Brigitta is, hald
mit mond: A' Pá-
pa, a' lelkek Hóbé-
ra, Kegyetleneb
Júdásnál, s-hamis-
sab Pilátusnál. Ki-
túl, minden függő
Püspököknek s-a-
lája hódoltaknak,
részek leszén ama-
kén kövelégő tűs-
bē. (An. 1370.) mi-
ért Canonizáltatot
ez, ha è mondását
nē javallottátok?
bezzeg én nébol-
lanék ily mérésē!

31. *Plebs, habet
potestatem, vel eli-
gendæ dignos Sacer-
dotes, vel indignos*

31. *Ius, Epi-
scopos ordinandi ac
vocandi, ad plebem
nullo modo perti-
net.*

recusandi. Cyprianus Epist. 68. iuxta Pameli edit.
A' Kőtség, mind acceptálhattya a Papot ha jó, de ha rossz, meg-vetheti.

nere potest Bellar. libr. de clericis cap. 2. §. ult. Nem a kőségre bizzak azt, hogy Papot hijon magának.

CENS. Sze-
gény kőtség, csak Vr-bora gyanant vetnék hát te re-
ád a Papot!
hiszem né-
ked-is meg-ke-
l próbálnod a lelkeket.
Matt. 7. 15. 1. Jan. 4. 1. Hogy hogy lehet jó Pap Vrá néked, jó bizonsá-
god a kívül-valók-
túl. *1. Tim. 3. 7.* ha
a Püspöktúr-farag

bé tégedet vala-
mely Ecclesiá-
ban? A' kőtség
akarattyából kel
vala régen affélé-
nek lenni. *Csel. 1. 23. Cap. 14. 23.*
de most, szám-ki-
vetésben ment az
igaság!

32. *Probus E-*
piscopus, non solum
Dei, sed etiam Re-
gum legibus obtem-
perare debere. Theo-
doretus libr. 4.
Hist. Eccles. cap. 7.
A' ki akarja jó Pü-
spökségét mutat-
ni; engedgyen
mind Isten, s-
mind az Ország-

32. *Clerici non*
sunt subiecti Prin-
cipibus Secularibus,
cum ab eis puniri
non possint. Becca-
nus part. 2. Theol.
Scholast. tract. 3.
cap. 6. §. 11. pag.
329. En Ieluita,
soha nem adom
magam alá a kül-
ső Magistrátul-

törvényének. (Hallod Püspök Uram!)

nak, mert azok engemet, (akar mi gonosz cletemért is) meg-né büntethetnek.

CENS. De bizony az Isten törvénye ízerént, meg-koppadnál! orca pirúlva menne Moyses elől el, a népet Bálvány-imáadásban keverő Aron, ki-jöv. 32. 21. Cseber rúdon vetnéki Abiathárt Salamon. 1. Királ. 2. 26. Avagy nem engedéneké a Papok Ezechiásznak ama' szép reformatio-

kor? 2. Kron. 29. 15. Lám Szent Pál, a Császár ítélő székéleiben mere állani! Csel. 25. 10. De te félsz a safrány illattúl, hogy a Kereszttyén Magistrátusok elérék rajtad amazt! tudodé?

33. Ad Imperatorem pertinet adversus eos aliquid statuere, qui prava in religione sectantur. August. tom. 7. libr. 1. contra Epist. Parmeniani cap. 7. Az Isteni-gejével ellenkező tudományú Em-

33. Ad Principes seculares, Ecclesiae cura & regimen non pertinet. Bellar. libr. 1. de Rom. Pont. cap. 7. Nem Világi Bírának kel igazgatni az Ecclesiái dolgokat.

CENS. Talá-berc-

bereket, meg-
kel erőssen a' Ma-
gistrátusnak bűn-
tetni.

lád! Talám okta-
lanokká akarnád
Keresztyén Kirá-
lyokat s. méltósá-
gokat csinálni,
kiknek, ugyan ke-
zekben adta Isten
a Bibliát! Tör. 17.
18. 19. Mint a Király
vala Moses, még-
is a törvényt sáfa-
rollyá vala ki az
akkori Népnek.
Törv. 33. 4. 5. Dá-
vid rendelé el a Le-
vitákat az Isteni
tiszteletre. 1. Kron.
16. 4. Josaphát
tiszta ki a Bálvá-
nyokat Júdából. 2.
Kron. 17. 6. Vaj-
ki tudom mit a-

kariz! Ezt: Me-
nyivel becsebb
Ember, az oktan-
saromnál; oly na-
gyob méltóságú a
Pász, a Királynál.
Stanislaus Oricio-
vius in Chimera
fol. 97. O Isten
adta Királyok, s-
mit kel iszenved-
netek!

34. Dominus fa-
cit & eligit Epi-
scopos. Cyprianus
Epist. 65. ad Roga-
tianum Episcopum.
Isten az, ki tiszte
választya a' Pü-
spököket.

34. Episcopo-
rum jurisdictio a
Papa descendit im-
mediate. Bellar.
libr. 4. de Rom.
Pont. C. 22. 23.
24. 25. Leg. kö-
zeleb való valasz-
tója a' Püspökök-
nek, a' Papa.

CENS. Val-
lyon s hol vőtte ű
Szent Atyasága
azt az hatalmat?
talám az így szól-
ló Szent Lelektől
húzza vonta-el:
Titeket tőt a Szent
Lélek vigyázókká
a' Gyülekezetben.
Csel. 20. 28. Odd
magad hát úgy
jó Vram! mert
ha Pápád szeme
hunyik, a' te ju-
risdictiodis sippa-
doz!

35. *Constantinus
Magnus Genera-
lem Synodum Con-
gregavit in unum
locum, accersens*

35. *Est Conci-
lium Universale,
quod a' Romano
Pontifice non indi-
citur, Concilii no-
Epi.*

*Episcopos undique
per literas honorifi-
cè scriptas, ut ma-
turarent eo. Theo-
doretus Hist. Eccl.
libr. 1. cap. 7. 9. &
2. libr. cap. 5. A'
Császár hívta,
egy közönséges
gyűlésre egyben
a Püspököket.*

*mine indignum.
Gregor. de Valent.
in anal. fid. pag.
86. Nem igaz
gyűlés az, mel-
lyet a Pápa leve-
lével őlzve nem
hivnak.*

CENS. Azt kér-
dem: vőlté Dávid
idejében Pápa?
hiszem ű akkor,
annélkül-is Pápo-
kat s-Levitákat
gyűjte egyben. 1.
Kron. 13. 1. 2. V-
gyé? Fia Salamon-
is, Tanácsával e-
gyütt nyulla a Pa-
poktól őriztetet
Frigy ládához. 1.
Kir. 8. 1. Hogy
Ee 36-

nem tanulsz it,
még Tyrannus
Herodestül is, ki
Papokat convocála
őszve. *Matth. 2.*
4. Ne compare-
ály a jó Pápanak
azért jó lélek!
mert, nem tarto-
zol Convocáto-
riájára magadat
presentálni. Tób-
bet tulajdonics
inkább a fényes
Fejedelmeknek,
hogy sem néki ez
aránt!

36. *Constanti-
nus præscripsit E-
piscopis, ut secun-
dum scripturam ju-
dicarent, ac ipsius*

36. *Soli Episco-
pi, in Conciliis Ge-
neralibus & pro-
vincialibus, habenti-
us suffragii deci-*
jussu

*jussu: To homou-
lion, decreto Syno-
di Nicænæ fuit in-
sertum. Theodoret.
libr. 1. Histor. cap.
10. A' Szent Ha-
romság Isten kö-
zöt való egyen-
lőséget, Császár
protocoláltatta ré-
gen.*

*sivi ordinariè. Bel-
lar. libr. 1. de Con-
cil. cap. 15. A'
Gyűlélekbé, csak
a nagy Papoké, a
szokásban ment
végezés.*

CENS. Ta-
lám elméd nélkül
futkárosz uta-
vesztet Bellarmi-
ne! még sem éri-
é eszed ezt fel:
*Az Apostolok Gyű-
lekezeteiben, nem
csak Püspökök,
hanem külső Em-
berek is voltak;
kik a közöttök tá-
madot Controver-
siát el-igazították.
Lorinus, Sanctus,*

Estius, in comm.
Act. 15. 35. Ihol re
 még-is, *Clerust*
 ültetnél fel csak,
 à *Laicusok* fejére!
 Bezzeg meg-
 győztétek à nagy
 Rendekeket!

37. *Constanti-*
nopolitani, primi
Concilii Generalis,
Præses politicus,
fuit imperator The-
odosius. Theodore-
tus libr. 5. Hist.
Eccl. cap. 7. Theo-
 dosius Császár,
 vólt egykor Biró,
 à Constantinápo-
 lyi Pápista Papok
 Gyűlésében.

37. *Concilium*
Generale non est,
in quo non præsidet
Pontifex. Bellar.
libr. 1. de Concil.
cap. 4. §. 2. Ha-
 mis közönséges
 Gyűlés az, holott
 à Pápa, Felső szé-
 ket nem ül.

C E N S. Bi-
 zony meg ront I-
 sten, ha csak à Pá-
 pára bizod azt!

Tudodé X X I V
János mint jára
 præfidentiajával?
 Az huholó *Bagoly*
 kiálta reája, mel-
 lyet, Isten ugy i-
 leubül, semmi-
 képpen el-nem
 űzhetvén à Tem-
 plombúl, meg-
 vallák: *Hogy à*
Baglyot is fel ül-
tette Isten ellenek.
(Massæus in ipsius
vita.) Vgy præsi-
 deállyon azért à
 Pápa csak maga,
 hogy az űrdög,
 bizony *Baglyot*
 ránt elől à meg-
 jelenésre, s-go-
 rombasága meg-
 E e 3 38.

38. Non debet
Ecclesia Christo
præponi; nam E-
clesiastici Judices,
sicut Homines, ple-
runque falluntur.
August. tom. 7.
libr. 2. Contra
Cresconium Gram-
maticum cap. 21.
Még az Ecclesiá-
ban ítélő belső-
Bírák is, mint
Emberek, el-té-
velyedhetnek.

feddélre!

38. Concilia Ge-
neralia, à summo
Pontifice Confir-
mata, errare non
possunt, nec in fide,
nec in moribus.
Bellar. libr. 2. de
Concil. cap. 5. §. 1.
Erőssicse meg-
csak a Pápa a kő-
zönséges Gyűlé-
seket, meg-lattya
minden ember,
hogy el-nem té-
velyedhetnek.

CENS. Hár-
miert mondtak
Micheásnak ellene
az Acháb Papjai?
1. Kir. 22. 6. Hi-
szem Papok sere-
ge

ge akará el-sik-
kalztani a sze-
gény Jeremiást.
Jer. 26. 8. Pápi
Concilium taná-
csából mene ki
Christus meg-ölése.
Jan. 11. 53. Avagy
ezek, nem tévely-
getteké? 1. Cy-
priánustul convo-
cált hármias Con-
cilium, vissza ke-
resztelni hagyá, az
Eretnekektől meg-
kereszteltettekét.
Eusebius libr. 7.
Hist. Eccles. cap.
3. 2. Az Eliberi-
num Concilium,
meg-tiltotta a Bi-
rákat, egy-estén-
E e 4 de

dei tisztviselésekben, menni à Templomban. Anno. Christ. 305. can. 56. 3. Semmi módon nem vólt szabad, à Katona s-Útész Kenyér, à Nicenumi Synat tilalma szerént. Can. 12. 4. A' Papista Papnak, bármincz esztendő előtt való fel-szenteltetését, nem engedték Neo-Cæsariában. Can. II. 5. A' feleségetlen, mind az által Kurvát-tartó Embert, à Communiora bocsátotta az első Tolertanum-

tanumi Synat. Can. 17. 6. Az Angyalokra, testet öltöztetett fel à második Nicenumi Papi Szer. Tom. 3. Concil. Conc. Nicen. 2. act. 5. 7. Innocentius Pápa alatt celebráltatott Lateranumi Concilium, meg-tiltotta, már à Pápisták között származandó újabb újabb Rendet. Can. 13. (Hála Istennek, penig à Iesuitákat, kikélek előtt kárhoztatta! Illyen kellene sok!)

39 Paulus, Ti-

39. Fure divi-
E e 5 motse.

motheum Presbiterum à se creatum, Episcopum vocat, quia primi Presbyteri, Episcopi appellabantur. Ambros. comment. in cap. 4. ad Ephes. Egy vólt az Apostolok idejében à Presbyter s-à Püspök.

no, Episcopatus Præbiterio major est, tam ordinis potestate, tum jurisdictione. Bellarm. libr. de Clericis cap. 14. §. At Ecclesia &c. Mind rendre, s mind méltóságra, nagyobb à Püspök à Presbiternél.

CENS. Vaj a-lamunta! tudodé, hogy te Szent Pétert Püspöknek tartod? (Bellar. libr. 2. de Rom. Pont. cap. 12.) Péter pedig magát, Presbiternek mondgya. 1. Pet.

5. 1. Avagy talám Sz. Péter alakozot; néha Romában Püspökközött, meg más Országban ment, s Presbiterre lőt! Odd magad ettúl, mert halálban gyűlölöd à Presbyteriumot!

40. Sic polleat Episcopus sapientia, ut non solum populum doceat, verum etiam cunctarum queat hæresium contradictione à Catholica repellere Ecclesia. Ambros. tom. 4. libr. de dignitate

40. Pontifices, non tenentur per se Concionari, & Sacramenta administrare, si iusta de causa impediuntur; sed satis est, si curent per alios omnia ista præstari. Bella. libr. 3. de Pontifi. Rom. cap. 24. §. Sacer-

Sacerdot. cap. 4.
Ha Püspöki ne-
vet viselsz Vram!
nem embertele-
nül, hanem tú-
dóssan meg tudgy
felelni a Lutherá-
nusok s-Calvini-
staknak, kiket te
E r e t n e k e z n i
szoktál.

Adde. Bizza a Ká-
plánra a Papa az
Isteni tiszteletet,
mert azon kívül-
is elég dólga va-
gyon.

CENS. Tegye
le hát minden Pá-
pa s-Püspök a ne-
vezeteket: hogy
ők Doctorok 1. Cor.
12. 28. Pásztorok.
Eph. 4. 11. Isten-
követi. 2. Cor. 5.
20. Nagy munkás-
szolgák. 2. Tim. 2.
15. Izadozással
munkálkodók. 1.
Tim 5. 18. Ha e-
zeket meg tagad-
gyak, emeltsék
bar Káplányik-

kal lelkek ellen a
terhet. Bezzeg ez-
ellen, így al vala
régen Toletus Ke-
nyeresed: A ki-
gaz Püspök, (mint
a Papais mond-
gya) adgyon szá-
mot Híttirul az azt
tudakozóknak,
mert másképpen,
nem méltó, hogy
az Isten Ecclesia-
jában üljön. Tole-
tus in instruct. Sa-
cerd. libr. 1. cap.
ult. §. Episcopus.

41. Oportet, su-
bditos probare ea,
quæ a Doctoribus
dicuntur; & quæ
Scripturis sunt con.

41. Episcopi
possunt tales leges
ferre, quæ in con-
scientia obligent.
Bellar libr. 4. de
Jona,

sona, recipere; quæ aliena, reicere. Basilus Magnus in Ethicis definit.
52. Az Halgató, csak annyiban vegye à Pap-tanítását, menyiben à Sz. Irással egyyez.

Pont. Rom. cap. 16. §. Ultimo. A' lelki-ilméretet-is, kötélben vetetik à Nagy-Papok, az ő tőlök ki-adot Törvény által.

CENS. Tökéletlen vagy, mert nem kel tört vetni à léleknek. 1. Cor. 7. 35. Nem is kel keresztyén Embernek Uralkodni az Hiten. 2. Cor. 1. 24. Nem kel néktek Embereknek lélekkel szolgálnunk, mely felől halhat-tza ezt: Mikor az

AZ

Apostol azt mond-gya: Ne legyetek Emberek Jölgai: (Cor. 7. 33.) azt akarja: hogy az Emberi találma-nyokhoz ne ragaszkodgyunk. Lombardus in 1. Cor. 7. Thomas ibid. Hogy kellene hát à Iesuita minden tanítását bé-ven-ni? Isten óltal-mazzon megpró-bálás nélkül!

AZ ANTICHRISTVS RVL.

I. Unum moneo: cavete Antichristum. Hilarius lib. contra Arianos & Auxentium sub fi-

I. Catholici, (Iesuitæ) insaniam istam de Papa Antichristo, nunquam pro dogmate nem.

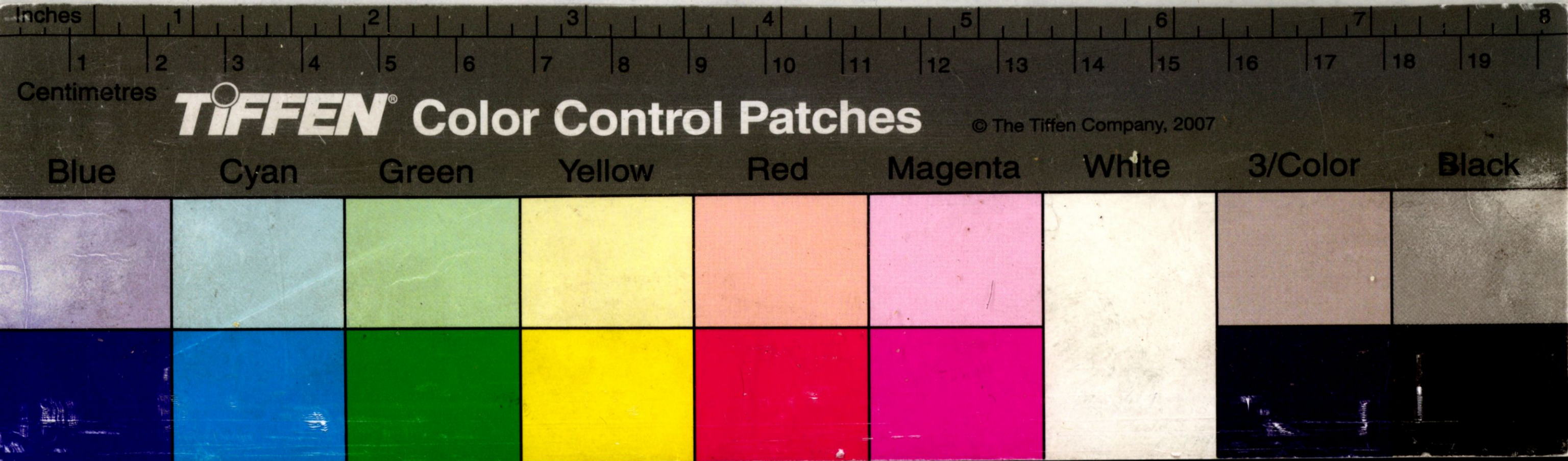
nem. Erre kérlek
leg-inkáb, hogy
az Antichristu-
stúl meg-óltal-
mazzatok maga-
tokat.

stdei Controverso
agnoverunt. Dil-
igentes Jes. in
Compos. pacis.
cap. 11. q. 83. Num.
170. Bolondság
azt még csak meg-
álmodni is a' le-
sultáknak: hogy
a' Romai Pápa
Antichristus lé-
gyen.

CENS. Bez-
zeg a' ti-néktek!
mert ti ezt nem-
is akarjátok olva-
sni: Régtől fogva
nevezetik már a'
Pápa Antichristus-
nak. Platina fol.
229. Jacob. Flach
Jes. 9. 2. c. 19. p. 313.

Antichristus a' Pápa
Nota. Chronographica

© The Tiffen Company, 2007

448 REGIPATEREK VY JESVITAK.

A. S. J. Schultze & Co.
= Heda. Thompson

Iddei Controverso
agnoverunt. Dil-
ligentes Jes. in
Compos. pacis.
cap. 11. q. 83. Num.
170. Bolondság
azt még csak meg
álmodni is a' le-
lűitáknak: hogy
a' Romai Pápa
Antichristus lé-
gyen.

CENS. Bez-
zeg a' ti-néktek!
mert ti ezt nem-
is akarjátok olva-
sni: Régtől fogva
neveztetik már a'
Pápa Antichristus-
nak. Platina fol.
229. Jacob. Flac
Fes. 9. 2. c. 19. p. 313.

Ar In legedelméből által of
vastam. - ~~A~~

Ar. iris Dije. is. July. nyed. J.

Béfi Pap ~~III~~

Béfi Pap

Ena ^{nomen et} ^{pro} ~~amur~~ an of an

Jan bubamat ban day

get ~~more~~ ~~culm~~ ~~gik~~

Patruer k. guba

Ar. iris Dije. is. July. nyed. J.

